

**Protokół nr 2/24**

**z II sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego VII kadencji  
odbywającej się w siedzibie Sejmiku Województwa Łódzkiego  
przy ul. Roosevelta 15 w Łodzi**

**Początek sesji SWŁ – godz.17.00**

*Punkt 1*

*Otwarcie II sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Otwieram II sesję Sejmiku Województwa Łódzkiego. Witam panią Marszałek Województwa Łódzkiego, witam Zarząd Województwa Łódzkiego, witam radnych sejmiku, witam pana skarbnika, dyrektorów i pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz wszystkich przybyłych dzisiaj gości na nasze posiedzenie.

*Punkt 2*

*Wybór Komisji Uchwał i Wniosków*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Zgodnie z art. 22 ust. 1 i bardzo proszę przewodniczących klubu o zgłaszanie kandydatów do pracy w Komisji Uchwał i Wniosków. I jako pierwszych proszę o zgłoszenie pana przewodniczącego klubu radnych Koalicja Obywatelska.

**Maciej Sulgan (radny SWŁ)**

Dziękuję pani przewodnicząca. Chciałem zgłosić dzisiaj panią radną Hannę Gill-Piątek do pracy w komisji.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Czy pani radna Hanna Gill- Piątek wyraża zgodę do pracy w Komisji Uchwał i Wniosków? Dziękuję bardzo. Pani radna wyraziła zgodę, bardzo proszę pana przewodniczącego klubu radnych Polskie Stronnictwo Ludowe PL2050 wraz... Bardzo proszę o zgłoszenie.

**Adam Nowak (radny SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku! Zgłaszam kandydaturę pana członka zarządu województwa, radnego sejmiku Artura Bagieńskiego.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Czy pan Artur Bagieński wyraża zgodę? Dziękuję bardzo. Bardzo proszę klub radnych Prawa i Sprawiedliwości i przewodniczącego tego klubu o zgłoszenie swojego kandydata do pracy w Komisji Uchwał i Wniosków.

**Waldemar Wojciechowski (radny SWŁ)**

W imieniu klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości zgłaszam panią radną Marlenę Sagan.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo.

Na dzisiejszej na dzisiejszej sesji Komisja Uchwał i Wniosków będzie pracowała w składzie: pani radna Hanna Gill-Piątek, pan radny Artur Bagieński i pani radna Marlena Sagan. Zanim przejdziemy do punktu 3., chciałabym zaznaczyć, że po otrzymaniu listy obecności stwierdzam, iż mamy wszystkich radnych obecnych, także dzisiaj procedujemy przy stuprocentowej obecności radnych - mamy kworum.

### *Punkt 3*

#### *Przyjęcie protokołu z I sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego*

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Przechodzimy do punktu 3., czyli przyjęcia protokołu z I sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego, zgodnie z art. 9 ust. 8 Regulaminu Sejmiku Województwa Łódzkiego protokół z I sesji sejmiku znajdował się do wglądu w Kancelarii Sejmiku oraz został wyłożony w miejscu obrad w punkcie recepcyjnym przed rozpoczęciem dzisiejszej sesji. Do chwili rozpoczęcia sesji nie zgłoszono uwag do protokołu, w związku z tym uważam protokół za przyjęty.

### *Punkt 4*

#### *Przyjęcie porządku obrad*

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Zproponuję państwu zmianę w porządku obrad. I tak, te zmiany dostali państwo wcześniej na skrzynki mailowe, nie było żadnych zgłoszeń ani uwag, ale oczywiście teraz wysłucham uwag państwa, jeśli takie są. Czy macie państwo jakieś uwagi do ewentualnych zmian? Nie widzę. Czy zgadzacie się państwo abyśmy zagłosowali blokiem, a nie każdą propozycję oddzielnie? Nie widzę uwag. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad zmianą porządku obrad. Kto z państwa jest za przedstawioną zmianą porządku obrad? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. 33 głosy za. Stwierdzam, że porządek obrad został zmieniony, rozszerzony. Teraz przechodzimy do poszczególnych punktów.

### *Punkt 4.1*

#### *Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej*

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Komisja Rewizyjna zebrała się przed sesją. Bardzo proszę, aby wiceprzewodniczący komisji, wskazał nam kandydaturę na przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.

#### **Tomasz Karauda (radny SWŁ)**

Komisja Rewizyjna jednogłośnie wskazała pana radnego Grzegorza Schreibera jako kandydata na przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Czy pan radny Grzegorz Schreiber zgadza się, wyraża zgodę? Dziękuję bardzo. W takim razie przegłosujemy tę zmianę powołując na przewodniczącego Komisji Rewizyjnej pana radnego Grzegorza Schreibera. I bardzo proszę kto z państwa jest za? Kto jest przeciw, kto się wstrzymuje? Dziękuję bardzo. 33 głosy za. Stwierdzam, że przewodniczącym Komisji Rewizyjnej został pan radny Grzegorz Schreiber.

**Uchwała Nr II/30/24**

### *Punkt 4.2*

#### *Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania składu osobowego Komisji Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Informuję, że wpłynęła rezygnacja ze składu komisji radnego Adama Nowaka. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Statutowo - Regulaminowej. Czy ktoś chciałby w tym punkcie zabrać głos i ma uwagi do tego projektu? Bardzo proszę, pan radny Król.

**Michał Król (radny SWŁ)**

Pani przewodnicząca, nie tyle do tego projektu, ale jestem członkiem Komisji Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej, ale rzecz będzie dotyczyła troszeczkę szerzej wszystkich komisji i będę mówił nie tylko w swoim imieniu, ale także swoich koleżanek i kolegów klubowych. Mianowicie... Proszę nie przeszkadzać, ale jeszcze nawet będzie sprawniej, jak nie będziemy sobie przeszkadzać. Szanowni Państwo...

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Będzie też sprawniej, jak będziemy zabierać głos w tym punkcie, co powinniśmy zabierać ze swoimi uwagami.

**Michał Król (radny SWŁ)**

Dobrze, ale to dotyczy wszystkich komisji. Ja mogę mówić to samo przy każdej komisji, tylko po co? Ja myślę, że lepiej żebyśmy obradowali sprawnie. Nie przeszkadzajmy sobie, zachowajmy po prostu pewną kulturę. I szanowni państwo, oświadczam w imieniu swoim i swoich koleżanek i kolegów, że na tych poprzednich posiedzeniach komisji, na których komisje dokonały rekomendacji dla przewodniczących tych komisji, nie uczestniczyliśmy i nie byliśmy o nich w sposób właściwy i skuteczny powiadomieni. Dlatego uważamy, że uchwały o wyborze przewodniczących komisji z tego powodu są dotknięte wadą, są wadliwe i dlatego apelujemy o to, żeby tę sprawę prezydium po prostu poprawiło, jak nie, to będziemy zgłaszać to Nadzorowi Prawnemu Wojewody.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Panie radny, był pan obecny na Komisji Statutowo-Regulaminowej, gdzie została stwierdzona ważność wszystkich wyborów i ważność powołania komisji i ważność każdego posiedzenia komisji. Powtarza pan to samo, co na komisji regulaminowej, mimo opinii prawnej pani prawnik i mimo, że komisja regulaminowa wykazała, że jednak nie ma pan racji. Zwracam też panu radnemu uwagę, że wyjście z posiedzenia sejmiku było państwa wyjściem dobrowolnym i to, że nie uczestniczyliście w tych posiedzeniach, to była wasza dobrowolna decyzja. Nie wiem czym podyktowana, może późną godziną i chcieliście szybciej wrócić do domu. Bardzo proszę, Pan przewodniczący.

**Piotr Bors (Wiceprzewodniczący SWŁ)**

Pani przewodnicząca, z wnioskiem formalnym o przejście do głosowania, bo przypomnę, że jesteśmy w trakcie głosowania nad konkretną uchwałą.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Tak, była i jest dyskusja, ale ona dotyczy rezygnacji radnego Adama Nowaka z komisji, a nie tego czy komisja jest w państwa ocenie obciążona wadą prawną, ponieważ nie było was na posiedzeniu tej komisji z własnej, nieprzymuszonej woli. Pani prawnik już na Komisji Regulaminowo-Statutowej odniosła się do tych zarzutów.

Czy jest jeszcze, czy jest jakiś powód, który byście chcieli zabrać głos dotyczący rezygnacji pana radnego Adama Nowaka z Komisji Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej?

Bardzo proszę, padł wniosek formalny o zakończenie dyskusji w tym punkcie. Proszę przygotować głosowanie do wniosku formalnego.

Bardzo proszę, kto z państwa jest za zamknięciem dyskusji?

Dziękuję bardzo. 17 głosów za zamknięciem, 15 przeciw. Zamykam dyskusję w tym punkcie, bardzo proszę w takim razie Komisję Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej, gdzie wskazuje się na rezygnację z komisji radnego Adama Nowaka. Bardzo proszę, kto z państwa jest za?

Już? Dziękuję bardzo. 17 głosów za, 15 wstrzymujących, 1 brak głosu.

#### **Uchwała Nr II/31/24**

##### *Punkt 4.3*

*Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rewizyjnej*

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Tutaj proponuje się powołanie radnego Adama Nowaka do składu komisji. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Statutowo-Regulaminowej. Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawie rezygnacji radnego Adama Nowaka ze składu komisji? Nie widzę. Bardzo proszę, w takim razie przegłosujemy uchwałę o nowym składzie Komisji Rewizyjnej.

Dziękuję bardzo. 17 głosów za, 15 wstrzymujących, 1 brak głosu. Uchwała została przyjęta, skład komisji został zmieniony.

#### **Uchwała Nr II/32/24**

##### *Punkt 4.4*

*Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji*

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Akces do pracy w tej komisji złożył pan radny Adam Nowak. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Statutowo-Regulaminowej. Czy ktoś ma uwagi do tego projektu uchwały? Nie widzę. Bardzo proszę, w takim razie głosujemy skład Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w nowym składzie.

Dziękuję bardzo. 17 głosów za, 16 wstrzymujących. Uchwała została przyjęta. Skład Komisji, Skarg i Wniosków poszerzył się o pana radnego Adama Nowaka.

#### **Uchwała Nr II/33/24**

##### *Punkt 4.5*

*Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania składu osobowego Komisji Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej*

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Proszę państwa pan marszałek, pan radny Piotr Wojtysiak Wicemarszałek Województwa Łódzkiego złożył akces do pracy w tej komisji. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Statutowo-Regulaminowej. Czy ktoś ma uwagi do tego projektu uchwały? Nie widzę. Bardzo proszę w takim razie o głosowanie nad projektem uchwały zmieniającej skład Komisji Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej.

Dziękuję bardzo. 17 głosów za, 16 wstrzymujących. Skład Komisji Kontaktów z Zagranicą i Współpracy Regionalnej poszerzył się o pana wicemarszałka Piotra Wojtysiaka. Dziękuję bardzo.

*Punkt 4.6*

*Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania składu osobowego Komisji Nauki, Kultury i Sportu*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Rezygnację z pracy w tej komisji zgłosiła pani Wicemarszałek Województwa Łódzkiego Agnieszka Ryś. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Statutowo-Regulaminowej. Czy ktoś ma uwagi do tego projektu uchwały? Nie widzę. Bardzo proszę, w takim razie głosujemy nad zmianą składu osobowego posiedzenia komisji, posiedzenia Komisji Nauki, Kultury i Sportu. Dziękuję bardzo. 17 głosów za, 16 wstrzymujących. Komisja została uaktualniona w składzie osobowym.

**Uchwała Nr II/35/24**

*Punkt 4.7*

*Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Akces do pracy w tej komisji zgłosiła Wicemarszałek Województwa Łódzkiego Agnieszka Ryś. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Statutowo-Regulaminowej. Czy ktoś z państwa ma uwagi do tego projektu uchwały? Nie widzę, w takim razie proszę o głosowanie tego projektu uchwały.

Dziękuję bardzo. 17 głosów za, 16 wstrzymujących. Komisja Rewizyjna będzie pracowała w zmienionym składzie. Dziękuję bardzo. Teraz Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

**Uchwała Nr II/36/24**

*Punkt 4.8*

*Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie upoważnienia Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Łódzkiego do dokonywania czynności związanych z udzielaniem delegacji służbowych Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Łódzkiego*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Tutaj proszę państwa, wskazuję na panią Magdalenę Spólnicką, jako w § 1 upoważnioną Wiceprzewodniczącą Sejmiku Województwa Łódzkiego do dokonania czynności związanych z udzielaniem przewodniczącemu Sejmiku Województwa Łódzkiego delegacji służbowych. Natomiast w § 2. w razie nieobecności upoważnionego wiceprzewodniczącego sejmiku wskazuję na panią Magdalenę Werstak.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. W takim razie bardzo proszę o głosowanie tej uchwały. Kto z państwa jest za udzieleniem upoważnień?

Dziękuję bardzo. 33 głosy za. Jednogłośnie udzielono upoważnienia paniom wiceprzewodniczącym. Dziękuję bardzo.

**Uchwała Nr II/37/24**

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

I proszę państwa, doszliśmy do punktu, gdzie wszystkie sprawy porządkujące zostały przyjęte. Jesteśmy przed punktami 4.9 - 4.12, które przyjęliśmy także jako zmiany w porządku obrad. Z tym, że uchwały obejmują już zmiany budżetu i w budżecie Województwa Łódzkiego, a także zmieniające Wieloletnią Prognozę Finansową Województwa Łódzkiego, jak i przyjęcia Programu Ochrony Środowiska Przed Hałasem i ocenę Zasobów Pomocy Społecznej dla Województwa Łódzkiego. Dlatego teraz, jeżeli państwo pozwolą, ogłoszę 30 minut przerwy na to, aby właściwe komisje, stałe projekty uchwał, które zostały wniesione do porządku obrad, mogły zaopiniować te uchwały. Dziękuję bardzo.

(przerwa)

*Punkt 4.9*

*Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie województwa łódzkiego na 2024 rok w zakresie zadań własnych, zadań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020, zadań realizowanych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję państwu bardzo, wznawiamy obrady i dalsze procedowanie po przerwie jesteśmy w punkcie 4.9. Pierwsza uchwała, czyli rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Łódzkiego na 2024 rok w zakresie zadań własnych, zadań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa łódzkiego 2014-2020, zadań realizowanych w ramach programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Budżetu i Finansów, Komisji Rozwoju Regionalnego, Gospodarki i Bezpieczeństwa oraz Komisji Ochrony Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. Dziękuję bardzo. W takim razie rozpoczynamy głosowanie.

Kto z państwa, bardzo proszę, jest za, kto jest przeciw? Kto się wstrzymuje? Nie ma. Tak? Dobrze. W takim razie, dziękuję bardzo. 32 głosy za, 1 brak głosu. Dziękuję bardzo. Uchwała została przyjęta.

**Uchwała Nr II/38/24**

*Punkt 4.10*

*Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej Wieloletnią Prognozę Finansową Województwa Łódzkiego*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na Komisji Budżetu i Finansów, Komisji Rozwoju Regionalnego, Gospodarki i Bezpieczeństwa oraz Komisji Ochrony Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej. Czy ktoś z państwa w tym punkcie chciałby zabrać głos? Nie widzę. W takim razie bardzo proszę, przechodzimy do głosowania. Kto z państwa jest za, kto przeciw, kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. 33 głosy za. Uchwała została przyjęta.

**Uchwała Nr II/39/24**

*Punkt 4.11*

*Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego”*

## **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska. Czy ktoś w tym punkcie chciałby zabrać głos? Nie widzę. W takim razie, proszę, głosujemy nad przyjęciem bądź nie uchwały. Radny Król, radny Adamczyk głosujecie czy? Dobrze, głosujemy. Dziękuję bardzo, 32 głosy za, 1 wstrzymujący, dziękuję. Projekt uchwały został przyjęty.

**Uchwała Nr II/40/24**

### *Punkt 4.12*

#### *Ocena zasobów pomocy społecznej dla Województwa Łódzkiego za 2023 rok*

## **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Materiał został omówiony na Komisji Ochrony Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej. Czy życzyście sobie państwo jeszcze zreferowania tego punktu przez panią, panią dyrektora Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, panią Katarzynę Maciołek? Czy proszę o zgłoszenia, czy życzyście sobie ponownego omówienia teraz na sesji dla wszystkich? Nie? Dobrze, mieliście państwo do wglądu. Dziękuję bardzo, jeżeli nie ma głosu w dyskusji, to nie wymaga głosowania.

### *Punkt 5*

#### *Rozpatrzenie Raportu o stanie Województwa Łódzkiego za 2023 r.*

## **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Przechodzimy do następnego punktu i teraz jesteśmy już w punkcie numer 5. Rozpatrzenie Raportu o Stanie Województwa Łódzkiego za 2023 rok. Zarząd Województwa Łódzkiego w dniu 30 kwietnia 2024. roku uchwałą nr 572/24 przedstawił Sejmikowi Województwa Łódzkiego raport o stanie Województwa Łódzkiego za 2023 rok, zgodnie z art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie, Ustawy o Samorządzie Województwa. Raport podlega rozpatrzeniu na sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego, na której będzie podejmowana uchwała w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Łódzkiego, zgodnie z art. 34a ustawy o samorządzie województwa do udziału w debacie nad raportem mogli zgłaszać mieszkańcy województwa w terminie i na warunkach i zasadach określonych w ustawie. I informuję, że do dnia wczorajszego nie wpłynęło żadne zgłoszenie udziału mieszkańca województwa do debaty nad raportem.

W tym punkcie poproszę panią zastępcę, dyrektora Departamentu Prawno-Organizacyjnego, panią Elżbietę Borkowską o wprowadzenie do raportu.

## **Elżbieta Borkowska (zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Organizacyjnego)**

Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowna Pani Marszałek, Szanowni Państwo! Raport o stanie województwa stanowi podsumowanie prac zarządu w 2023 roku, a w szczególności realizację polityk programów, strategii, budżetu obywatelskiego i uchwał sejmiku województwa. Raport o stanie województwa jest dokumentem bardzo obszernym, zbudowany jest z wielu rozdziałów odpowiadających zakresowi prac poszczególnych komórek organizacyjnych urzędu i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych. Jest to materiał zbiorowy, przygotowany na podstawie materiałów zgłoszonych przez kierowników komórek organizacyjnych i kierowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych. Jeżeli państwo będą mieli jakiegokolwiek pytania do treści raportu, państwo dyrektorzy są przygotowani na udzielanie szczegółowych informacji. Bardzo dziękuję.

### *Punkt 5.1*

#### *Debata nad Raportem o stanie Województwa Łódzkiego za 2023 r.*

## **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję. Bardzo przechodzimy do punktu 5.1. Debata nad Raportem o Stanie Województwa Łódzkiego za 2023 rok. I bardzo proszę Państwa radnych, którzy chcą zabrać głos o zgłaszanie się do dyskusji.

Nie widzę zgłoszeń, w takim razie...

A przepraszam, no właśnie, dlatego mówię, że nie widzę.

Niezawodna ręka w górze? Bardzo proszę pani radna.

## **Beata Dróżdż (radna SWŁ)**

Szanowni Państwo! Jest mi bardzo miło, że w imieniu klubu radnych Prawo i Sprawiedliwość zostałam upoważniona do tego, żeby przedstawić stanowisko naszego klubu. Pani Przewodnicząca, Państwo Radni, Pani Marszałek, Zarządzie Województwa Łódzkiego, Szanowni Państwo! Po zapoznaniu się z raportem bardzo szczegółowo liczyłam, że tutaj pani przedstawi jeszcze jakieś dodatkowe rzeczy, oprócz tych 400 chyba 55 stron, które zawiera raport w jakiś dłuższy sposób, będę miała możliwość wyłapać pewne elementy, na które być może przy lekturze nie zwróciłam uwagi. Niemniej jednak po zapoznaniu się z raportem o stanie Województwa Łódzkiego za rok 2023 jednoznacznie klub Prawa i Sprawiedliwości wskazuje, że w ciągu minionego roku Zarząd Województwa Łódzkiego skupił się na osiągnięciu określonych przez sejmik celów i założeń, które zostały wyznaczone na podstawie strategicznych dokumentów uchwalonych przez radnych. Jednoznacznie należy wskazać, że dzięki odpowiednim działaniom, skutecznemu zarządzaniu, blisko dwumiliardowy budżet zrealizowany został perfekcyjnie, zrealizowane zostało bardzo wiele projektów. Przykładem może być rozbudowa infrastruktury drogowej, wsparcie przedsiębiorczości lokalnej czy też inwestycje w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa Narodowego, inwestycje w zakresie wsparcia sportu, wsparcie działań ochrony zdrowia, inwestycje w ochotnicze straże pożarne, wsparcie organizacji pożytku publicznego. Skuteczną pracę dla mieszkańców regionu potwierdzają liczby zawarte w raporcie, które mam nadzieję, z którymi państwo radni, wszyscy się skrupulatnie zapoznaliście. Rok 2023 zdecydowanie był rokiem rozwijania, kontynuowania takich strategicznych projektów jak kolej na łódzkie, zielone i aktywne łódzkie, innowacyjne łódzkie, czyste środowisko, profesjonalne łódzkie czy solidarne łódzkie? Pod tymi hasłami kryją się szczegółowe zadania, które przez Zarząd Województwa Łódzkiego przy wsparciu sejmiku, radnych sejmiku, głównie Prawa i Sprawiedliwości, był realizowany. Rok 2023, co widzimy z raportu, to rok to kolejny rok dobrego inwestowania w jednostki służby zdrowia. Tak jak mówiłam wcześniej, w infrastrukturę drogową, zwiększaliśmy środki na oddolne inicjatywy typu granty sołeckie, które były bardzo ważne, bo służyły tym najmniejszym społecznościom lokalnym na budowanie tych najmniejszych ojczyzn. Wsparcie wydarzeń kulturalnych, sportowych czy budżet obywatelski, który cieszył się, jak wiemy bardzo dużym zainteresowaniem. Rozwijane były też własne programy z dziedziny poprawy klimatu, polityki społecznej czy zdrowotnej, wykorzystano wszelkie dostępne instrumenty finansowe, w tym unijne, rządowe, z budżetu własnego, a celem było poprawa stanu i wpływ na rozwój każdej istotnej dziedziny życia w regionie gospodarki, przedsiębiorczości, komunikacji, nauki, rolnictwa, pomocy społecznej, ochrony środowiska, turystyki, sportu czy wolontariatu. To, co zasługuje na szczególne wyróżnienie, to walka z wykluczeniem komunikacyjnym. Jak dobrze pamiętam, jeśli nie to państwo radni mnie tutaj poprawicie. Pierwsze prace nad tym rozpoczęły się już na początku 2019 roku. Niemniej jednak rok 2023 to ponad 1 700 000 pasażerów, którzy skorzystali z wojewódzkich przewozów autobusowych. Nadal tworzone nowe połączenia. Nie zamknięto się na tym, co powstało w 2020. Korzystano przy tym ze wsparcia funduszy rozwoju przewozów autobusowych w 2023 roku oferta wojewódzkich przewozów autobusowych to 42 linie autobusowe. Przewozy autobusowe od stycznia, od 1 stycznia 2023 roku objęły 309 miejscowości województwa łódzkiego, wykluczonych komunikacyjnie przed uruchomieniem połączeń przez Samorząd Województwa Łódzkiego. Fundusze europejskie to jest ważny element budżetu i raportu 2023. Fundusze europejskie, jak państwo wiecie, były tutaj mocno dyskutowane. Były próby blokady telefonów do unijnych

dygnitarzy, aby zablokować przyływ tych środków do województwa łódzkiego. Myślę, że chodziło o to, żeby zablokować ten przyływ, póki rządził zarząd złożony z członków Prawa i Sprawiedliwości, czy też zjednoczonej prawicy. Niemniej jednak Zarząd Województwa Łódzkiego wykazał się tutaj takimi argumentami i takim skutecznym elementem negocjacyjnym, że pozwolił, mimo, że z opóźnieniem przez właśnie działania tutaj ówczesnej opozycji, pozwolił na pozyskanie rekordowych środków, bo to są 2 745 000 000 EUR, które przeznaczono na program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego, w tym na sprawiedliwą transformację, co wiąże się z regionem bełchatowskim. Klub Prawa i Sprawiedliwości odniesie się jeszcze tutaj do kilku ważnych elementów. Będą już tu się posiłkować, posiłkować tym, co jest zawarte bezpośrednio w raporcie. Szanowni Państwo, Instytut Prokreacyjny, który powstał - 2 ośrodki w województwie łódzkim. W 2023 roku zarząd pozyskał od Ministerstwa Zdrowia, nadało ośrodkowi szpitalnemu imienia Madurowicza w Łodzi, działającemu w strukturze organizacyjnej Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Pirogowa status Centrum Zdrowia Prokreacyjnego, przeznaczając jednocześnie placówce środki na ponad 2 200 000 zł na modernizację i zakup sprzętu na oddziały dziecięce, intensywnej terapii, ginekologiczne, inkubatory, aparaty dopplerowskie, pomp infuzyjnych i wyposażenia niezbędnego do działania takiego centrum, które rzeczywiście jest fenomenem w skali polskiej. Szanowni Państwo, jeśli chodzi o służbę zdrowia, bardzo dobrze wiemy, jakie inwestycje zostały przeprowadzone w roku 2023, jak dofinansowana, zresztą, to była dbałość przez całą kadencję 2018-2023, jak była dofinansowywana służba zdrowia, by rzeczywiście mieszkańcy nasi mogli korzystać z profesjonalnej obsługi, z profesjonalnego zabezpieczenia ich niezbędnych potrzeb, związanych z ochroną zdrowia. Przebudowa pomieszczeń na potrzeby pracowni diagnostyki endoskopowej Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego imienia Stanisława Rybickiego w Skierniewicach - to taki przykład, 4 000 000 zł. Dostosowanie systemów informatycznych szpitala Pirogowa ponownie - 1 000 200, dotacja na udział własny Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnych realizujących zadania ze środków EFR, termomodernizacja szpitala Mikołaja Kopernika w Piotrkowie Trybunalskim - 1 000 195 zł. Dla tego szpitala to jest coś fenomenalnego. Mówię o tym z racji tego, że jestem piotrkowianką i dobrze wiem, jak mieszkańcy odebrali tą zmianę i inwestycje w ten szpital wojewódzki, który w poprzedniej kadencji w latach 2014-2018, no był zdecydowanie zaniedbaną placówką zdrowotną. Myślę, że moglibyśmy tutaj wymieniać jeszcze wiele takich placówek zdrowotnych, jak Szpital Wojewódzki w Sieradzu imienia Prymasa Kardynała Wyszyńskiego - dotacja 1 000 691, wsparcie oddziału psychiatrycznego dla dzieci młodzieży w Centrum Psychiatrycznym w Warcie. Zakup systemu transportu, kolejne inwestycje, modernizacja oddziału pulmonologii, chemioterapii nowotworów płuc - 1 000 000 zł. Ponad 2 000 000 na przebudowę Przychodni Chorób Płuc i Alergii Układu Oddechowego w Zgierzu, dotacja na wydatki niekwalifikowane Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej realizujących zadania ze środków EFR - ponad 4 000 000, prawie 4 000 000,5. Rozbudowa w szpitalu Kopernika w oparciu o koncesję działań z zakresu profilaktyki onkologicznej 18 956 000, ponad.

Szanowni państwo, dbałość o mieszkańców Województwa Łódzkiego w zakresie dostępności i jakości służby zdrowia rzeczywiście leżała bardzo, była jednym z głównych elementów działalności sejmiku poprzedniej kadencji, w większości sejmiku Prawa i Sprawiedliwości, jak i Zarządu Województwa Łódzkiego. Ważne elementy, o których tu powinniśmy powiedzieć, to właśnie ten transport zbiorowy, ale też i dbałość o infrastrukturę, inwestycje w drogi, zakup taboru przeznaczonego na do regionalnego publicznego transportu zbiorowego. Budowa, modernizacja linii kolejowych, stacji i przystanków kolejowych. Kto z państwa korzysta czy z ŁKA czy z innych połączeń, dobrze wie, jak dużą popularnością wśród mieszkańców Województwa Łódzkiego cieszą się te środki transportu czy linie autobusowe czy linie kolejowe. Kolejna rzecz to sołectwa. Taka debata odbyła się przed wyborami do sejmiku, gdzie kandydat Platformy Koalicji Obywatelskiej powiedział, że skończy się po moim wystąpieniu dotyczącym właśnie grantów przyznawanych dla sołectw, powiedział, że skończymy to rozdawnictwo. Mam nadzieję, że nowy zarząd i radni, którzy w tej chwili koalicyjnie stanowią większość, przyjrzą się dokładnie tym działaniom i sprawdzą, w jaki sposób, w jaki sposób ja wiem, panie Sulgan, że to są śmieszne rzeczy, ale my mówimy o poważnych sprawach dotyczących mieszkańców całego województwa. Granty sołeckie trafiły do tych najmniejszych ośrodków,

gdzie mieszczą się najmniejsze ojczyzny naszego województwa. Z tych grantów województwo łódzkie w 2023 roku przekazało ponad 14 000 000 wsparcia na realizację inwestycji zgłaszanych właśnie przez sołtysów, którzy są najbliższymi poszczególnych mieszkańców gmin, które mieszczą się na terenie naszego województwa. Sołectwo na Plus, Infrastruktura Sołeczka na Plus to były programy, które były realizowane z uwagi na presję, jak i bardzo duże zainteresowanie sołtysów i odpowiedź na ich prośby dotyczące wsparcia ich działań, bo często nie mogli liczyć na wsparcie ze strony lokalnych władz samorządowych, gminnych czy powiatowych. Kolejną rzeczą to Województwo Łódzkie Ogrodem Polski - taki niepozorny tytuł programu, a jakże ważny dla naszego województwa, który za cel swój obrał poprawę jakości życia mieszkańców naszego województwa poprzez zwiększenie terenów zielonych przy zachowaniu bioróżnorodności przyrodniczej. Kampanie edukacyjne, warsztaty pod hasłem "Przedszkole dla motyli", warsztaty pod hasłem "Owocowa szkoła", warsztaty pod hasłem "Ogród smaków" skierowane do młodzieży szkół ponadpodstawowych od przedszkoli do młodzieży już dorosłej, można powiedzieć warsztaty dla dorosłych mieszkańców województwa łódzkiego. Tematyka spotkań obejmowała zagadnienia z branży ogrodniczej, porady, wskazówki umożliwiające uczestnikom zaznajomienie się z takimi dobrodziejstwami naszej ziemi, o których często nie mieli pojęcia. Webinaria internetowe wsparcie dla 20 jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego przeznaczone na dofinansowanie w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury w ramach projektu Województwo Łódzkie Ogrodem Polski - Ogrody przyjazne naturze. Dotacje dla stowarzyszeń ogrodowych prowadzących rodzinne ogrody działkowe na terenie województwa łódzkiego czy festiwal ogrodniczy, czy nawet takie wydarzenia jak rekord Polski w jednoczesnym sianiu łąki kwietnej. To wszystko wskazuje na dbałość o nasz klimat, o nasze województwo, o naszych mieszkańców. Kolejnym elementem jest promowanie żywności wysokiej jakości, prezentacja produktów lokalnych, a możemy się poszczycić tutaj wieloma, wieloma produktami lokalnymi. Dzięki pomysłowi Zarządu Województwa Łódzkiego, który przewodził sejmikowi i zarządzał województwem w latach 2018-2023, zarządowi Prawa i Sprawiedliwości możemy, śmiało powiedzieć, że polskie, nasze, wojewódzkie lokalne produkty zawitały do miasta Łodzi, zawitały do innych ośrodków tworząc lokalne rynki dla rolników i prezentując się również - to jest też promocja naszego województwa w Warszawie, gdzie taki ryneček, mały co śródę był zorganizowany przez minister przed Ministerstwem Rolnictwa, to była promocja produktów zdrowej żywności wytworzonej na terenie województwa łódzkiego, oprócz tego prezentowano region podczas Międzynarodowych Targów Żywności Ekologicznej, organizowano kolejne edycje wojewódzkiego konkursu produktów Tradycyjny tygiel smaków 2023. Prezentacja regionów podczas targów - Nasze kulinarne dziedzictwo - smaki regionów. Szanowni państwo, mamy się czym chwalić i poprzedni zarząd realizował to kolokwialnie powiem, chwalenie się w sposób stuprocentowy, wykorzystując do tego w pełni zasoby naszego województwa to dobrodziejstwo, które mamy na terenie województwa. Kolejną ważną rzeczą, o której należy powiedzieć, to jest kultura oraz ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. Województwo łódzkie pozostaje ważnym centrum wydarzeń kulturalnych w minionym roku 2023, tak jak to się działo od 2018, łódzkie silnie wspierało ochronę zabytków i dziedzictwa narodowego kulturowego poprzez swoje programy dotacyjne: Łódzkie ratuje zabytki, Mała architektura zabytkowa, Kulturalnie regionalnie, Łódzkie pamięta i Łódzkie pełne tradycji. To dzięki działaniom Zarządu Województwa Łódzkiego w wielu miejscowościach do których mieszkańcy nie mieliby okazji zawitała Filharmonia Łódzka czy artyści Teatru Wielkiego. Cieszyły się te spotkania olbrzymim, olbrzymim zainteresowaniem, a oprócz tego dotacje dla Teatru Wielkiego, Filharmonii Łódzkiej, Muzeum Sztuki, Teatru Jaracza. To wszystko wskazuje na dbałość o każdy element naszego województwa, ale też o dbałość w tych, którzy są dumą naszego województwa, czyli wsparcie stypendialne. Jakie działania podjęte zostały w roku 2023? Były to jednorazowe stypendia naukowe Marszałka Województwa Łódzkiego, wpłynęły 154 wnioski o stypendium, w kategorii "uczeń" złożonych zostało 114 wniosków z 54 szkół ponadpodstawowych, natomiast w kategorii "student" wpłynęło 40 aplikacji złożonych przez 4 uczelnie i w 17. edycji konkursu przyznano 25 stypendiów w kategorii "uczeń" na łączną kwotę 69 500 zł i 23 stypendia w kategorii "student" na łączną kwotę 80 500 zł. Ale oczywiście, oprócz tego były inne stypendia, stypendia sportowe czy zawody, w których kształcą się szkoły i

placówki samorządu - tutaj zostało wykazane to wsparcie. Nagrodzono też pracę habilitacyjną, doktorskie 6 prac dyplomowych, magisterskich, licencjackich, inżynierskich, także edukacja była jednym z ważnych elementów z inwestycji w przyszłość mieszkańców tego województwa. Podczas rozmów tutaj, kularowych czy innych podczas pierwszej sesji, która się odbywała czterokrotnie, różne tutaj tematy słyszeliśmy na korytarzach, że Łódź była pomijana bardzo często w tych dotacjach. Ja państwu tylko przedstawię jedno zestawienie, proponuje zwrócić szczególną uwagę, wykaz zadań, to jest sport, jak dobrze pamiętam, kluby sportowe, różne organizacje międzyszkolne. Wykaz zadań, które otrzymały dofinansowanie w 2023 roku: otrzymało je 188 różnych instytucji, stowarzyszeń, klubów sportowych, ludowych, uczniowskich międzyszkolnych klubów sportowych czy innych tego typu związków sportowych koszykówki, piłki nożnej. Dziś tak, tutaj popularnej siatkówki i muszę państwu powiedzieć, że aż 34 kluby na te 188 to jest tylko i wyłącznie kluby z Łodzi, z samej Łodzi. Już nie mówię o Zgierzu, Pabianicach, Aleksandrowie czy Konstantynowie Łódzkim. Nie jestem przekonana, ale sądzę, że to jest 90% wszystkich wniosków, które spełniały merytoryczne wymagania tego konkursu. Kolejna rzecz, szanowni państwo, to jest... Muszę tutaj sięgnąć do ściagi. To jest inwestycja w sport, czyli oprócz stypendiów sportowych, które były przyznawane zawodnikom, należy jeszcze zwrócić uwagę na inwestycje, wsparcie gmin, samorządów i o tym wsparciu trzeba powiedzieć więcej, bo oprócz tego, że Sportowa Infrastruktura na Plus, z której korzystały gminy, najmniejsze gminy i te największe miasta w województwie łódzkim. Ta współpraca z samorządami lokalnymi, Zarządu Sejmiku Województwa Łódzkiego, ale przede wszystkim Zarządu Województwa Łódzkiego zasługuje na wyjątkową pochwałę i wyjątkowe wyróżnienie. Tak jak przez minione 5 lat odbywała się ta współpraca, państwo możecie bardzo dogłębnie zbadać tutaj, w tym raporcie województwa łódzkiego z wykonania o stanie województwa łódzkiego za 2023 rok. Ta współpraca brała się też stąd, że Zarząd Województwa Łódzkiego kładł bardzo duży nacisk na współpracę z ówczesnym rządem Prawa i Sprawiedliwości, pozyskiwaniem środków po to, by móc wspierać jak najwięcej samorządów lokalnych, by każdy samorząd mógł skorzystać i dostosować swoje działania, swoją infrastrukturę do potrzeb swoich mieszkańców. By dzieci, nie wiem, z gminy Aleksandrów, małej gminy nie musiały na treningi sportowe jeździć do Opoczna, Sulejowa czy Piotrkowa Trybunalskiego, ale mogły korzystać z hali sportowej u siebie czy z boisk sportowych. Pan radny Jacek Sokalski był ostatnio na otwarciu takiej sali sportowej i dobrze wie, jak wielką radość sprawiło to tym najmłodszym, którzy korzystają, ale też i rodzicom, którzy wiedzą, że będą mogli korzystać z tych inwestycji, które zostały przedstawione. Szanowni Państwo. Tym samym klub Prawa i Sprawiedliwości pozytywnie ocenia raport województwa łódzkiego, tym samym działania Zarządu Województwa Łódzkiego. Raport jest wynikiem doskonałej pracy zarządu w 2023 roku, reprezentującego ówczesną większość Prawa i Sprawiedliwości jest doskonałym wynikiem pracy pracowników Urzędu Marszałkowskiego i jednostek podległych, za co bardzo serdecznie w imieniu klubu Prawa i Sprawiedliwości z tego miejsca państwu dziękuję, bo to bez państwa - urzędników - nie byłoby możliwe. Poprawnie zrealizowana polityka inwestycji infrastrukturalnych, zadań prospołecznych, współpracy z samorządami i organizacjami pozarządowymi, wszystko to wskazuje jednoznacznie na prawidłowość realizowania polityki finansowej. Ten raport jednoznacznie wskazuje, że zrównoważony rozwój był głównym celem Zarządu Województwa Łódzkiego. Procedowany przez sejmik dokument należy postrzegać przez pryzmat minionych lat, gdyż to wszystko wskazuje na ciągły, właśnie zrównoważony rozwój całego województwa. Reasumując, szanowni państwo, całe wykonanie, cały raport zawarty został. To, co zostało zaplanowane w budżecie, bo raport jest wynikiem działań zawartych w budżecie, zostało zaplanowane, wykonywane bardzo dobrze. Zrównoważony rozwój województwa, szanowni państwo, skuteczne i równomierne finansowanie potrzeb mieszkańców każdej części naszego województwa - tak jednoznacznie podsumować należy prace Zarządu Województwa Łódzkiego w roku 2023. I jeszcze, szanowni państwo, pamiętajcie, to nie sztuka skonstruować super plan, wszystko z góry mieć zaplanowane, sztuka z losem gram, prowadząc sam na sam, nie bać się przegranej i wygranej.

Dziękuję bardzo.

### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę o zabranie głosu pana radnego Macieja Sulgana.

### **Maciej Sulgan (radny SWŁ)**

Dziękuję. Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku! Ja chciałem się odnieść, bo mnie tutaj pani radna wywołała. Odniosę się do kwestii szpitali. Pani radna, pani pozwoli, bo mówiła pani, że jest tak dobrze, jeżeli chodzi o służbę zdrowia. To ja się chciałem zapytać, skoro jest tak dobrze, to dlaczego jest tak źle? Dlaczego województwo łódzkie w Polsce przoduje, jeżeli chodzi o wskaźnik śmiertelności? No jest tak dobrze, ale szpital w Sieradzu chyba jest jednym z najbardziej zadłużonych? Jest spór zbiorowy, bo są nie wypłacone dodatki covidowe, także tak dobrze zarządzacie, a jednak o takich rzeczach zapominacie powiedzieć. I to myślę, jest właśnie nieujęte w tym raporcie, bo takie rzeczy, w tym takiej propagandzie sukcesu są skrzętnie ukryte, tak mi się wydaje. Ale odniosę się jeszcze do kardiologii inwazyjnej oddziału, który był jednym z najlepszych w Sieradzu i który tak szybko przenieśliście do Wielunia nie wiedzieć czemu. Przy bardzo dużym oporze społecznym, jeżeli chodzi o ten oddział, bo sieradzanie chcieli, żeby ten oddział funkcjonował, zostawiliście chyba prawie na rok sieradzan bez opieki, tak naprawdę, bo ten oddział został przeniesiony do Wielunia i chyba tyle czasu wam zajęło tworzenie nowego oddziału. To nie sztuka kupić nowe urządzenia, nowy sprzęt, tak? Tylko sztuka zatrudnić dobrych specjalistów. Także proszę się zreflektować i proszę też wziąć pod uwagę fakt, że nie wszystko było tak dobrze, jak pani tutaj opowiadała. Dziękuję.

### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę o zabranie głosu pana radnego Adama Nowaka.

### **Adam Nowak (radny SWŁ)**

Tak, dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku! Ja tak w bardzo syntetyczny sposób nie tyle odnosząc się do tych rzeczy, które zostały zrobione, bo oczywiście jest to efekt pracy i zarządu i pracowników urzędu marszałkowskiego, jednostek podległych, które realizowały w ramach swoich zadań statutowych, obowiązków zawodowych. I tu chciałbym podziękować nie tylko w tym obszarze zarządowi za to, że te zadania realizował, bo takie miał obowiązki, ale też pracownikom i mieszkańcom województwa, którzy w wielu działaniach dawali inspiracje, ale co do wyzwań co do problemów, ja myślę, że w raporcie i w tej kadencji dużym wyzwaniem dla nas, dla samorządu województwa łódzkiego, dla sejmiku, również dla państwa członków zarządu będzie przede wszystkim walka ze spowolnieniem depopulacji województwa łódzkiego, bo to jest kwestia bardzo ważna, zarówno z punktu widzenia gospodarczego, jak i społecznego. I tu mówimy zarówno o obszarach wiejskich, o tych obszarach, które w ramach tych grantów, działań, które mają na celu w niektórych obszarach zwiększyć, poprawić poziom usług publicznych, społecznych, było realizowane, ale musimy zwrócić uwagę na Łódź i byłe miasta wojewódzkie, które część tych usług społecznych zapewniały, oczywiście, z uwzględnieniem też wysokiego poziomu życia mieszkańców obszarów wiejskich i chociażby takich powiatów jak pajęczański, wieluński, wieruszowski czy nawet opoczyński, które są faktycznie z uwagi na kwestie terytorialne defaworyzowane i o ile bardzo pozytywnie oceniam formę wsparcia zarówno organizacji społecznych, tak jak OSP, sołectw, o tyle niestety negatywnie muszę się odnieść do sposobu dystrybucji tych środków, który w wielu przypadkach był subiektywny, a także do tego, że zabrakło pewnego planu długofalowego, bo bardzo pozytywnym zdarzeniem, działaniem jest wspieranie świetlic, ale naturalną konsekwencją i to jest program pozytywny, ale naturalną konsekwencją powinno być też przygotowanie programów, nie mówimy tylko o zarządzie województwa, ale też o jednostkach podległych, chociażby Regionalnym Centrum Polityki Społecznej, które miałyby takie działania społeczne inspirować, rozwijać, ale tu wciąż mówimy o działaniach takich doraźnych, bieżących, natomiast zabrakło mi tutaj tych dużych inwestycji, chociażby w te usługi publiczne, społeczne, takie jak opieka żłobkowa chociażby, jak kolejne działania na rzecz poprawy gospodarki wodnokanalizacyjnej na terenie województwa i infrastruktury drogowej. Oczywiście, te

działania były i są wskazane w raporcie, natomiast tych dużych działań uważam, że zabrakło. Natomiast te pozytywne działania są w pewnym sensie pozytywne. Co do kwestii chociażby wsparcia Ochotniczych Straży Pożarnych, uważam, że tutaj warto byłoby też w większy sposób, zresztą w gronie radnych sejmiku mieliśmy i mamy też przedstawicieli tego środowiska, ja sam z dumą też do niego należę i o te sprawy walczyłem, walczę i będę walczył. Ale potrzebna jest pewna strategia, pewna logika, żeby te środki jak najlepiej służyły mieszkańcom naszego województwa w poprawie poziomu bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców regionu i sprawa trzecia, a nawet jeszcze trzecia, będzie jeszcze później czwarta, trzecia dotyczy przeciwdziałania, suszy i tu aktywnym działaniom w tym zakresie. Myślę, że ten kierunek wsparcia częściowego spółek wodnych jest pozytywny, jest godny kontynuowania, ale myślę, że tutaj też potrzeba jest pewnych dużych działań, dużych mechanizmów i tu też będzie ważna współpraca w tym obszarze z administracją rządową, bo nie jest państwa winą w niektórych obszarach. I tu patrząc na pana marszałka Schreiber, na członków zarządu, że były takie obszary, w których samorządy, w tym samorządy w województwie, były nieco zepchnięte na bok, bo duża część zadań była centralizowanych. Oczywiście, w kontekście dyskusji nad nową perspektywą funduszy, te relacje i te same poglądy polityczne, które mieli członkowie zarządu województwa i administracja rządowa, były korzystne. Tak jak teraz, w ramach tych dyskusji, myślę, że korzystnym działaniem w nowych okresach będzie też to, że obecnie uformowana koalicja w województwie też tą możliwość będzie miała i kwestia ostatnia - Fundusz Sprawiedliwej Transformacji Energetycznej. Myślę, że też mamy dużo do zrobienia, są pewne opóźnienia w tym obszarze. Mi brakuje osobiście dyskusji o takiej strategii zrównoważonego rozwoju, ale nawet bym powiedział, strategii gospodarki obiegu zamkniętym w naszym województwie. Myślę, że to jest ważny obszar, który pozwoliłby nam zdywersyfikować źródła energii, wykorzystać potencjał rolnictwa, sektora rolno-spożywczego, ale też być może usprawnić kwestię gospodarki komunalnej, wykorzystania tych odpadów, które powstają i wykorzystania ich na przetwarzanie energii, bo wiemy, że te odgórne działania dotyczące, dotyczące chociażby Polskiej Grupy Energetycznej, górnictwa i energetyki konwencjonalnej w Bełchatowie i całego kompleksu energetycznego, będą ulegały zmianie. Natomiast patrząc na te wyzwania, tutaj pani radna Dróżdż zauważyła, o tym ryneczku lokalnym, o tym kiernaszu, który jest pod Ministerstwem Rolnictwa, to jest faktycznie dobry przykład tego działania Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa. Jestem dumny, że to działanie kontynuujemy obecnie i będziemy kontynuowali, żeby wspierać. krótkie łańcuchy dostaw i rolników z naszego regionu, ale musimy pamiętać też o tym, że zaraz wchodzi nowe formy znakowania żywności, które będą określały źródło energii, emisyjność przy produkcji tych produktów i niestety, one dla naszego regionu, jeśli takich działań nie podejmiemy, będą druzgocące. Dlatego też i w imieniu klubu radnych PSL 2050 w ramach zarządu będziemy w tym kierunku te działania rekomendowali nowemu zarządowi, będziemy w tym kierunku zmierzali, natomiast mówiąc o raporcie, jesteśmy konstruktywni, uważamy, że województwo musi w pewnych obszarach, tak jak każda instytucja, każdy podmiot mieć zachowaną ciągłość działania i dlatego rozumiemy, że działania, pewne polityczne mają odzwierciedlenie w tym raporcie. Z pewnością dużo z nich należy pochwalić, niektóre, tak jak wspominałem, zwłaszcza te związane z nietransparentną formą dystrybucji środków należy skrytykować, natomiast jako klub odnosimy się pozytywnie, zwracając uwagę na te wyzwania i problemy, których państwo nie podjęli, a które będą dla nas wyzwaniem na ten rok i na tą kadencję. Dziękuję bardzo.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo i bardzo proszę o zabranie głosu panią Monikę Malinowską-Olszową.

#### **Monika Malinowska-Olszowa (radna SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Szanowna Pani Marszałek, Wysoki Zarządzie, Pani Przewodnicząca, Państwo Radni! Jestem pod dużym wrażeniem, jak dokładnie i pozytywnie przedstawiła pani radna raport czy też działania podsumowujące działalność Marszałka i Zarządu Województwa Łódzkiego w ostatniej kadencji. Rzeczywiście, jest dużo takich kwestii, którymi państwo pewnie mogą się pochwalić, natomiast ja jako naukowiec postanowiłam zajrzeć do

danych, twardych danych i weszłam na stronę GUS-u, czyli Urzędu Statystycznego. I co tam można wyczytać? Można wyczytać tak: że łódzkie jest najmniej zalesionym województwem w całej Polsce, mimo, że łódzkie zajmuje dziewiąte miejsce pod względem zalesienia, dziewiąte miejsce, jeżeli chodzi pod względem powierzchni, przepraszam, to pod względem zalesienia zajmujemy miejsce ostatnie.

Według danych z GUS w województwie łódzkim wycina się więcej drzew, niż się sadzi. Łódź ma pierwsze miejsce od końca, oczywiście pod względem zanieczyszczeń dwutlenkiem siarki, który odpowiada za smog, który na co dzień widzimy. Pierwsze miejsce zanieczyszczeń w Polsce tlenkiem azotu, które ma działanie toksyczne, powoduje chociażby astmę, z którą teraz mamy dużo przypadków zachorowań. Trzecie miejsce, znów od końca, pod względem emisji tlenkiem węgla, czyli silnie trującego gazu. Co jeszcze wyczytałam? Województwo łódzkie jest drugim najgorszym województwem pod względem przyrostu naturalnego. Tutaj pani radna mówiła o szpitalach, o wkładach w prokreację i rozwoju szpitali, natomiast taki wynik możemy wyczytać w urzędzie statystycznym, czyli drugi wynik ujemny w całym kraju, ale też najwyższy odsetek osób starszych. To, co jest bardzo ważne dla mnie, to okazuje się z tych danych, że województwo łódzkie zajmuje ostatnie miejsce, w którym inwestuje się w personel badawczy i rozwojowy i ósme miejsce, jeśli chodzi o działalność innowacyjną, ale też wygląda na to, że ma najwięcej pożyczek na tego typu działalność ze wszystkich województw. Również w urzędzie statystycznym, wyczytałam, że jesteśmy w dwójce najgorszych województw ze wskaźnikami wypracowanych dochodów na 1 mieszkańca, a co się z tym wiąże? Wydajemy i inwestujemy również najmniej ze wszystkich województw. Tutaj też mówiliśmy, czy też pani radna mówiła o połączeniach różnego rodzaju, które, z których mieszkańcy województwa łódzkiego mogą korzystać. Ale, z tych danych okazuje się, że Łódź trzecia jest od końca i ma najmniejszy wynik, jeśli chodzi o odsetek mieszkańców mających dostęp do szerokopasmowego internetu. To chyba też jest takie okno na świat i o to powinniśmy zadbać. To tylko takie dane, które na szybko udało mi się wyczytać. Bardzo dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo i bardzo proszę, pan radny Piotr Bors.

#### **Piotr Bors (Wiceprzewodniczący SWŁ)**

Pewnie zdziwię pana marszałka byłego, bo zacznę od pochwały. Tao zupełnie na poważnie, rozwój Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej ja oceniam bardzo pozytywnie. To dobry kierunek, szczególnie że to transport niskoemisyjny. W związku z tym trudno tutaj czynić zarzuty i myślę, że wszyscy, co do tego się zgadzamy. Pomysł busów, które dowożą do Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej również oceniam wysoko. Oczywiście, jest za mało i trzeba je rozwijać, tak, to jest jasne. Tak, żeby ta sieć dojazdowa była pełna i myślę, że to jeden z najważniejszych wyzwań dla nowego zarządu, bo to wykluczenie komunikacyjne, szczególnie w małych gminach jest widoczne. Natomiast paru rzeczy mi zabrakło w tym raporcie i albo było tego za mało i tutaj na pewno upatrywałbym wyzwań dla nowego zarządu. Niewątpliwie to jest transformacja energetyczna, przed którą stoimy i która stanowi dla województwa łódzkiego największe wyzwanie. Szczególnie biorąc pod uwagę kopalnię w Bełchatowie, szczególnie kiedy tą kopalnię w Bełchatowie czy cały kompleks bełchatowski postawimy w porównaniu z kompleksem, który mamy obok w Kole i w okolicach Konina, gdzie oni naprawdę tą transformację zieloną bardzo dobrze, bardzo dobrze przechodzą i tak naprawdę dzisiaj stają się, można powiedzieć, wzorem tego, jak tę transformację przechodzić nie tylko w Polsce, ale też w Europie. Druga rzecz, która stanowi bardzo duże wyzwanie, jeśli chodzi o szczególnie szpitale, to jest zmiana filozofii, to znaczy po pierwsze, nie pokazujecie państwu, ile w tych szpitalach było oddziałów, które tak de facto nie działały, a ich było sporo. Przed tym, to już za chwilę myślę, że wesprę się panią dyrektorką i panem marszałkiem resortowym, z którym o tym rozmawialiśmy, ale chodzi też o samą filozofię i akurat tutaj wiem, że też pan marszałek Adamczyk jakby czuje ten problem, bo wielokrotnie o nim rozmawialiśmy. To znaczy konieczność zwiększenia opieki długoterminowej, tak? W związku ze starzejącym się społeczeństwem i to

jest niewątpliwie wyzwaniem i ja widzę, jakby państwa takie dość nerwowe reakcje na to, co mówię, ale myślę, że mówię to w tonie dość, szczególnie pań, mówię to w tonie dość koncyliacyjnym, bo mówię o tym, jakie wyzwania nas czekają, tak na kwestie polityczne przyjdzie czas, tak? Trudno nie zgodzić się z tym, że ta transformacja to jest problem, że starzenie się społeczeństwa to jest problem i jakby dostosowanie filozofii opieki szpitalnej musi być, bo też mamy do czynienia z takimi sytuacjami wielokrotnie, bez względu na to, do jakiej władzy mówimy. Także bardzo długo czekamy na miejsca w szpitalach, bo pacjenci, którzy są bardzo często na oddziałach ogólnych, oni powinni znaleźć się na oddziałach długoterminowych, tak i to jest bardzo duży w mojej ocenie problem, ale z drugiej strony myślę, że wyzwaniu którego, którym nie podołaliśmy, to jest kwestia obniżenia jakości, kondycji psychicznej wśród młodych ludzi i my musimy jako województwo pomyśleć o tym. Po pierwsze, jak zadbać o to, żebyśmy mieli większą ilość psychiatrów dziecięcych, co nie jest łatwe, ale też myślę, że czy myślę? Jestem o tym przekonany, że potrzebujemy większej ilości oddziałów, gdzie ci młodzi ludzie będą mogli znaleźć pomoc, bo to w tej chwili jest jeden z największych problemów współczesnego świata, to znaczy, że młodzi ludzie nie do końca radzą sobie z tym, jakie wyzwania przed nimi stawia ten nowy świat, tak i tutaj mają niewątpliwie problemy, więc reasumując, myślę, że to są największe wyzwania, które stoją zarówno przed panią marszałek Skrzydlewską, jak i przed całym zarządem. To z jednej strony na pewno kwestie związane z transformacją, druga rzecz to kwestie w ogóle polityki senioralnej i polityki służby zdrowia dostosowanej do seniorów. Ale ja naprawdę bardzo mocno podkreślał, bo widzimy to na co dzień, jak bardzo pogorszyła się pewnie w dużej mierze też przez pandemię, ale też przez to przez to, jak wygląda współczesny czas, świat, kondycja psychiczna młodych ludzi i musimy zacząć temu przeciwdziałać. Bardzo dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo i bardzo proszę, pani Magdalena Werstak.

#### **Magdalena Werstak (Wiceprzewodnicząca SWŁ)**

Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Państwo Radni! Mam tutaj przed sobą raport i również na wstępie muszę powiedzieć, że to bardzo przyjemna lektura. Same pochwały wypisane zostały w tym raporcie. Zdziwiłabym się, gdyby zarząd województwa pisał krytycznie o realizacji swoich zadań, więc czytając, szczerze powiem - pokusiłam się, żeby przeczytać od początku do końca - nie znalazłam żadnej krytyki, aczkolwiek jeden punkt jest odnoszący się do problemów, które myślę, że czekają przed nami, a wydawałoby się, że Raport o stanie Województwa Łódzkiego powinien zawierać i pozytywne i negatywy. Przepisy nie stanowią art. 34 ustawy o samorządzie, co musi dokładnie zawierać raport, aczkolwiek uchwała sejmiku może zdecydować o tym, jakie powinny być składniki tego raportu. Tutaj powiem szczerze, że pokusiłabym się w przyszłości o to, żeby też wskazywać na to, gdzie jeszcze są przestrzenie do naprawy czy do większej alokacji środków. Ale znalazłam na przykład, jeżeli chodzi o zapisy, które można powiedzieć, że mnie zmartwiły... Jako dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy akurat czytam, że najsłabsze strony województwa opisują wskaźniki dotyczące kształcenia się osób w wieku 26-64 lat i udział małych, średnich przedsiębiorstw wprowadzających do obrotu innowacje biznesowe oraz zanieczyszczenia powietrza przez drobne cząstki. Kolejny zapis jest, że mimo pozytywnych wartości wskaźników, w województwie nadal występowało zagrożenie wykluczeniem cyfrowym. I tutaj mamy, że odsetek mieszkańców regionu w wieku 16-74 lata, którzy nigdy nie korzystali z internetu w 2023 wynosił, szanowni państwo, 9,2%, czyli jest jeszcze przestrzeń do pracy. Kolejnym punktem, do którego chciałabym się spytać, bo mamy taki dokument z marca ubiegłego roku, który nazywa się Szczegółowy plan priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027. On obowiązuje od 31 marca 2023 roku, a w rozdziale właśnie Funduszy Europejskich dla Łódzkiego przyglądając, patrzę, że nadal cały czas trwają nabory, więc mam takie pytanie oczywiście, nie wiem... Słucham? Znaczący, myślę, że to są nabory na etapie wyłonienia niebezpośrednich beneficjentów, tylko operatorów, którzy te środki rozdysponują. Ale może to jest? Może się mylę? Proszę mnie... Zmartwiłam się przynajmniej tym stanem, że jeszcze mamy tutaj jakieś wnioski, jakieś priorytety w trakcie naborów, dlatego, że też przejrzałam

sobie inne strony internetowe i innych urzędów np. podkarpackie, opolskie, warmińsko-mazurskie ruszyły z naborami już w czerwcu 2023 roku, a tutaj jeszcze trwają nabory i tam już środki są rozdysponowywane. Tu jeszcze też sobie zaznaczyłam fragmencik, szanowni państwo, myślę, że tutaj też ukłony dla poprzedniego zarządu, bo w 2023 prowadzono najaktywniejszą komunikację z wykorzystaniem 3 kanałów: łódzkie dla biznesu na portalu Facebook Urząd Marszałkowski, na portalu, na portalach nie będę już dalej wymieniała. Statystyki nośników biznesowych na portalu Facebook utrzymywały się na poziomie 690 ponad 2000 użytkowników. Mam pytanie, czy tylko Łódzkie dla biznesu było promowane na Facebooku? Czy jeszcze inna działalność również? Bo ciężko... Nie ma pytań, pytanie do siebie, na które myślę, że w trakcie odpowiemy. Poprzedniczka radna mówiła, że dla 30 tutaj klubów z Łodzi były środki finansowe, ja powiem tak bardzo fajnie, to dla każdego takiego klubu to była kwota 14 000 zł, więc naprawdę państwo tutaj zainwestowaliście...

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Ja bym bardzo prosiła, żeby nie przeszkadzać radnej, tak jak nikt nie przeszkadzał pani radnej, później będziecie mieli czas na odniesienie.

#### **Magdalena Werstak (Wiceprzewodnicząca SWŁ)**

I takie jeszcze miałam wątpliwość, bo też zasłyszałam taką informację, że pani mówiła o ogrodach polskich. Bardzo fajny program, słyszałam, że te ogrody w Nieborowie były tylko przez 5 miesięcy i zostały zlikwidowane, ale myślę, że ten temat też jest później do ustalenia. I korzystając z okazji w związku z tym, że również taki jest zapis w raporcie o stanie województwa, że dzień 21 czerwca to jest dniem przedsiębiorcy w związku z tym wszystkim przedsiębiorcom z tego miejsca życzenia, wszystkiego dobrego.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę pani radna Hanna Gill-Piątek.

#### **Hanna Gill-Piątek (radna SWŁ)**

"Pozdrowieni niech będą ornamentatorzy" ten cytat miałam w głowie, kiedy słuchałam wystąpienia pani radnej, bo ten raport jest takim rzeczywiście malowaniem rzeczywistości na różowo. Nie da się ukryć, że jego ton jest de facto pozbawiony elementów krytycznych. Tutaj są wymienione tylko i wyłącznie pozytywne działania, a co do wymieniania działań, miałam do czynienia z wieloma dokumentami strategicznymi, niektóre z nich również miałam zaszczyt współtworzyć. Rozumiem, że raport jest taką stopką z wykonania strategii województwa. Z tego powodu trochę brakuje w nim czegoś, co byłoby poza spisem działań, bardzo zresztą obfitym, czyli pewnego uaktualnienia diagnozy i też odpowiedzi na pytania, w jaki sposób te działania de facto przekładają się na konkretne wyniki, na konkretne problemy województwa, nie tylko jak wypełniają wskaźniki. Tak, bo wskaźniki wykonalności to jedno, ale też jak te problemy zostały przez te działania wykonane. Przypominam też tutaj, oczywiście, nie sposób omówić całego raportu w sposób krytyczny, ale skupię się może na dwóch obszarach. Po pierwsze kultura, no był to kolejny rok degradacji wojewódzkich instytucji kultury. Był to kolejny rok, kiedy nie mieliśmy już zlikwidowanych przez państwa filii bibliotek, bibliotek, które no wcześniej zlikwidowaliście. Był to kolejny rok, w którym tak naprawdę łódzkie instytucje kultury województwa łódzkiego były w konflikcie ze swoją własną publicznością i ze swoimi pracownikami. Bardzo dużo takich sygnałów mieliśmy i nie ma się tutaj jakby co czarować, jeżeli chodzi o kulturę. Pomimo tego dosyć obfitego spisu, różnego rodzaju grantów, wydatków, to jednak raport nie uwzględnia tutaj całej rzeczywistości. Zarówno Muzeum Sztuki, jak i Teatr Jaracza, jak i Teatr Wielki... Można wymieniać dalej. Nie były to instytucje, w których działało się coś ciekawego, coś tak wspaniałego, jak wcześniej, na skalę ponadlokalną, że przyjeżdżałyby tutaj osoby spoza województwa, żeby na przykład obejrzeć jakieś wystawy czy spektakle. Szczególną, szczególnie dotknęło mnie takie odwoływanie się państwa do doskonałej, doskonałej współpracy z rządem PiS, z rządem, PiS, które przypominę, zostawił województwo łódzkie

bez trasy S12, bez obiecanych obwodnic, bez kolei do Bełchatowa, bez stabilnych środków na łódzką rewitalizację. Można by wymieniać to, czego od rządu nie otrzymaliśmy, a każde pieniądze, przypomnę, które państwo od rządu PiS dostali i chwalicie się teraz nimi jako tymi, którzy żeście tutaj przywieźli, były pieniędzmi, które wyciągnięto z kieszeni samorządów przez mechanizm polskiego ładu, te pieniądze zabrano miastom, gminom, wszystkim również wsiom i jest to po prostu zaprzeczenie zasady subsydiarności, to znaczy wożenie czeków to nie jest rozwój i na to chciałam szczególnie zwrócić uwagę. Także nie ma się tutaj czym chwalić, raczej jest to, nie jest to powód do dumy. Oczywiście, można ten raport odczytywać jako taki, no dość bogaty przegląd różnego rodzaju państwa działań, ale dla mnie jest on swego rodzaju turbo gazetą Łódzkie.pl, czyli taką turbo propagandą może pozbawioną tych ilustracji z twarzami zarządu, które miała ta gazeta Łódzkie.pl i których było bardzo dużo. Natomiast ten raport jest raczej propagandą sukcesu, niż rzetelną odpowiedzią na to, w jaki sposób realizowana była strategia województwa i jakie wnioski na przyszłość na następny rok mielibyśmy w tej chwili wziąć sobie do serca. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo pani radnej, bardzo proszę radny Piotr Adamczyk.

**Piotr Adamczyk (radny SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, no nie wiem, czy nie dostrzeżliście, że jednak ten rozwój tras szybkiego ruchu i autostrad podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości w naszym województwie następował. No S14, autostrada, myślę, że to jednak nie można powiedzieć, że tego nie ma, chyba że państwo w ramach protestu nie jeździecie tymi trasami... No to proszę bardzo, no tak też można postrzegać rzeczywistość, że wypieram ją, tych tras nie ma i nie będziemy nią jeździć. Gratuluję, a to oczywiście można uprawiać taką propagandę katastroficznego, katastroficznej sytuacji. Ja dlatego chciałbym się najpierw oprzeć nieco na danych takich twardszych i pokazać, w jakim stanie wy zostawiliście województwo łódzkie nam w 2018 roku i jakim zostawiamy wam, to też będę się opierał na danych z tego roku. Otóż, proszę państwa, rok 2018, wynik finansowy jednostki budżetowej w 2018 roku wyniósł 375 934 000.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Bardzo przepraszam panie radny, ale ja bym chciała tak uściślić, że mówimy o raporcie 2023 i stanie województwa łódzkiego, a nie, a nie tak, jak pan zauważył, tak jak zauważył. Ja nie chcę ograniczać państwu dyskusji, ale jak pan zauważył, jestem przewodniczącą i mam prawo zwrócić uwagę. Nie, że mówimy nie na temat. Raport o stanie Województwa Łódzkiego za 2023 rok. Panie radny Król, proszę się tak strasznie nie eks... Oczywiście, proszę się tak strasznie nie ekscytować. Ja tylko zwracam panu radnemu uwagę, że jesteśmy w punkcie...

**Michał Król (radny SWŁ)**

Proszę mi nie zwracać uwagi jak nauczycielka dzieciom.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

No przykro mi, pani radny, ale właśnie jestem od tego, jestem od tego, żeby prowadzić skutecznie, skutecznie i prawidłowo obrady.

**Piotr Adamczyk (radny SWŁ)**

Dobrze, pani przewodnicząca, dobrze, ja zacznę nieco inaczej, wrócę do tego jeszcze za chwilę.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję i bardzo proszę do rzeczy.

**Piotr Adamczyk (radny SWŁ)**

Bo pani mnie cenzuruje co do tego, co powinienem mówić, co mogę mówić, co nie mogę mówić, ale niech mi pozwoli dokończyć, bo inni radni, którzy mówili przed chwilą o tlenku azotu, emisji tlenkiem węgla, przyroście naturalnym, odsetku osób starszych, co to ma wspólnego z tymże raportem? Jaki wpływ ma zarząd województwa na wiele z tych rzeczy? Niech mi powie, bo w takim razie, jeżeli cenzuruje moje słowa, które się odnoszą stricte do budżetu, do wykonania budżetu, to w takim razie, proszę też cenzurować równo wszystkich, albo też pozwólmmy mówić jednak w sposób bardzo merytoryczny, ale jednak o danych finansowych, które dotyczą stricte naszego...

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

2023 roku, rozumiem, tak?

**Piotr Adamczyk (radny SWŁ)**

Pozwoli mi pani w takim razie już powiedzieć? Tak? Dziękuję, więc powtarzając, bo może niektórzy zapomnieli. 2018 rok, wynik finansowy jednostki budżetowej 370, prawie 376 milionów zł i zostawiamy w 2023 roku - tu już wracamy do wykonania - 838,5 prawie miliona złotych. A jeśli chodzi o aktywa netto budżetu, czyli nadwyżkę budżetową i plus deficyt, skumulowany wynik budżetu 2018 rok minus 231 656 000 przeszło, a w 2023 na plusie ponad 86 200 000. To są te twarde, nie, no trudno zaprzeczyć tutaj tym danym co do tego, jaki jest porównywalny stan finansów, przynajmniej naszego województwa i chciałem tutaj jeszcze wrócić do kwestii, które były poruszane. Szkoda, że pana Borsę nie ma, bo chciałem powiedzieć, że się z nim absolutnie zgadzam, w jednej kwestii. W kwestii stanu psychicznego młodzieży, jest naprawdę bardzo duży dramat obecnie, jeżeli chodzi o pokolenie najmłodsze, które wchodzi w wiek dorastania, mamy z tym w województwie ogromny problem. Staraliśmy się dostrzegając ten problem, zabezpieczać poprzez zdobywanie środków. Zdobyliśmy grant 15 000 000 zł. Został zrobiony właśnie dla młodzieży, dla dzieci i młodzieży ośrodek "Przystań" na ulicy Mielczarskiego. Jest teraz możliwość pozyskania w sierpniu, właśnie tutaj zwracam się z apelem do pani marszałek, do zarządu, są możliwości zdobycia środków na budowę szpitala nowego z Ministerstwa Zdrowia, z funduszy, funduszu medycznego, który to wymaga szybkiej budowy, tak naprawdę od początku. Ten fundusz dopiero teraz został ogłoszony, ten konkurs jest obecnie ogłoszony do końca sierpnia bodajże jest składanie wniosków... Jak rozumiem, jest zrozumienie wśród radnych, by brakującą kwotę z własnego budżetu, bo to oczywiste jest, że sam fundusz, jeżeli pozyskamy środki, nie wystarczy do tego, żeby taki szpital zbudować od podstaw, bo pamiętajcie państwo, że szpital na Aleksandrowskiej ma około 130 lat. Tam już naprawdę on wymaga drastycznej no odnowy, właściwie budowania od początku... Tam trudno cokolwiek remontować, no i jest ten konkurs, na który ja czekałem osobiście, bardzo długo, on miał być ogłoszony, wyczekiwałem go, jest teraz ogłoszony i państwo to macie tą decyzję, możliwość podjąć i tu mam nadzieję, pan radny Borsę poprze moje starania również w tym względzie, aby pozyskać te środki i aby uzyskać możliwość poprzez oczywiście dofinansowanie z własnego budżetu budowę tego szpitala od początku. To sprawi, że zarówno warunki szpitalne dla pacjentów, jak i dostępność do tych świadczeń znacząco się poprawi. Oczywiście, jest problem z kadrą we wszystkich szpitalach i to państwo też się zmierzycie, tak jak i my się mierzyliśmy w wielu specjalnościach, w naszych szpitalach, to jest też problem ten, o którym mówiono, było tutaj, że niektóre oddziały pracowały na zmniejszonej obsadzie. No jest ten problem w każdym zasadzie szpitalu w Polsce, to jest naprawdę realny problem, gdzie lekarze prawdopodobnie za chlebem, za zwiększoną pensją wyjeżdżali swego czasu i cały czas zresztą to się dzieje, ten proces, miejsce generalnie do innych krajów, którzy, które to, w których tu mogli uzyskać większe wynagrodzenie. Kondycja finansowa naszych szpitali, szanowni państwo, porównajcie nasze szpitale, zadłużenie tychże szpitali do innych jednostek w kraju. Czy jest tak dramatyczna? Bo to no jest, oczywiście, mogłoby być lepiej, ale pamiętajcie, że pandemia, z którą spotkaliśmy się w tej kadencji minionej, no odcisnęła swoje piętno nie tylko, choć przede wszystkim na zdrowiu mieszkańców, ale bardzo dużym stopniu również odcisnęła swoje piętno na finansach szpitali. To jest tak, że personel musiał być odpowiednio wynagradzany, aby pracował przy chorobie, którą właściwie nikt nie zdał, której

się baliśmy. Pamiętacie z pewnością państwo, jak i powszechny strach panował zarówno wśród mieszkańców, ale nawet już wśród personelu medycznego. No i tutaj, żeby zachęcić ten personel do pracy, należało zwiększyć wynagrodzenia, to wygenerowało określone, zwiększone koszty. I to pokłosie, które mamy obecnie również jest odwzorowane w finansach tychże szpitali. Prawdopodobnie sytuacja nie poprawi się za szybko, dlatego że Narodowy Fundusz Zdrowia, można powiedzieć, rzeźbi po dnie, jeśli chodzi o finanse. Słyszymy, to że już na onkologię zaczyna brakować pieniędzy w rządzie. My mamy połowę roku, coś niesamowitego, to jest naprawdę ogromny dramat pacjentów, którzy mając przed sobą taką chorobę, jak choroby onkologiczne, a nie mają szans albo nie mają możliwości szybkiego uzyskania pomocy. No to jest w państwa rękach dzisiaj, choć finanse niestety, jak wiemy doskonale, w Funduszu, Narodowym Funduszu Zdrowia, w Ministerstwie Zdrowia są bardzo kiepskie. Ja mam nadzieję, że dla naszych mieszkańców państwo zabezpieczycie te pieniądze, bo tak jak tu było wspomniane, to nasze województwo jest tym województwem, które ma wskaźnik umieralności no jeden z najwyższych. Choroby rakowe, choroby nowotworowe, choroby układu krążenia to jest ta gama chorób, które najbardziej zabija nasze społeczeństwo. I to nie od 3, 4 czy 5 lat, tylko od wielu, wielu, wielu lat. My mieliśmy to nieszczęście, że nie mogliśmy skupić się na walce z tą umieralnością czy zachorowalnością, dlatego że niestety w trakcie tej kadencji około 3 lat zajęła nam stricte walka z inną potworną chorobą, czyli mówię tutaj mam na myśli tutaj choroby COVID-19 to był priorytet, niewątpliwie dla wszystkich. Zaprzętał umysły, serca, nas oraz personelu medycznego, niewątpliwie, trudno w tym momencie było prowadzić jakąś strategię na innych polach, które niestety wymagają dzisiaj podjęcia tej walki. Jeżeli chodzi o działania dotyczące żłobków, szanowni państwo, nonie wiem, może jeszcze za mało czasu mieliście, ale jednak myśmy podjęli te działania, by rozwijać tą opiekę żłobkową. Zaangażowaliśmy do tego środki, również unijne. Być może ktoś, kto wypowiadał te słowa, nie do końca jeszcze wie, jak funkcjonuje jednak urząd marszałkowski, czy też na co są przeznaczone fundusze europejskie i tutaj niewątpliwie wymaga to pewnego rodzaju doksztalcenia. Szanowni państwo, mamy niewątpliwie ogromny problem z przyrostem naturalnym oraz ze starzeniem się społeczeństwa. Jesteśmy położeni centralnie w Polsce, jest to pewnie jeden z czynników, które sprzyja temu, że młodzi, mieszkańcy, mobilni, kreatywni, poszukują pracy w ośrodkach, aglomeracjach, które mogą dawać większe perspektywy. I to też generuje to, że tutaj na w województwie łódzkim pozostają mieszkańcy, którzy no nie chcą się przenosić, ale ta średnia wieku się podnosi i w związku z tym również zachorowalność, można powiedzieć, w statystykach, odwzorowuje się w taki, a nie inny sposób, niemniej to jest rzeczywiście zdanie, które jest trudne, ale możliwe z pewnością tylko w dłuższej perspektywie czasowej do tego, żeby zapobiec takim tendencjom. Oddziały, ZOL-e, opieka długoterminowa, opieka paliatywna z całą pewnością to są te dziedziny, jeżeli chodzi o służbę zdrowia, które będą musiały być szczególnie zauważone przez zarząd województwa. To jest też ta tendencja, o której wspominałem jej oczywiście i tak jak powiedziałem, możemy ją zawrócić, ale to jest perspektywa czasowa, dość długa, natomiast w krótkim czasie, mówię tutaj w krótkim w kategoriach nawet i 10 lat, to jest chyba krótki dość czas. Musimy zabezpieczyć mieszkańców województwa, niewątpliwie w takie miejsca, które stworzą im godne warunki życia i tutaj rzeczywiście warunki w ZOL-ach czy też w oddziałach paliatywnych nawet, ale i innych, które wszelkimi sposobami zabezpieczają ich podstawowe czynności życiowe, musimy na tym niewątpliwie się skupić i to będzie, myślę, widziane w tym w tym kolejnych budżetach, niemniej myślę, że tutaj też myśmy wiele ku temu zrobili. Myślę, że już wszystkie rzeczy, ach, jeszcze jedno, bo tutaj było powiedziane o tym, że w Łodzi jest tak źle, jeżeli chodzi o powietrze, jeżeli chodzi o te wszystkie gazy, tlenki itd. No tutaj jest jednak taki strzał w kierunku nie zarządu województwa, tylko panie prezydent Zdanowskiej. Pan Piotr, uśmiechający się Bors, myślę, że może więcej na ten temat powiedzieć. Ja powiem tylko ze swojej strony jedną rzecz... Ale ja też lubię bardzo pana Borsę, więc też się uśmiecham. Natomiast szanowni państwo, żeby skutecznie walczyć ze smogiem, tlenkami, emisją tlenu węgla, to trzeba wymieniać przede wszystkim stare, nieskuteczne, kopące piecyki. Kiedy miasto Łódź nie startuje we wszystkich konkursach, które organizujemy jako zarząd województwa, właśnie na ten cel, na wymianę piecyków, no to, czego państwo się spodziewacie? To wy poprzez panią prezydent nie chcecie korzystać z możliwości, które

stwarzał zarząd województwa. No to przepraszam bardzo, czyja jest wina? I z tym pytaniem chciałbym państwa zostawić. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo panu radnemu, bardzo proszę radna Dróždź.

**Beata Dróždź (radna SWŁ)**

Szanowni państwo, przede wszystkim raport, tu dla państwa, że tak powiem, nowych radnych, działanie budżetowe i pozabudżetowe opisuje. Różne działania, które w danym roku zostały przez wszystkie działania, które zostały w danym roku podjęte przez zarząd. Służba zdrowia, o której tutaj państwo mówicie, że jest w tak kiepskim stanie, no szanowni państwo, pan wicemarszałek Piotr Wojtysiak nie wiem, czy się pochwalił państwu, jak jako starosta likwidował Szpital Powiatowy w Piotrkowie Trybunalskim, kiedy to my jako radni wnioskowaliśmy wówczas do Zarządu Województwa Łódzkiego o wsparcie i działania w celu przejęcia przez Szpital Wojewódzki w Piotrkowie Trybunalskim właśnie tej placówki z uwagi na to, że wcześniejsze działania i tu muszę wrócić do historii Zarządu Województwa Łódzkiego w latach 2014-2018 doprowadziły do podziału oddziałów między szpitalami i tym samym szpital powiatowy wówczas pod nadzorem Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Trybunalskim, przejął opiekę ginekologiczno-położniczą i dziecięcy oddział. Bardzo ten szpital był zadłużony, ja już w tej chwili nie pamiętam szczegółów, chciałam tutaj szukać, ale wydaje mi się, że to nie ma już tutaj większego znaczenia. Szpital decyzją, na wniosek zarządu starostwa, decyzją radnych, których większość stanowiła, stanowił PSL, został postawiony do likwidacji. Zarząd Województwa Łódzkiego podjął wszelkie starania. Ja teraz mówię, panie radny, podjął wszelkie starania ku temu, żeby przejąć ten szpital, ponieważ nie wyobrażaliśmy sobie, żeby zostawić Piotrków Trybunalski, powiat piotrkowski bez opieki kobiet, bez opieki.

**Piotr Wojtysiak (Wicemarszałek Województwa Łódzkiego)**

Pani radna, ja bardzo proszę, żeby pani mówiła w temacie. Tematem nie jest ocena starosty piotrkowskiego, tylko zarządu województwa.

**Beata Dróždź (radna SWŁ)**

Ale jest... My przejęliśmy szpital. Ponieśliśmy bardzo....

**Piotr Bors (Wiceprzewodniczący SWŁ)**

Pani radna, ja bardzo proszę, żeby mówiła pani w temacie.

**Beata Dróždź (radna SWŁ)**

Przejęliśmy związane z tym koszty, co też obciążyło znacznie działanie Szpitala Wojewódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim, szpitala imienia Kopernika, nałożyło dodatkowe obowiązki, przejęliśmy cały personel i ten szpital do dzisiaj funkcjonuje w ramach już szpitala wojewódzkiego podległego Zarządowi Województwa Łódzkiego. Ja wiem, panie radny, że to się panu nie podoba, kiedy wytyka się takie rzeczy, ale niestety trzeba i należy o tym mówić. Kolejna rzecz, szanowni państwo, ale to ma znaczenie w ujęciu służby zdrowia w roku 2000 wydatków na służby zdrowia w roku 2023. Szanowni państwo, mówiliście tutaj o braku opieki psychiatrycznej, wszyscy się zgadzamy. Wcześniej Piotr tutaj mówił o tym, że jest wiele trudności związanych z młodzieżą, z dziećmi w zakresie opieki psychologiczno-psychiatrycznej. Wszyscy i to chyba w całym kraju i nie tylko borykają się z tym. Różne akcje pomocowe są organizowane: Smartfon plus, Zostaw smartfona w domu... Różne, różne, najróżniejsze i szkoły takie rzeczy robią. Ja tylko państwu powiem, że na stronie 126 raportu jest wyraźnie wykazane działania z zakresu zdrowia publicznego finansowane z budżetu województwa łódzkiego: Łódzkie promuje zdrowie psychiczne, wsparcie i profesjonalna pomoc psychologiczna, indywidualne poradnictwo psychologiczne. Proszę zajrzeć do raportu przeczytać. Łódzkie promuje zdrowie psychiczne, wsparcie i profesjonalna pomoc psychologiczna -

działanie. Drugie warsztaty, edukacyjno- rozwojowe. Przy realizacji działań promujących zdrowie wykorzystywane były też elektroniczne formy komunikacji ze społeczeństwem. Treści edukacyjne, informacyjne zamieszczane w serwisach zdrowotnych zarządzanych przez województwo łódzkie m.in. [www.zdrowie.lodzkie.pl](http://www.zdrowie.lodzkie.pl), a także na Facebooku: Łódzkie ma pomysł na zdrowie. Jak widać, Zarząd Województwa Łódzkiego wszelkich możliwych form dotarcia do mieszkańców, wykorzystywał wszelkie możliwe formy dotarcia do mieszkańców. Wiadomo, że mamy społeczeństwo obrazkowe, elektroniczne i temu służą właśnie media społecznościowe, portale internetowe, żeby docierać do większej liczby mieszkańców. Bo jak myślę, tą naszą sesję budżetową, to nie wiem, 40 osób ogląda, znaczy absolutoryjną, przepraszam. Kolejna rzecz, tutaj pan radny mówił, nie wiem czy dobrze zrozumiałam, czy być może się przejęczył, że źle, że była decentralizacja wydatków i jakaś defaworyzacja. No to chyba dobrze, że była decentralizacja wydatków, to znaczy chyba dobrze, że była decentralizacja różnych grantów i wsparcia i była defaworyzacja, czyli oznacza to jednoznacznie, że nie faworyzowaliśmy tutaj nikogo ze względów politycznych, światopoglądowych czy innych. Kolejne przedstawione dane GUS-owskie tutaj przez panią radną, ja często analizuję z racji mojej pracy, różne dane Google Analytics czy Gemiusa i wiecie państwo, że rzeczywiście może je odczytać i zinterpretować w sposób jest, jaki jest nam dogodny przedstawić w sposób, jaki jest nam dogodny w danej sytuacji. I takie wyrywkowe przedstawianie jest ewidentnym przekłamaniem rzeczywistości, tym bardziej, że w znacznej mierze odnosiło się do samej Łodzi. Kolejna rzecz: susze. Szanowni państwo, susze, gdybyście państwo czytali raport, stworzyliśmy program wsparcia renowacji zbiorników wodnych. W 2023 roku samorządy w województwie, samorządy w województwie otrzymały na ten cel ponad 4 600 000 zł, a na 2024 rok w województwie zostało przyznane, w budżecie przeznaczonych na ten cel już 5 200 000 z wykorzystaniem pieniędzy unijnych we współpracy z wodami polskimi zrealizowane zostały potężne inwestycje, renowacja tamy na Jeziorisku oraz regulacja Pilicy u wlotu do zalewu Sulejowskiego i konsekwentna modernizacja terenów wokół, proponuje doczytać raport. Szanowni państwo, kolej. Ktoś tutaj już nie wiem kto, powiedział o tym, że brakuje, że nie podjęto decyzji i z rządowych środków żadnej tam budowy kolei, jeśli chodzi o Bełchatów, to proszę państwa, tylko znajdę. I nie zostawię tego tak, bo to muszę znaleźć i państwu powiedzieć. W zakresie kolei do Bełchatowa... Transport, jest tutaj, a już, widzę, że muszę państwu czytać, bo raportu nie przeczytaliście. Zwieńczeniem prac podjętych przez Samorząd Województwa Łódzkiego w ramach rządowego programu uzupełniania lokalnej i regionalnej infrastruktury kolejowej kolej plus do 2028 roku, jeśli obecny rząd i samorząd województwa się nie wycofają, przy wsparciu finansowym i merytorycznym z gminą i miastem Bełchatów, gminą Kleszczów, gminą Wola Krzysztoporska, gminą Wieluń oraz województwem świętokrzyskim będzie przeprowadzony program "Kolej Plus" trzech projektów: budowa linii łączącej linię kolejową 131 Chorzew-Siemianowice, Siemkowice, przepraszam z linią kolejową nr 181 Wieluń, modernizacja, elektryfikacja linii kolejowej numer 24 na odcinku Piotrków Trybunalski-Bełchatów z wydłużeniem do Bogumiłowa, jeśli wiecie państwo, gdzie to jest. Modernizacja i elektryfikacja linii kolejowej numer 25 na odcinku Tomaszów Mazowiecki-Skarżysko Kamienna. Dalej znajdziecie państwo informacje na stronie 156 raportu o stanie województwa. Transformacja energetyczna, szanowni państwo, no wydaje się, że powinniście i wysłuchać tego, co mówiłam, jak i przeczytać dane zawarte tutaj w raporcie. To, o czym mówiłam, co ma olbrzymie znaczenie, ja sobie daty w tej chwili nie przypomnę i nie zamierzałam tego wyszukiwać, ale to był chyba koniec 2022 roku, kiedy okazało się, że jednak mimo sprzeciwu ówczesnej opozycji, najróżniejszych donosów, różnych tam celebrytów, lokalnie lokalnych, ale stawiających, że to jest strefa, strefa wolna czy jakaś inna strefa, różne robienie sobie zdjęć przy województwie łódzkim, przy plakietkach, udało się zarządowi województwa pozyskać te pieniądze. Koniec roku 2022, początek 2023, jeśli państwo popracujecie, a myślę, że pani marszałek bardzo dobrze wie, wicemarszałek Bagieński, również jak wygląda sytuacja z ogłaszaniem różnych konkursów, ile to kosztuje pracy, jak duże jest to wyzwanie, żeby z takim opóźnieniem zrealizować całe dofinansowanie. I właśnie w tym dofinansowaniu mieszczą się środki na transformację energetyczną rejonu elektrowni i kopalni Bełchatów. Proponuję tutaj, już nie będę czytać szczegółów, ale możecie się państwo z tym na pewno na wniosek każdego radnego, szczegółowo się zapoznać. Kolejna rzecz, to budżet, znaczy raport, to jest

realizacja, nie pochwała. Szanowna pani, trzeba zwracać na to uwagę, jeśli pani odbiera, że to pochwała, to bardzo się cieszymy, bo to znaczy, że Zarząd Województwa Łódzkiego rzeczywiście wykonał ogrom pracy, że można chwalić się tym, co zostało zrobione dla województwa, dla mieszkańców. Wykluczenie cyfrowe na poziomie, z całym szacunkiem 9,2%, to jest naprawdę znikome, znikome już w tej chwili, a myślę, że przecież niczego nie da się zorganizować w przeciagu... Tu akurat piszemy o końcu tego roku, ale macie państwo przed sobą całą kadencję, więc zobaczmy na koniec kadencji. Przrzekam, że przypilnuje tego, jakie będziemy mieli wykluczenie cyfrowe. Dotacje, strona 266, sportowe, otwieramy szanowni państwo. Tutaj pani pani powiedziała, że tak się możemy pochwalić, bo 14 000 tylko dawaliśmy tych dotacji, to na stronie 266, proszę, bardzo: strzelectwo dla młodych - 93 000, strzelaj sokołem Zduńska Wola, tu miasto Łódź wcześniej, 96 000, szkolenie młodzieży w zakresie strzelectwa sportowego Klub Strzelecki Poddębice - 94 000, Stowarzyszenie kolekcjonersko- strzeleckie Łódź - 93 500, klub strzelecki w Łodzi następny - 93 500, Łęczycki Klub Strzelecki - 86 000 i kolejne, i kolejne do strony 268, proszę poczytać, zachęcam do zapoznania się szczegółowo z raportem. Kolejna rzecz szanowni państwo, likwidacja, nie ma pani Gill-Piątek? Wielka szkoda. Likwidacja bibliotek, o których nawet nie umiała powiedzieć jakich bibliotek. Stworzone zostały centra, proszę mi podpowiedzieć, edukacji? Edukacji, przy których te biblioteki funkcjonują, ja zapraszam państwa choćby do takiego Centrum Edukacji w Piotrkowie Trybunalskim, jak ono funkcjonuje, w jaki sposób realizuje swoje zadania, jak zintensyfikowano działania tych jednostek na rzecz społeczności lokalnych. Serdecznie zapraszam państwa, odwiedzajcie, zobaczcie, jak to wygląda w ramach komisji, z których nas tak skutecznie wykluczyliscie, możecie państwo odbywać te komisje w tych centrach. To chyba komisja edukacji, z której zostałam wykluczona z prac może takie posiedzenie wyjazdowe odbyć, zobaczyć, jak funkcjonuje takie centrum. A już informacje na temat braku kultury, braku podstawy, wystaw, przepraszam, no to już jest lekko żenujące stwierdzenie i to naprawdę może powiedzieć tylko ktoś, kto nie ma bladego pojęcia, co się działo w roku 2023 w województwie łódzkim. Naprawdę zachęcam państwa, bardzo szczerze zachęcam do zapoznania się z tym raportem, bo opowiadanie bajek tutaj jest niewskazane, dziękuję bardzo.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Pani radna Wendrowska, bardzo proszę.

#### **Ewa Wendrowska (radna SWŁ)**

Szanowni państwo, ja odniosę się tylko do elementów dotyczących Komisji Ochrony Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej, ponieważ w tamtej kadencji byłam przewodniczącą tej komisji i pozwolę sobie zwrócić uwagę na kilka elementów. Pierwszy element, no nie ma tutaj pana radnego, za to cieszę się, że są moi koledzy lekarze i mam nadzieję, że przynajmniej panowie zrozumiecie i przekażecie koledze. Szanowni państwo, opieka kardiologiczna i kardiologia inwazyjna, o której tutaj wspomniał pan radny, że Sieradz został pozbawiony tej opieki, to państwo, pan radny powinien się zapoznać z tym w jaki sposób podpisywane są kontrakty Narodowego Funduszu Zdrowia i takie ośrodki, które powstają, one obejmują określony zakres. Jeżeli w tym momencie z Sieradza przenoszony jest ten ośrodek do innego miasta i nadal tam funkcjonuje, a jest to nadal w okręgu, w którym został podpisany kontrakt dla całego tego regionu, to wszystko jest w porządku. Tak po prostu działa Narodowy Fundusz Zdrowia i tutaj naprawdę nie ma się do czego przyczepić. Druga sprawa, tutaj też padało wielokrotnie, że w województwie łódzkim jest najwyższa śmiertelność i tutaj też mówię jako lekarz, jak najbardziej. Baza jest istotna i kadra jest istotna. Myślę, że ani jednego, ani drugiego nam nie brakuje. Natomiast szanowni państwo, to, że śmiertelność jest taka, jaka jest związana z wieloma czynnikami i myślę, że my jako lekarze wiemy o tym, że to nie polega tylko na tym, że w jakimś szpitalu nie będzie, nie wiem odpowiedniego łóżka, na którym leży ten pacjent. Natomiast jak państwo zajrzycie choćby do tego raportu, to zobaczycie, że choćby w tym roku, ja nie będę mówiła o poprzednim, bo to się również działo, ale tutaj zaraz zostanę zrecenzowana, więc nie powiem. Choćby w tym roku województwo łódzkie zyskało 8 nowych ambulansów. I to też ma wpływ na to, w jaki sposób nasi pacjenci są ratowani. I również różne ośrodki typu Kopernik pozyskało wiele środków na przebudowę. Szpital Biegańskiego, który jest również naszym

wojewódzkim szpitalem, tu już padły słowa o szpitalu, o szpitalu Madurowicza i o innych mówiła pani radna Drózdź, ja nie będę tego przedłużała, bo nie o to w tym momencie mi chodzi. Tak, szanowni państwo, i takie stwierdzenia typu zmiana filozofii zarządzania szpitalami, no to to są takie truizmy, co to znaczy zmiana zarządzania filozofii szpitalami? Jeśli dobrze wiem, to od ponad pół roku służbom zdrowia na poziomie ogólnopolskim i wyznaczaniem pozwolę sobie panie przewodniczący użyć jeszcze raz tego zwrotu, filozofii zarządzania szpitalami, o tym decyduje już Koalicja, Platforma, PSL, Lewica, dlatego proszę w tym kierunku skierować te pytania. Dalej, stwierdzenie następne, starość to problem. Zależy dla kogo. Pan, starość to problem. Przesłuchamy, przesłuchamy, bo ja od razu zapisałam sobie to, cytując pana i teraz ja pozwolę i ja pozwolę sobie, pozwolę sobie przeczytać, bo myślę że tutaj to, co przed chwilą padło, że niekoniecznie państwo zapoznaliście się z tym raportem, pozwolę sobie przeczytać. Wsparcie osób starszych, realizacja programu Karty Seniora Województwa Łódzkiego, zapewnienie funkcjonowania wojewódzkiego telefonu wsparcia dla seniorów, dofinansowania w trybie otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych realizujących 13 projektów z zakresu pomocy społecznej, wspierającej osoby w trudnej sytuacji i działające na rzecz osób starszych, utrzymanie trwałości mieszkań wspomaganych przekazanych w gminach w ramach programu Niezależne Życie. Organizacja, jak czytaliście państwo, to ja to no to w tym momencie twierdzenie, że nie są realizowane programy dla osób starszych. Tutaj ja mogę wymienić, że jest tego jeszcze, jeszcze więcej, jest jakby następnym po prostu tylko sobie stwierdzeniem, populizmem, żeby coś powiedzieć. I następna rzecz, pan przewodniczący powiedział o niskiej kondycji młodych ludzi, psychicznej i powiedział o tym, że nie ma oddziałów dla młodzieży, to teraz, że powinno być więcej, to teraz ja panu chce na to odpowiedzieć. Proszę pana, w tej chwili polityka związana z leczeniem chorób psychiatrycznych, jak pan porozmawia z gremiami lekarzy psychiatrów, to usłyszysz pan, że w tej chwili zmierzamy do tego, żeby jak największą liczbę pacjentów, nie tylko pacjentów młodych, ale również i starszych, leczyć ambulatoryjnie, ponieważ powinni oni pozostawać w swoich domowych warunkach i to jest teraz główny cel. I tak samo województwo łódzkie i nasze ośrodki realizują właśnie tego typu działania, bo w województwie łódzkim w kilku miejscach powstały takie programy pilotażowe. I tu chodzi o to, że tych młodych, ludzi, którzy są wykluczani, trzeba wprowadzić w to społeczeństwo, a nie zamknąć na oddziałach i tworzyć ich jeszcze więcej, także w tym względzie jeżeli, no nie ma się elementarnej wiedzy, to nie powinno się zabierać głosu. Szanowni państwo, na koniec powiem tylko tyle, że raport, który tutaj jest przedstawiony, bo tutaj państwo mówiliście o tym, że to są tylko same superlatywy, no gdyby zmienić układ tych punktów i gdybyśmy najpierw rozmawiali o absolutorium, a później o raporcie, tym bardziej, że ustawa nie mówi o tym, jak to być powinno, to wtedy faktycznie byśmy mogli rozmawiać najpierw o wykonaniu budżetu, jakbyśmy poznali wykonanie budżetu, to wtedy można byłoby mówić: to niezrobione, tamto niezrobione. Ale skoro rozmawiamy najpierw o raporcie, to przedstawiamy wszystko to, co zostało zrobione w 2003 roku i jak powiedziała koleżanka, i dotyczące spraw finansowych, ale również tych poza finansowych. Dlatego jakby, nie ma to znaczenia. Dziękuję bardzo, dziękuję bardzo. Chyba nie ma wniosków formalnych.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Bardzo proszę, pan radny, pan przewodniczący Bors.

**Piotr Bors (Wiceprzewodniczący SWŁ)**

Ad vocem, bo pani radna była uprzejma wywołać mnie kilkakrotnie. Z czego wynika, że nie ma ad vocem, z państwa regulaminu? To dwie rzeczy, ja się z panią radną w 100% zgadzam, z pani wypowiedzią, jak się nie ma elementarnej wiedzy, to się nie powinno odzywać, to w 100% się zgadzam i to pani dedykuję, miłego dnia.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo, pan radny Tomasz Karauda.

Ja króciutko, myślę, że tam półtorej minuty, więcej pani nie zajmę. Oczywiście, my się przerzucamy argumentami, to temu służy również ta dyskusja, bo myślę, że ten obraz nie jest tak dobry, jak jest przedstawiany, ale również też rolę nowego zarządu i tutaj nas radnych jest wskazywanie pewnych problemów i wiadomo, nie da się przejść tych lat bez żadnych problemów i spełnić wszystkie wyzwania. Zwłaszcza w kontekście zdrowia, na czym chciałbym się skupić, bo to jest jakaś taka moja naturalna rola i te lata nie były też dla państwa łatwe, bo to był okres pandemii. Chciałbym zacząć od czegoś pozytywnego, to, co zauważyłem i co było też chwalone przez izbę lekarską, to fakt teleopasek, które służyły starszym seniorom i ten program, który miał trafić i trafił do seniorów, w którym, którzy mogli reagować w momencie stanu zagrożenia, życia, wzywać pomocy, to jest coś słusznego i ten kierunek na Zachodzie Europy również jest pewnym standardem. Także mam nadzieję, że ten projekt będzie się rozwijał. Natomiast niewątpliwie w województwie łódzkim mamy starzejące się społeczeństwo, jedno z najszybciej, ten wskaźnik umieralności jest wysoki. Oczywiście tych czynników, tak jak wspomniała pani doktor, jest więcej, niż tylko kondycja szpitali i to nie tylko szpitali samorządowych, bo przecież na łódzkie szpitalnictwo składa się szereg szpitali, natomiast to, co rzeczywiście z jakim programem ja też ruszałem i z jakimi mankamentami, które dostrzegam najbardziej to jest rzeczywiście opieka długoterminowa nad osobami starszymi i to jest coś, co kuleje i kulało ostatnie lata, również za czasów rządów obecnej opozycji. Natomiast to nie jest problem, który można łatwo oczywiście zmienić. Ja jestem też tego świadom, natomiast liczę na wspólną współpracę w tym zakresie, dlatego, że czas oczekiwania średnio pacjenta na zakład opiekuńczo-leczniczy na długoterminową opiekę to jest 6 miesięcy. Myśmy mieli w oddziale, w którym pracuję pacjenta, który przyszedł w walentynki i został wypisany w lipcu dopiero, więc jakby gdziekolwiek nie pojadę, czy do Łęczycy, no to oczywiście, Szpital Powiatowy tam mają ten problem, czy w Szpitalu Uniwersyteckim w innym oddziale - chirurgia, te same problemy. Pacjenci, których można byłoby wyleczyć na tych łóżkach, miesiącami zajmują te łóżka, bo po prostu nie ma rodziny, która mogłaby się nimi zająć, ani właśnie ośrodków długoterminowej opieki, do których mogliby przejść. To jest potężne wyzwanie przed którym stoimy. Warto zwrócić uwagę na to, o czym mówiła pani minister Leszczyna, Minister Zdrowia. Wspominając o tym, że środki z krajowego planu odbudowy również będą wsparciem dla długoterminowej opieki i liczę na to, że to finansowanie również pomoże nam i naszemu samorządowi postawić odpowiedni akcent na długoterminowej opiece. Liczę również na to, żeby... Ja wiem, że to ideologicznie nie do końca się zgadza z linią Prawa i Sprawiedliwości, ale program in vitro, który jest oczywiście standardem w leczeniu niepłodności par, zmagających się z niepłodnością w Europie i na całym świecie, również będzie standardem w naszych samorządowych jednostkach. I oczywiście to, co zostało wykonane w ramach tego wsparcia, należy dostrzec, ale jest to dalece niewystarczające i program in vitro wydaje się być tutaj optymalny. Mówiąc o strategii szpitalnictwa, oczywiście, sądzę, że tu wiceprzewodniczący Piotr Bors miał na myśli też pewne koordynacje co do działań. My mamy potężny problem z podbieraniem sobie pracowników, którzy migrują tam, gdzie po prostu stawki są wyższe i to jest czymś naturalnym, jeżeli lekarz, pielęgniarka może iść tam, gdzie stawki są lepsze, no to po prostu idzie, zwłaszcza, jeżeli to jest kwestia tylko kilku kilometrów, więc dialog uważam za podstawę, czyli właściwie te sygnały, które płynęły ze strony przynajmniej uniwersyteckich szpitali mówiły, cieszymy się, że wreszcie ktoś chce z nami rozmawiać. Więc jakby tam nie do końca te relacje, ja nie mówię, że one były zamrożone, może tu podadzą państwo przykłady, że jednak te relacje były też, ale wydawały się dalece niewystarczające, żeby ta strategia była połączona jakby nie tylko w obrębie samych samorządowych szpitali naszych, ale żeby były w stałym porozumieniu i dialogu i trochę takiego zakopania tego wojennego może toporu, jeżeli chodzi o podbieranie pracowników, tak, żebyśmy mogli to koordynować wspólnie. Wydaje się, że jest ku temu dobra perspektywa, bo mamy szpitale miejskie i jesteśmy w dobrych relacjach. Teraz mam nadzieję, będziemy w kontekście relacji szpitali miejskich z samorządowymi, ale wiem, że już kroki zostały poczynione również po to, żeby nawiązać dobry dialog z uniwersyteckimi i to pozwoli nam jakoś koordynować działania. Może nie konkurować, a uzupełniać się. Oczywiście, wyzwaniem są interny radny zamykane w wielu regionach Polski, u nas też ten niedobór oddziałów

internistycznych jest potężny. I geriatrici, oczywiście kończąc, no miały być 2 minuty, 5 minut wyszło, czy blisko 6, także kończąc, jeszcze gdzieś tam wchodzę z takim marzeniem i wiarą naiwną jeszcze, że możemy ponad podziałami stawiać zdrowie, kłócić się czy spierać w kwestiach, ale to zdrowie w końcu i my też będziemy starsi kiedyś, że pozwoli nam stanąć obok siebie ramie w ramie, dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo i bardzo proszę, pan wicemarszałek Piotr Wojtysiak.

**Piotr Wojtysiak (Wicemarszałek Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni! Jesteśmy w punkcie Debata nad raportem o stanie województwa i myślę, że przede wszystkim w wystąpieniach klubowych podkreśliliśmy, że dobrze oceniamy te działania, które były zbudowane jeszcze w poprzedniej kadencji, które były realizowane w obecnej kadencji, rozszerzane i to przecież wyraźnie podkreślaliśmy, że te działania są przez nas wspierane i oceniane dobrze i będą dalej kontynuowane, tak, aby nadal mieszkańcy regionu województwa łódzkiego mogli odczuwać pozytywne skutki. Natomiast w tym punkcie odnoszę takie wrażenie, jak słucham pani radnej, że czym głośniejsze się mówi, to naprawdę nie oznacza, że ma się rację. I tak powiedziawszy sobie szczerze, to kiedy byśmy zaczęli rozmawiać o faktach, to wszyscy doskonale sobie zdajemy z tego sprawę, jak wygląda sytuacja w służbie zdrowia. Specjalnie nie chciałem poruszać się tego tematu, bo właśnie tak jak pan radny Karauda potwierdził, do tego, aby mówić o sprawie najważniejszej, która jest związana ze służbą zdrowia, potrzeba jest partnerstwa, spokojnej rozmowy, debaty, a nie uprawiania części hucpy politycznej i tak odbieram wypowiedź pani radnej Dróżdż, bowiem to, co pani powiedziała o kwestiach związanych ze szpitalem w Piotrkowie całkowicie mija się z prawdą. Przedstawię pani całkowity raport, z którego wynika, że te warunki, które były dyktatem, który przedstawił Samorząd Województwa Łódzkiego, doprowadziły do tej sytuacji. A dziękując za to, że świadczenia pozostały w Piotrkowie, podkreślałem, że tylko partnerstwo wszystkich podmiotów jest w stanie zapewnić te świadczenia. Jak wygląda prawda? O tej sytuacji w Samorządzie Województwa Łódzkiego, bo przez parę dni zapoznałem się szczegółowo z tym, co dzisiaj praktycznie państwo określiliście, że ta sytuacja w służbie zdrowia, no tyle inwestycji wykonanych, tyle działań. Prawda jest taka, że wyniki finansowe są drastycznie gorsze. Ponad 109 000 000 do spłaty, zobowiązania wymagalne, zobowiązania wymagalne ponad 80 000 000, 88 700 000 w tych szpitalach. To świadczy o jakości zarządzania, ale czy ja bym się odnosił do tego, że to państwo są winni? Nie, ja nie chciałem tego robić, tylko chciałem podkreślić, że brak rozwiązań systemowych doprowadził do tego, że służba zdrowia jest chronicznie niedofinansowana, ale czy trzeba podejmować działania? Tak, trzeba podejmować pilne działania i konieczne, a odnoszę wrażenie, że państwo tych działań nie podejmowaliście. Chociażby we wspomnianych działaniach prawnych, wynikających z uregulowaniem statutów poszczególnych szpitali, dopuszczaliście państwo do funkcjonowania fikcyjnego oddziału w statutach szpitali. Tak pani radna, między innymi w tym szpitalu, w którym jest przewodniczącą rady społecznej, chyba doskonale wie, że chirurgia dziecięca nie funkcjonuje tam od dłuższego czasu, a w statucie nadal jest cały czas wpisana. Tych zmian, które trzeba pilnie dokonać w statutach, jest bardzo wiele. My na następnej sesji o tym będziemy mówić i szczegółowo przedstawiać. Ja wiem, że to nie jest też państwa wina, bo tak jak powiedział pan radny Adamczyk, to jest kwestia dostępności lekarzy, dostępności personelu, współpracy, ale po to, aby można skutecznie działać na rzecz pacjentów potrzebne są rozmowy i partnerstwo i to, o czym dzisiaj powiedział radny Karauda. Jakież moje zdziwienie, że państwo nie potrafiliście rozmawiać nawet z głównymi graczami w zakresie służby zdrowia w województwie łódzkim, np. z Uniwersytetem, Uniwersytetem Medycznym. Jakież moje zdziwienie, że kliniki, które są przeprowadzane do Centralnego Szpitala Klinicznego, były zapowiadane te zmiany, a państwo inwestowaliście w infrastrukturę, choć wiedzieliście, że te kliniki przejdą do innego szpitala. Czy to jest gospodarne podejście w tym zakresie? Oczywiście, one były zapowiadane. Dziś jestem świeżo po rozmowach z panem rektorem i był zdziwiony, że województwo łódzkie dokonuje inwestycji w obszary, które od dawna były zapowiadane, iż przejdą do centralnego szpitala

klinicznego. To takie zaklinanie rzeczywistości, które odbywało się poprzez brak podejmowanych działań, ale tak jak powiedziałem, aby skutecznie działać na rzecz mieszkańców w obszarze zdrowia, zgadzam się, że to jest ten wymóg ponad partyjnych podziałów, bo do tego nas zobowiązali mieszkańcy, do tego nas wybrali, jesteśmy tutaj, aby nie uprawiać awanturnictwa politycznego, przynajmniej w tym zakresie, aby skutecznie działać na rzecz mieszkańców. Rzeczywiście, jak pan radny Adamczyk wspomniał, opieka psychiatryczna jest to klucz. Moje pierwsze spotkanie, pierwsza wizyta to właśnie szpital psychiatryczny. Byłem przekonany, że już państwo podjęliście działania, bo przecież oglądaliśmy pewne przekazy medialne, że praktycznie niektórzy odnosili wrażenie w regionie, że szpital psychiatryczny już jest w budowie, bo zarząd województwa przekazał czeki, jakieś piękne kartony, które widzieliśmy, pojechałem, sprawdziłem. Jest koncepcja, rzeczywiście, a 660 000 000 zł budowa nowego szpitala psychiatrycznego. Pan radny Adamczyk, ówczesny wicemarszałek, twierdził, że czekał na konkurs. No panie radny, konkurs został ogłoszony 6 maja. To państwo, mogliście podjąć działania w tym zakresie. Tak, 6 maja tego roku z funduszu medycznego. Proszę? No zarządzał pan służbą zdrowia przez dłuższy okres czasu i jakież moje zdziwienie, że nie było konkretnych w tym zakresie już koncepcji. Mamy dzisiaj tą możliwość aplikowania o te środki, tak, będziemy stawiać na psychiatrię, będziemy rozwijać środowiskową opiekę psychiatryczną, bo to jest wymóg czasu, ale potrzeba do tego partnerstwa i dobrej współpracy z instytucjami rządowymi, z Uniwersytetem Medycznym, potrzeba szybkiej, dobrej analizy. My w swoim zakresie pamiętajmy, że ten konkurs funduszu medycznego to jest maksymalnie 200 000 000 zł. Gdyby zrealizować, zakładam częściowo te marzenia o szpitalu psychiatrycznym. Koszt 660 000 000 szacunkowy to jest kwota 460 000 000 zł, które brakuje w budżecie, aby tę inwestycję zrealizować. Nie widziałem jakiegoś montażu, które państwo założyliście na tą inwestycję, a dzisiaj mówienie o tym, że ten zarząd ma szybko podjąć decyzję byłby chyba jakimś takim dziwnym, dziwnym wnioskiem, że w ciągu tygodnia, czasu mamy podjąć tak strategiczną decyzję o takim finansowaniu. Dlatego też prosiłem i dziękowałem personelowi szpitala psychiatrycznego za ich olbrzymie zaangażowanie w ten proces i powiedzieliśmy sobie, że zrobimy wszystko, aby wdrożyć go w życie, natomiast trzeba patrzeć na realia. To nie są kwestie tylko pięknych wizualizacji przekazywanych czeków, kartonów czy fotografowanie się w tym zakresie, ale skuteczne działania. Pani marszałek zobowiązała nas do tego, aby przeanalizować szczegółowo wszystkie szpitale, które funkcjonują na terenie Łodzi, znaleźć adekwatne rozwiązania co do zagospodarowania tych przestrzeni, które są zwalniane albo będą zwalniane przez kliniki, które przechodzą do Centralnego Szpitala Klinicznego, trzeba rozmawiać o nowych świadczeniach, które należy wprowadzić w województwie łódzkim. Zgadzam się w pełni, opieka geriatryczna, zolowska to podstawa, abyśmy myśleli o tym, aby skutecznie działać na rzecz naszych mieszkańców, ale do tego trzeba podejmować moc skutecznych działań we współpracy, jeszcze raz powtarzam i partnerstwie z wszystkimi podmiotami, które dzisiaj działają w obszarze służby zdrowia. Ja zapewniam, że do takiego partnerstwa wszystkich państwa będę chciał zaprosić, a kończąc, usłyszałem takie zdanie od pani radnej, że dawaliśmy szansę wszystkim. Czy dawaniem szansę wszystkim w obszarze zdrowia było likwidacja finansowania in vitro? Czy to było rzeczywiście takie działanie, że daliście państwo szansę wszystkim? Przypomnę jeszcze raz, że o wynikach finansowych szpitali mówi się od 2019 roku, kiedy wyrok Trybunału Konstytucyjnego tego w pełnym składzie jasno określił, kto odpowiada za zobowiązania wynikające z ujemnych wyników finansowych. I czekaliśmy 3 lata na to, że rząd wdroży ustawowe rozwiązania do wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Nie zadziało się to i czy państwo chcecie obciążyć, odnoszę się do pani radnej Drózdź, samorządy, które prowadzą szpitale powiatowe, które są zadłużone, tym niekompetencją czy zaniechaniem działań przez rząd w latach 2020-2023? Chyba nie, prawda? A ja tylko dopowiem, bo pani radna tak powiedziała, bo pięknie się na tym temacie robi politykę, ja powiedziałem, nikt na zdrowiu polityki nie robi, ja tylko do pani wiadomości powiem, że zadłużenie tego szpitala, o którym wspomniała, to kwota, która jest niższa, niż zadłużenie kilkunastoletnie jest niższe, niż wynik finansowy szpitala prowadzonego przez samorząd województwa, w tym 2023 jednego szpitala też roczne zadłużenia. Także proszę wziąć to pod uwagę. Ja zapraszam państwa do merytorycznej, dobrej dyskusji, partnerstwa, nie robienia z tego polityki, hucpy

politycznej. Jesteśmy tutaj, bo mieszkańcy zdecydowali o tym, że potrzebna jest wyłożona praca także w tym obszarze i do tej pracy, współpracy, państwa zapraszam. Dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo panu marszałkowi, bardzo proszę, pani radna Hanna Gill-Piątek.

#### **Hanna Gill-Piątek (radna SWŁ)**

Szanowni Państwo, Szanowna Pani Przewodnicząca! Ja tylko tytułem ad vocem, ponieważ padły tutaj w moją stronę zarzuty, że nie wiedziałam, o jakich bibliotekach mówię, to że w wypowiedzi zapomniałam, że chodziło o filię bibliotek pedagogicznych, no rzeczywiście, mogło się zdarzyć. Przepraszam za to, co nie znaczy, że mieszkańcom ich nie brakuje, ja przypomnę, że wycinając je z mapy województwa łódzkiego pan marszałek Ziemia pomylił się w swoim wpisie i napisał że na Facebooku, że wprowadza łódzkie w XIX wiek zamiast XXI. Była to poniekąd prawda i możemy się oczywiście czepiać słówek, ale ja bym chciała, żeby tak jak powiedział marszałek Wojtysiak, żebyśmy dyskutowali jednak na poziomie merytorycznym, to znaczy, żeby państwo byli przygotowaną i rzeczową opozycją, żeby to nie polegało tylko i wyłącznie na wymianie ciosów czy właśnie jakimś wzajemnym dogryzaniu, ale chciałabym, żebyśmy dyskutowali rzeczywiście nad raportem, przypomnę, o stanie województwa łódzkiego, a nie o kolejnych działaniach zarządu wymienionych enumeratywnie. To jest raport o stanie województwa łódzkiego, proszę, dać to swoim rodzinom do przeczytania. Czy państwa krewni, znajomi, nie wiem, babcia, dzieci dowiedzą się czegoś z tego dokumentu o stanie województwa łódzkiego? Śmiem szczerze mówiąc wątpić, dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca SWŁ)**

Dziękuję bardzo pani radna, bardzo proszę pan radny Michał Król.

#### **Michał Król (radny SWŁ)**

Pani Przewodnicząca, Szanowna Pani Marszałek, Szanowni Państwo! Odnoszę wrażenie, że w jakiś specjalny sposób chcą... Część z państwa w tej dyskusji chce uciec od tego, że ten raport pokazuje naprawdę dobry, czy też bardzo dobry wynik pracy Samorządu Województwa Łódzkiego, w tym także zarządu. Ale może i także po części opozycji, za 2023 rok i na pewno nie ma rzeczy idealnych, bo na tym łoż padole rzeczy idealnych nie ma, ale ten stan, który się wyłania, jest stanem rzeczywiście najlepszym w historii Samorządu Województwa Łódzkiego. I tutaj bardzo na miejscu były te porównania, bo tu przed chwilą moja przedmówczyni mówiła, że prosiła, żeby ta dyskusja właśnie była merytoryczna i to bardzo, bardzo mądry apel. I właśnie te porównania pan radny Adamczyk dokonywał, patrząc, jak to ileś tam lat wcześniej, gdzie mu trochę próbowano w tym przeszkadzać, po to, żeby pokazać, jak to się zmieniło na przestrzeni też lat, bo uważam, że używanie wskaźników urzędu statystycznego, ja akurat mógłbym, mam w tej chwili przy sobie Rocznik Statystyczny Województw za 2023 rok. I mógłbym żonglować tym i myślę, że to nie czas ku temu, bo to by bardzo długo zajmowało, ale to ktoś tam zażartował, prawda, przepraszam, kłamstwo, wielkie kłamstwo statystyka, tak? I tak też można czasami żonglować, a pewne dane wynikają, tak, jak tu już w dyskusji było podniesione z bardzo po prostu wielu rzeczy, na które samorząd wpływu nie ma i mieć nie będzie. I jest tak, że stan środowiska akurat może w łódzkim nie jest tak dobry, jak gdzieś na wschodzie Polski albo na południu, ale naprawdę bardzo się w ciągu lat i kadencji poprawia i to jest zasługa wszystkich i tego zarządu, który był przez ostatnią kadencję i poprzednich zarządów, za które państwo bardziej odpowiadali, jest rola wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, gdzie też w jakiś sposób

#### **Michał Król (radny SWŁ)**

Wpływ województwo w mniejszy lub większy sposób ma i to jest nas wszystkich zasługa i nie ma co tego deprecjonować, że tu się poprawia, nie pogarsza, tylko poprawia, bo na to powinniśmy patrzeć. A że kwestia śmiertelności czy też diety u nas w województwie, na tle innych nie wygląda najlepiej. No bo kwestia struktury demograficznej, struktury wiekowej naszego województwa, w tym niestety w szczególności jego stolicy, jest bardzo

trudna. To jest po prostu dla nas wszystkich wspólnym wyzwaniem, ale trudno z tego konstruować zarzut do poprzedniego zarządu. Zresztą jak mówimy o konkretach, to tutaj jedna z pań radnych właśnie, która używała tych GUS-owskich statystyk mówiła o średnim wynagrodzeniu w województwie łódzkim na poziomie, że tam gdzieś drudzy czy trzeci od końca jesteśmy. No ja sobie pozwoliłem sprawdzić. Ten poziom na grudzień 2023 to jest taki, że w łódzkim to wynagrodzenie jest większe niż w województwie kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim, więc jesteśmy w górnej połówce, a nie gdzieś na samym dole. Oczywiście Warszawy nigdy nie pobijemy. Przechodząc już do pewnej konkluzji powiem tak: czuję, że możemy być dumni z tego, co zrobiono. Oczywiście nie chodzi o to, żeby usiąść na laurach i nie widzieć, że ta szklanka nie jest w 100% pełna, tylko w jakichś 80-ciu czy 70-ciu paru procentach i mam nadzieję, że kolejny raport będzie raportem podobnym, bo ważne jest też, żeby pokazać, co się zrobiło. Ten apel też ze wcześniejszej wypowiedzi pani radnej Gil-Piątek żeby odnosić to do strategii województwa 2030 jest jak najbardziej apelem słusznym. Tak samo chciałbym za dobrą monetę wziąć te głosy, które dotyczyły szczególnie zdrowia, na którym ja akurat się nie znam, ale które mówiły o potrzebie współpracy, partnerstwa, tego, co mówił pan wicemarszałek Wojtysiak, tego co mówił pan radny Karauda, no ale to ja mam w takim razie pytanie. Zapraszamy do współpracy, mówicie o współpracy i sami widzicie, że bardzo merytorycznie w kwestii zdrowia tutaj rozmawia się z byłym wicemarszałkiem województwa odpowiedzialnym za zdrowie Piotrem Adamczykiem. A dopiero co zablokowaliście go, zgłosił się do Komisji Zdrowia i odrzuciliście jego akces i przyjęliście tam tylko 1 osobę z naszego klubu. No więc naprawdę, ja wiem, że nie wszystko od razu, ale trzeba, żeby jak się mówi o współpracy, to dajcie nam szansę. My nie chcemy być totalną opozycją, chcemy być merytoryczną, tak jak tutaj ktoś powiedział. Jesteśmy gotowi myśleć i przyjąć odpowiedzialność także za trudne decyzje dlatego, że tu w zakresie służby zdrowia są przed nami trudne decyzje i powinniśmy je razem wypracowywać, bo musimy sobie zdawać sprawę, że to są rzeczy, które dzisiaj trzeba podejmować, a one będą trwały jeszcze na kolejne kadencje. No ale to wtedy do tanga trzeba dwojga. My jesteśmy w opozycji i odpowiedzialność za współpracę w większej mierze zależy od rządzących. Tak jest po prostu świat skonstruowany, więc także i przy przyprowadzeniu sejmiku pamiętajcie o nas. Ja wiem, ja chcę wierzyć w dobrą wolę, bo często ją widzimy, ale czasami zdaje się no może nie brakować, ale wygląda, jakby brakowało, tak więc prosba, żeby przekuć w czyn te słowa o współpracy. Dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (radna SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę radny Piotr Adamczyk.

**Piotr Adamczyk (Radny SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, ja chciałbym na początek wrócić jeszcze do tematu opieki psychiatrycznej i do tego konkursu, do tego wniosku. To rzeczywiście jest potężna kwota, natomiast ona może być, a właściwie musi być rozłożona na lata. To nie jest tak, że w tym albo w przyszłym roku mamy do wydatkowania 660 000 000 zł. To nie to, jak się zapoznacie z procesem inwestycyjnym możecie to rozłożyć na kilka lat do przodu. I tak będziecie musieli coś zrobić z tym szpitalem, bo potrzeby są tak gigantyczne, jeżeli chodzi o psychiatrię i psychologię, a ten szpital jest w tak złym stanie technicznym, że tu nie uciekniecie od tego problemu. Natomiast konkurs już może się nie wrócić. Ten Fundusz Medyczny skończy swoją działalność, wyczerpie środki, nie wiem... Nawet tych 200 000 000 zł nie pozyskacie, więc obrażanie się na rzeczywistość, że oto potrzebne jest z budżetu województwa zaplanowanie środków na kilka lat do przodu w takiej skali, no to jakby nie ma sensu. I teraz ja miałem 6 maja podczas gdy 7 maja byliśmy, prawdopodobnie mogliśmy być już odwołani, a państwo powołani, miałem 6-go przegłosować WPF, żeby zaplanować tak bajątkowe kwoty? Przecież wy byście mnie zjedli tutaj... A jakbyśmy w ogóle przegłosowali na sejmiku taką zmianę? Proszę mi powiedzieć. No to jest jakieś kuriozum wytykanie mnie, że po 6 maja nie doprowadziłem do zmian w budżecie na kwotę 460 000 000 zł. Państwo, jeżeli macie te możliwości, jeżeli macie taką zgodę w zarządzie, w sejmiku, no to prosiłbym bardzo, bo to jest rzeczywiście dziedzina, która wymaga pilnej naprawy w pilnej możliwości, a ten szpital...no coś trzeba będzie z nim zrobić, więc tutaj jak

najbardziej, jeżeli potrzebujecie mojego wsparcia, taką kwotę, żeby przegłosować, jestem za, tutaj macie moje wsparcie. Jeżeli chodzi o kwestię przejścia klinik i braku rozmów - myśmy rozmawiali z Uniwersytetem Medycznym, nie było sygnałów wcześniej absolutnie co do tego, że zabierają nam ten oddział. Nie, absolutnie. Co więcej, myśmy bardzo wspierali Uniwersytet Medyczny, dając ECMO, dając pieniądze na wsparcie, jeżeli chodzi o COVID, przecież to województwo łódzkie wspierało szpitale. Brało na siebie ciężar walki główny, ale oczywiście wspieraliśmy się innymi jednostkami, m.in. szpitalami z Uniwersytetu Medycznego. Jeżeli chodzi o straty, bo one wracają tutaj jak mantra, że w 2020 roku Trybunał Konstytucyjny rzeczywiście przyjął, że państwo jest odpowiedzialne za pokrywanie strat, w ogóle za politykę zdrowotną i tutaj nie ma sporu między nami. Jest, będzie, mam nadzieję dalej. Natomiast była ustawa, która z obowiązku pokrywania strat za szpitale własne stworzyła możliwość pokrywania tychże strat. I myśmy to robili za każdym rokiem, kiedy szpitale wygenerowały stratę u siebie w funkcjonowaniu myśmy, ponieważ dbaliśmy o to, by mogły funkcjonować, by ludzie się mogli leczyć, bo to przecież nie chodzi o to, żeby stworzyć z tego biznes nawet wychodzący na 0, to już jest dobrze, ale to jest jednak działalność, która jest niezbędna do zapewnienia właśnie przez samorząd, właśnie przez samorządowe szpitale. Pokrywaliśmy te straty szpitali, licząc na to, że będzie dobra dostępność na odpowiednim poziomie i oczywiście dodatkowo inwestowaliśmy w sprzęt, w bazę lokalową. To jest potężne wyzwanie i obyście zrobili to na tym samym poziomie, co myśmy robili, to myślę, że już będzie dobrze. Jeżeli będziecie przekraczali te poziomy, no to rzeczywiście chapeau bas. Natomiast myśmy przez te lata zainwestowali łącznie środków na służbę zdrowia ponad 800 000 000 zł. Łącznie mówię tutaj i ze środków unijnych i z własnych i na inwestycje i właśnie na pokrywanie tychże strat. To są bająnskie kwoty. Takich kwot wcześniej nie było przeznaczanych nigdy na służbę zdrowia. Kiedy mówimy o tym, że są puste oddziały, czy częściowo jakby funkcjonujące. Ja przypomnę tylko 1 fakt: myśmy zlikwidowali 1 oddział w szpitalu w Skierniewicach bodajże w 2020 roku. I proszę mi wierzyć, że taki jazgot, jaki wówczas typowo polityczny odbywał się na sejmiku ze strony opozycji i to przypominane było później jeszcze wielokrotnie, że to coś niesamowitego. Rzeczywiście, w tamtym czasie można było apelować o to, żeby wyjąć służbę zdrowia z kategorii walki politycznej, ale to można było sobie apelować. Apele odbijały się o ścianę i już nie wracały. A więc opozycja ówczesna, czyli Platforma najkrócej mówiąc, uczyniła z tego sobie taki młotek do walenia zarządu i większości rządzącej. Właśnie jednym z głównych clou było to, by nie likwidować, nie likwidować i koniec. Nie robić żadnych właściwie zmian. No to było to merytoryczne podejście, którego dzisiaj tak bardzo oczekujecie, ale ówczesna opozycja właśnie tak podchodziła. Jeszcze 1 rzecz, no bo państwo powiedzieliście o tym, że rząd nie zrobił nic w latach 2020 - 2023. Takich reform w służbie zdrowia można było... No to przypomnijcie sobie ten czas, czy można było... 2020 - 2023. Co to za czas? Czas najgorszej pandemii. W 2020 zaczyna się pandemia i właściwie wszyscy zajmujący się służbą zdrowia od Ministerstwa Zdrowia po samorządy, głównym clou działań było ratowanie życia i zdrowia ludzi. Naprawdę, to jest najlepszy czas na reformę służby zdrowia? To pan starosta akurat, który w tym czasie też zarządzał szpitalem myślę, że sam sobie może odpowiedzieć czy to był najlepszy czas na to, by reformować, by globalnie reformować bądź nawet na poziomie województwa takie reformy wdrażać. Nie było takiej możliwości. panie marszałku. Jeszcze kilka słów na temat likwidacji in vitro. Likwidacja, której nie było dlatego, że nigdy województwo łódzkie nie miało in vitro, nigdy nie było realizacji tego programu, więc wg. waszych słów zlikwidowaliśmy coś, czego nie było, nigdy nie było realizacji in vitro w województwie łódzkim. Mało tego, to Platforma Obywatelska nawet głosowała przeciwko, żeby je wprowadzić swego czasu - ja to akurat pamiętam, bo byłem w tamtej kadencji. A więc to tak nie do końca z tymi waszymi słowami. Na szczęście mam dobrą pamięć, więc tutaj możemy się troszeczkę merytorycznie oprzeć na tych działaniach i w tamtym czasie opozycji albo koalicji rządzącej, bo to jeszcze kadencja 2014-2018. Pamiętam, jakie były działania, a więc w tamtym czasie no nie było wprowadzone. Na koniec było do budżetu prowadzone, ale nie było realizacji, ja mówię o tym punkcie. Nigdy nie weszło w fazę realizacji, więc myśmy nie likwidowali. Natomiast wcześniej, tak jak powiedziałem, również głosami Platformy nie było dopuszczone do tego, żeby wprowadzić to do budżetu. Już chyba wszystko, dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę pani radna Dróždź.

**Beata Dróždź (radna SWŁ)**

Panie radny, panie wicemarszałku, ja oczywiście mówię dosadnie być może mam lepiej ustawiony mikrofon, być może to z tego wynika. Mówię po to, żeby skupić uwagę państwa, bo ja widzę, jak tutaj niektórzy przysypiają czy. Znosi nam się na długą sesję, bo coś dopiero raport, a przed nami jeszcze sprawozdanie z wykonania budżetu, więc będziemy pewnie długo obradować. Dlatego też staram się mówić czytelnie dla wszystkich uczestników tej sesji, którzy chcą słuchać. Do szpitala powiatowego nie będę wracać. Myślę, że spotkanie jakieś panie wicemarszałku tutaj się przyda, bo wiele byśmy mogli sobie na ten temat powiedzieć i myślę, że pora, żeby to wyjaśnić, bo zdaje się, że ten teatr związany ze szpitalem powiatowym miał miejsce kilkakrotnie i kilkakrotnie urząd marszałkowski odpowiadał zachętą do współpracy w tym zakresie i przejęciem tego szpitala. Co do filii biblioteki i Centrum Rozwoju Edukacji, które zostały stworzone. Nie zlikwidowano żadnej filii biblioteki pedagogicznej. Jedyną likwidacją formalną była filia w Bronowicach, gdzie było 17 woluminów związanych z Marią Konopnicką i one nie kwalifikowały się do wypożyczenia. Na bazie Bronowa tworzone jest muzeum w tej chwili i tyle gwooli wyjaśnienia. Jeszcze raz polecam państwu raport. My jesteśmy otwarci na współpracę i kontynuowanie tego, co powiedziała tutaj pani radna, że ten raport jest pochwałą. Jest, bo rzeczywiście ten rok był wyjątkowym rokiem dla województwa łódzkiego. Dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę radny Adam Nowak.

**Adam Nowak (radny SWŁ)**

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, wysoki sejmiku, ja myślę, że ta dyskusja sprowadza się do wizji rozwoju województwa łódzkiego. Trochę tak, jak widzą to politycy, radni Prawa i Sprawiedliwości. Część z państwa uczestniczyła w zarządzie. Widzę, że pani radna Beata Dróždź z taką gorliwością przedstawia ten raport, jakby tutaj co najmniej ona była inspiratorem tych działań, natomiast ja tu chciałbym zwrócić jednak rolę na tą aktywność, na działania pana marszałka Schreibera, który jednak kierował zarządem w tym okresie, o którym dyskutujemy. Dyskutujemy w mniejszości o roku 2023, którego dotyczy raport, a raczej dyskutujemy o tym wszystkim, co się stało, a to albo o tym, czego nie ma w tym raporcie i właśnie to, czego w tym raporcie nie ma jest najważniejsze. Pewnej analizy i oceny stanu Województwa Łódzkiego w naszym województwie wyborcy dokonali 7 kwietnia. Ja oczekiwałam od pani marszałek, od całego zarządu województwa, właśnie analizy tego, czego nie ma w tym raporcie, a co jest bardzo ważne dla wszystkich mieszkańców naszego regionu. I to wg. mnie Jest kluczowe w tym miejscu i dzisiaj możemy rozmawiać nawet do drugiej w nocy w ramach nocnych Polaków rozmów. Tylko nic w tym zakresie nie zrobimy, bo najważniejsze jest to, co jest w szafach pozamykane, co w najbliższych tygodniach, miesiącach wyjdzie, czego nie widzimy, a do tego jest potrzeba ta obiektywna ocena. Ja powtórzę stanowisko klubu radnych PSL-PL 2050: w samorządzie potrzebna jest kontynuacja, nawet jak z pewnymi działaniami się nie zgadzamy. Dobrze, że jest ta dyskusja, natomiast nie chodzi o to, żebyśmy się zagadali, żebyśmy nawzajem personalnie obrzucali się, kto co zrobił albo czego nie zrobił przez lata swojej aktywności, bo tą drogą donikąd nie dojdziemy. Natomiast raz jeszcze chciałbym zwrócić uwagę na te najważniejsze wyzwania w województwie łódzkim, które nie zostały wyartykułowane i tu nie zgodzę się z bodajże panem marszałkiem Adamczykiem, radnym Adamczykiem, który powiedział, że to nie jest rola samorządu wojewódzkiego. Otóż jest rola - poprzez kształtowanie funduszy europejskich dla województwa łódzkiego i kształtu programu na ile to możliwe, poprzez inspirowanie, budowanie tej współpracy z samorządem, bo to jest jednak ważne na szczeblu wojewódzkim, ale też na szczeblu poszczególnych samorządów i powiatowych i gminnych i miejsko-gminnych i tu jest jeszcze ważny element. Wydaje mi się, że zbyt mało uwagi poświęcamy na kwestię młodzieży, oferty dla młodzieży i to, o czym padło - kwestia in vitro. Ja jestem osobą o konserwatywnych poglądach i uważam, że jeśli ktoś etyka,

przekonania religijne bądź taka wrażliwość społeczna bądź duchowość nie pozwala mu na skorzystanie z tego typu formy wsparcia, to niech z niej nie skorzysta. Natomiast jeśli ktoś inny chce z takiej formy skorzystać, to proszę bardzo. Rozumiem, że w poprzednich kadencjach zanim państwo objęli stery zarządu województwa w 2018 roku, tego programu mogło nie być, bo nie było akurat być może takich technologii, takich rozwiązań. Wiemy, że nie było to rozwiązanie powszechne, które w minionej kadencji w wielu województwach, w wielu samorządach zostało wdrożone. Uważam, że powinniśmy zrobić wszystko i zgadzam się z tym głosem pani radnej Moniki Malinowskiej-Olszowy, żeby wspierać sektor nauki, żeby zatrzymywać młodych, zdolnych, ambitnych ludzi w województwie łódzkim i w programach stypendialnych wspierać tych, którzy chcą kontynuować naukę na poziomie akademickim właśnie w województwie łódzkim, bo to jest szansa dla rozwoju regionu i to są takie wyzwania, którym wszyscy musimy sprostać. Tutaj nie chodzi o to, żebyśmy przeciwstawiali Łódź obszarom wiejskim, żebyśmy kontrastowali, konfrontowali te działania, tylko zrównoważony rozwój obejmuje objęcie wszystkich w sposób przemyślany, w sposób taki bardzo odpowiedzialny i uwzględniający potrzeby nie tylko tu i teraz, w ramach przekazywanych czeków, grantów i różnych małych działań, które mogły być lepiej wykorzystane, ale właśnie w ramach tych działań długofalowych i dlatego w ramach klubu oceniamy część tych działań pozytywnie i zapraszamy do współpracy. Zapraszamy teraz tym razem my. Nastąpiła ta zmiana do tego, aby w tej kadencji zmieniać województwo łódzkie na lepsze, bo co do tego, że dla każdej i każdego z nas, radnych województwa łódzkiego, dobro mieszkańców naszego województwa, dobry, stabilny i dynamiczny rozwój regionu jest celem priorytetowym to chyba nie muszę mieć wątpliwości. Ja tych wątpliwości nie mam nawet jak się z państwem politycznie nie zgadzam. Taka jedna sugestia: każdy z nas ma pewne przekonania polityczne, afiliacje polityczne, natomiast starajmy się tutaj w samorządzie, na szczelbu sejmiku, wykorzystywać te możliwości, różnego rodzaju kontakty i relacje, ale nie mieszać do tego tej wielkiej polityki, bo to mieszkańcom naszego regionu niczego dobrego nie przysporzy. Stąd też zachęcam samorząd do tego, aby przeanalizować ten raport - przepraszam - zarząd województwa z panią marszałek czele, przeanalizować i zastanowić się, czego ważnego w tym raporcie nie ma, co może, nieraz miałoby nieco bardziej krytyczny wydźwięk. Natomiast raz jeszcze dziękuję zarządowi za tę pracę, bo nie zarzucam państwu złej woli, bo uważam, że jeśli podjęliście działania zgodnie ze swoimi poglądami, przekonaniem, robiliście wszystko, żeby ten region rozwijać - może dziś my mamy nieco inną wizję i nieco inne priorytety. Też dlatego prosimy o to, żeby w ramach tych działań uwzględnić. W imieniu klubu zapraszam do współpracy, dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan radny Dariusz Rogut.

#### **Dariusz Rogut (Radny SWŁ)**

Dziękuję, pani przewodnicząca. Zacznę troszeczkę od ostatnich słów pana ministra i radnego Nowaka. Jak najbardziej, myślę, że nie tylko ja, ale nasz klub też jest otwarty na współpracę i trzeba robić wiele rzeczy, żeby nasze województwo rozwijać pod każdym względem. Również zgadzam się w jednej kwestii z panem wicemarszałkiem Wojtysiakiem, ale zaraz do tego wrócę. Wracając do tego, co powiedział pan radny Nowak, to chciałem podkreślić, że my tę naukę wspieraliśmy i tylko przypominę państwu, że zwiększyliśmy fundusz stypendialny dla najlepszych prac naukowych dotyczących województwa łódzkiego. Jak się nie mylę z 50 000 zł do 100 000 zł., a więc chyba jest to znaczący progres. Ja mam nadzieję, że to będzie kontynuowane przez nowy zarząd, bo wydaje mi się, że i prace licencjackie, które wówczas były w tych konkursach po prace habilitacyjne, które były również oceniane i zgłaszane, miały naprawdę duże znaczenie dla rozwoju naszego województwa i również nauki na poziomie naszego województwa i nie tylko, bo prace były bardzo dobre. Żywię głęboką nadzieję, że ten element będzie kontynuowany również przez nowy zarząd. Jednocześnie, szanowni państwo, z tej dyskusji która tutaj ma miejsce, ja niestety albo stety, będę oczekiwał od zarządu, aby kolejny raport, który państwo przygotowujecie, był krytyczny i oby tak było, a więc pokażecie państwo te rzeczy, które będziecie kontynuować, tak jak tutaj deklarujecie państwo, robić nowe, ale również pokażecie to, co państwu przez ten rok się nie udało, bo

zakładam, że wierząc tutaj jakby w wasz ogólnie sukces, no może się tak wydarzyć, że coś nie do końca się uda, a więc będę czekał również na te elementy, które również są proszę państwa nie do końca przez zarząd zrealizowane. Zgadza się z panem wicemarszałkiem Wojtysiakiem, że nie możemy robić hucpy politycznej na naszych obradach i na naszej sali i dlatego bardzo bym prosił panią radną Hannę Gil-Piątek, aby nie przenosiła swoich doświadczeń parlamentarnych na naszą salę obrad, bo jeśli zarzuca się temu zarządowi, że nie inwestował w kulturę, to moim zdaniem jest to głębokie nieporozumienie. Jeśli się mówi proszę państwa, że były słabe programy czy tak naprawdę repertuary w Teatrze Jaracza, w Teatrze Wielkim i były niskie inwestycje, to ja bardzo proszę odniesienie się do strony 233 raportu 234 i do następnych, gdzie jest informacja dotycząca nie tylko nakładów, które zarząd województwa poniósł w zakresie inwestycji w te instytucje kultury, ale również informacja dotycząca ilości spektaklów, ilości widzów, które te spektakle zgromadziły, gdzie były realizowane i spektakle operowe, operetki, spektakle baletowe i wszystkie inne przedsięwzięcia, które te instytucje mogły realizować. Ja zawsze będę uważał, że też w tym zakresie, szanowni państwo, potrzeba jest jeszcze więcej inwestycji, ponieważ ten obszar działalności może się rozwijać, ale to nie oznacza, że my tutaj ponieśliśmy, czy realizowaliśmy jakiś budżet w tym zakresie, który był niższy niż w poprzednich latach, a wydaje mi się, że o wiele wyższy. Wydaje mi się również, że wypowiedź pani radnej troszeczkę w niezręcznej sytuacji postawiła pana wicemarszałka Piotra Wojtysiaka, bo jeśli ja się pani mylę, to pan marszałek chyba był kiedyś na spektaklu w Teatrze Wielkim albo w Teatrze Jaracza i mówienie, iż do naszych instytucji kultury nie przyjeżdżali mieszkańcy z regionu, bo te spektakle były tak słabe, spoza regionu

(Głosy z sali)

Spoza regionu, tu przepraszam bardzo tak, ale wracam....To i tak proszę państwa wydaje mi się jest nieuzasadnione stwierdzenie bo ja nie wiem, na jakiej podstawie pani radna liczyła tych naszych widzów, czy oni byli z województwa, czy spoza województwa, bo ja nie ma pani statystyk. Jeśli pani ma takie statystyki, to bardzo proszę, aby pani mi je przedstawiła, bo ja byłem przewodniczącym Komisji Nauki, Kultury i Sportu i chciałbym się z tymi danymi zapoznać. Jak pani je ma, to ja chętnie je sobie przeanalizuje, czy ci widzowie byli z regionu łódzkiego, czy spoza regionu, jak to się ma do poprzednich lat. To byłaby dobra dla nas informacja. Tak więc bardzo bym prosił o te dane, gdyby pani radna była uprzejma mi je przedstawić. Kolejna kwestia, szanowni państwo - tutaj też pani radna była uprzejma odnieść się likwidacji filii bibliotek pedagogicznych, ale ja chciałbym zapytać uprzejmie, czy pani wie, jaki był stan księgozbioru tych bibliotek? Bardzo bym prosił też, żeby pani mi tej informacji też udzieliła jeśli będzie taka możliwość. Jaka była jakość tego księgozbioru i ile osób z tego księgozbioru pedagogicznego korzystało? Bo to jest bardzo ważne. Akurat ja jestem...

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Ja przepraszam, przypominam, że nie zadajemy pytań i dyskutujemy nad raportem.

**Dariusz Rogut (Radny SWŁ)**

To są pytania retoryczne, pani przewodnicząca, ale odniesienie się do tego, co mówiła pani radna. Dodam tylko, proszę państwa, że jak mnie pamięć nie myli, to wówczas na posiedzeniu i na spotkaniach naszej Komisji Nauki, Kultury i Sportu, gdzie mieliśmy chyba 3 przedstawicieli z państwa, wówczas klubu opozycyjnego, również panie radne zrozumiały potrzeby tych zmian, bo zdały sobie sprawę z tego, jaki jest stan księgozbioru i że trzeba po prostu to zmienić i zreformować. Zresztą, byliśmy na spotkaniach wyjazdowych w tym zakresie. Tak, więc można to sprawdzić i z nimi porozmawiać. Kolejna sprawa, proszę państwa, to chciałem jeszcze raz podkreślić, że deklaruje pełną współpracę z panią marszałek w każdym obszarze, również w tym, jak pani marszałek będzie chciała sadzić ze mną lasy, to jestem do dyspozycji i naprawdę pójdziemy sadzić te lasy, bo jak ja rozumiałem panią radną Monikę Malinowską-Olszowy, jest pani też odpowiedzialna za poziom zalesienia województwa łódzkiego i zarząd również z panem wicemarszałkiem Arturem i my też pójdziemy jako klub, to wiercie mi państwo. Ja mówię poważnie, pani marszałek, bo to jest ważne, bo nie ukrywam, że na żadnej sesji albo jak się myślę, to poprawcie mnie państwo, na żadnych naszych posiedzeniach klubowych nikt nawet z opozycyjnych wtedy

chyba klubów, nie zwracał uwag, że marszałek Schreiber i zarząd za mało sadzi lasów w naszym województwie. Ja zrozumiałem panią radną, że to chodziło województwo łódzkie, a nie o nie o Łódź. Tak więc województwa, dobrze ja usłyszałem. Ja jestem do dyspozycji całego zarządu. Zakładam, że część naszych kolegów, którzy będą mogli przyjechać, to też się zgłoszą. Tak więc my jesteśmy do dyspozycji. Ja nie wiem tylko, jak pani marszałek to robi, oprócz tych działań, które wcześniej były realizowane, a więc kupowanie sadzonek i przekazywanie tych sadzonek do naszych lasów, ale może macie pomysł na to, żeby nie wiem, jakieś areale ziemskie kupować w tym momencie? To wtedy nam się chyba zwiększy ten bilans zalesienia. Również jestem, proszę państwa, za tym, żeby zmniejszyć, proszę państwa, poziom zanieczyszczenia w Łodzi. Pani radna była uprzejma tutaj nas raczyć tymi danymi, nie pamiętam, co to było. Na pewno dwutlenek węgla. Ja też wielokrotnie, szanowni państwo, zgłaszałem na poprzednich sesjach do naszych kolegów z Koalicji Obywatelskiej taki wniosek, aby zmniejszyć poziom zanieczyszczenia miasta Łodzi, jak również wspierać, proszę państwa, te działania pani prezydent miasta, poprzez darmowy transport miejski, tak jak jest w innych miastach naszego województwa. Natomiast wtedy niestety nie było żadnego odzewu nikogo z radnych, bo my byliśmy gotowi podjąć taką współpracę z panią prezydent, aby zmniejszyć ten poziom zanieczyszczenia poprzez właśnie ten transport publiczny, bo byliśmy za tym, aby faktycznie tych chociażby samochodów u nas w centrum miasta było mniej, ale to jest tak naprawdę generalnie, szanowni państwo, problem pani prezydent tak naprawdę, a nie marszałka, przynajmniej ja mam takie zdanie. Chyba proszę państwa, to jest taka ostatnia w tym momencie uwaga z podkreśleniem tej deklaracji współpracy z zarządem na każdej płaszczyźnie. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani radna Hanna Gill-Piątek.

**Hanna Gill-Piątek (radna SWŁ)**

Ja tylko krótkie ad vocem i dziękuję panu radnemu Rogutowi za to, że starał się przynajmniej odnieść merytorycznie chociaż nie wszystkie rzeczy dosłyszał np. to, że nigdy nie mówiłam w swojej wypowiedzi, że nie było nakładów na kulturę, bo panie radny - można kłaść nie wiadomo jakie pieniądze, można robić nie wiadomo ile premier czy wystaw. Naprawdę co miesiąc można robić, nawet to w tym raporcie chyba jest stwierdzone, jeżeli chodzi o Teatr Jaracza. Można też zwozić publiczność autokarami, dzieci, wojsko... No wiadomo, są takie praktyki, wtedy się nabija statystyki i nadal nie mieć liczących się ponad regionalnie, a nawet regionalnie instytucji kultury i nadal je niszczyć. I to robiliście. Dlatego, że pod dyrekcją dyrektora Suchana do Muzeum Sztuki przyjeżdżało się z Warszawy, z Poznania, ze Szczecina, po to, żeby zobaczyć tutaj ekspozycję, po to, żeby zobaczyć nowe wystawy i to było muzeum, które naprawdę liczyło się światowo. Było jednym z 10 w ogólnoswiatowej sieci ICOM. W tej chwili trzeba było... No ranga tego muzeum bardzo podupadła. Teatr Jaracza też nie robi premier, które są na wysokim poziomie. Tutaj nie ma wątpliwości co do tego, że to nie chodzi o nakłady środków, o ilość, tylko chodzi o jakość i tego państwo nie byliście w stanie upilnować z tego powodu, że rządzą tymi instytucjami po prostu wasi nominaci, więc dziękuję bardzo za tę wypowiedź, ale ona była niestety kulą w płot.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę. Grzegorz Schreiber.

**Grzegorz Schreiber (radny SWŁ)**

Pani przewodnicząca, pani marszałek, wysoki zarządzie, wysoki sejmiku. Z wielką uwagą przysłuchiwałem się tej debacie. Debacie, w której brali udział radni nowej kadencji, którzy odnosili się do raportu i byli w trudnej sytuacji, byliście państwo, to rozumiem, bo odnosiliście się do raportu przygotowanego przez zarząd pracujący pod moim kierownictwem. Stąd też siłą rzeczy można było zrozumieć wiele sformułowań, wiele tekstów, które państwo wypowiadaliście jako obarczone pewną trudnością, ale generalnie rzecz biorąc, gdybyśmy tam odsypali trochę tych takich bardzo politycznych kwestii, które padały z ust kilkoro radnych, muszę powiedzieć, że dyskusja była merytoryczna. Dyskusja odnosiła się do najważniejszych kwestii, o których traktował raport, czyli o najważniejszych kwestiach, które wydarzyły się w 2023 roku, bo tak naprawdę o tym dyskutowaliśmy. Tu dochodzimy do tego

problemu, który państwo za chwilę mieć będziecie, myśmy mieli, bo tworzenie raportu o stanie województwa, pewna nowa jakość w samorządzie, bo to nie mamy jeszcze tak wielkiego doświadczenia z tym materiałem, jak go przygotowywać, co w nim powinno być. Ciekawe były oczywiście postulaty, które tu padały, które dotyczyły braków tego dokumentu i jakichś nadmiarowości pewnie także, która się tutaj pojawiała. Postulaty pojawiały się co do tego, jak ten raport winien wyglądać. Będziemy pewnie z ciekawością doglądali w przyszłym roku, jak państwo go przygotowujecie, bo też będziecie mieli ten problem, chyba że powierzycie sejmikowi zadanie polegające na tym, aby określić ramy takiego raportu. To też można zrobić. Jeżeli sejmik określi ramy, jeżeli sejmik określi oczekiwania w stosunku do tego raportu, to prawdopodobnie będzie można go łatwiej oceniać, czy spełnia te normy, czy ich nie spełnia. Myśmy działając w takim początkowym okresie praktycznie funkcjonowania raportu, bo to raptem chyba 2 - 3 lata, zdaje się funkcjonujące narzędzie - bardzo krótko, to dopiero doskonalimy je, dopiero dochodzimy, staramy się wypracować. Życzę państwu, abyście w kolejnych latach takie kroki w kierunku doskonałości tego raportu uczynili. My oczywiście ze swojej strony chętnie będziemy państwa w tym zakresie wspierali. W dyskusji pojawiły się wątki, które pewnie w kilku słowach... bo ja myślę, że tutaj to nie miejsce na to, żebyśmy prowadzili dyskusję w tej chwili, a ja po prostu jako radny w tej chwili chciałbym zwrócić uwagę na parę wątków, które może umknęły nam w lekturze tego tekstu. Takim pierwszym chyba, takim bolesnym dla mnie wątkiem były słowa jednego z państwa odnoszące się do braków w tym raporcie informacji dotyczących inwestycji, dotyczących dużych, rozwojowych inwestycji. No to oznaczałoby, gdyby tego nie było, żeśmy przez 2023 rok nie wykonali w tym zakresie żadnych prac, to by znaczyło, że cały 2023 rok gdzieś tam nam uciekł. Jeżeli chodzi o rozwój, o dynamikę rozwoju, pewną planistykę rozwoju to chciałbym zauważyć, że 2023 rok był rokiem, w którym no po pierwsze żeśmy i o tym ten raport traktuje, o tym ten raport mówi, pewnie nie jest to.... to jest może zarzutem jakimś, po tym bym się podpisał, że nie jest to wybite, nie jest to tak pokazane, że łatwo można byłoby powiedzieć: o, na tej stronie znajduje się ta faza rozwojowa, może to jest uwaga do państwa, żebyście z niej skorzystali. Faktycznie to jest rozbite, to są informacje, które się znajdują tematycznie, merytorycznie rozrzucone po całym materiale. Mamy tam np. te informacje dotyczące tych naprawdę dużych, rozwojowych rzeczy, które w 2023 roku działy się w województwie, to jest kwestia absolutnie przełomowa, którą się udało doprowadzić do końca. Ja trzymam kciuki za państwa, żeby wam się udało to kontynuować. By to słowo kontynuacja - wasi poprzednicy w sejmiku bardzo je lubili, a więc też będziemy pewnie do tego słowa wracać. Wieluń - Łódź, połączenie kolejowe Wieluń - Łódź, to jest przecież wieśset milionowa inwestycja. Nie zaprzepaśćmy tego, zróbmy to dalej, doprowadźmy ten Wieluń do tego, żeby poczuł się miejscem na mapie województwa łódzkiego, bo tam ludzie odnoszą wrażenie, że żyją w zapomnianej części województwa, tam odnoszą wrażenie, że Łódź - oni tak to nazywają, nazywają nas wszystkich przez per Łódź, że Łódź o nas zapomina, że Łódź kompletnie nie ma dla nas oferty, nawet nie potrafi nas skomunikować z sobą, czyli z Łodzią. Absolutnie jest to wielka inwestycja, którą udało mi się doprowadzić do takiego finału, że jest podpisane praktycznie, że są środki z Kolei Plus, tylko trzeba to dalej w tej chwili kontynuować, jak państwo częstokroć mówicie. Tak, to trzeba kontynuować i na taką kontynuację czekamy, będziemy ją wspierać na pewno. Natomiast dalej patrząc - z tych wielkich rzeczy, to z kolei na drugą stronę województwa Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, o którym myślę, szczególnie pan minister Nowak powinien pamiętać, bo to przecież jego dziedzina, przecież to jego materia, to jest rzecz, którą on sam powinien z pozycji ministerstwa także wspierać, o co gorąco do pana ministra apeluję. To jest rzecz, którą udało się wyprowadzić praktycznie z ruiny i pan panie ministrze, doskonale o tym wie. To była ruina. Myśmy w 2023 roku dokończyli wiele znakomitych rzeczy, które się tam udało sfinalizować, ale ten instytut czeka na dalsze działania. To nie może pozostać, jakby w połowie drogi, a to jest wielka, naprawdę wielka rozwojowa sprawa, ponieważ ogrodnictwo, samo ogrodnictwo jest tak mocno powiązane, sadownictwo jest tak mocno związane z naszym województwem, z rozwojem naszego województwa, że o tym trudno po prostu nie mówić w kategoriach jakichś bardzo ważnych inwestycji. Porty multimodalne to kolejne rzeczy, które się także w ubiegłym roku dokładnie.... Zwłaszcza ten, który w Karsznicach pod Zduńską Wolą został ukończony, jest niezwykle ważną, rozwojową inwestycją, która czeka.

Mamy 2 porty multimodalne, bo drugie jest tam koło Krośniewic, także ważna inwestycja, też ze środków unijnych wsparta znakomicie. Udało się to zrobić. To są niezwykle istotne, rozwojowe inwestycje w 2023 roku przez nas prowadzone, niektóre dokończone, niektóre są jakby w zarysie prac. O tej kulturze państwo tutaj wielokrotnie mówi, więc jakby także i w tym zakresie nowoczesne placówki kultury, które chcemy... W Sieradzu chcieliśmy i to nie jest coś, co jest przygotowane na papierze, bo to się już dzieje w Sieradzu i w Bronowie, już w jednym z tych miejsc, o których pani radna mówiła, że tam zamknęliśmy, czy coś zrobiliśmy złego. To są rzeczy po prostu rozwojowe, to są rzeczy, które pokazują kierunki, na których nam zależy. A inwestycje wodne? Inwestycje, których nie było przez tyle lat. Przecież przez tyle lat nawet państwa radni w tamtym czasie podnosili. Były kłopoty, ja nie rzucam jakichś oskarżeń w stosunku do naszych poprzedników, że to się nie udawało wtedy, bo wtedy były określone trudności, o których wiem, jakie były, ale myśmy wykorzystali sytuację, że można było te sprawy ruszyć do przodu, że można było te inwestycje przeprowadzić i razem z Wodami Polskimi zrobiliśmy i na Jeziorsku i na Sulejowskim zalewie, Smardzewice - ostatnia z tych inwestycji w 2023 roku właśnie oddana fantastycznie wpisuje się z jednej strony w rozwój województwa, w turystykę, w całą tę możliwość odpoczynku, rekreacji dla mieszkańców, ale nie tylko, także tych przyjeżdżających spoza województwa. Ale z drugiej strony przecież ta inwestycja łączyła zarówno zakres turystyczny, jak i właśnie ten zabezpieczający wodę, właśnie ten dający możliwości bezpieczeństwa tego zalewu, pogłębianie, pogłębianie zarówno w Sulejowie, jak i na Jeziorsku tama zabezpieczona. To są olbrzymie inwestycje, które były prowadzone w 2023 roku, które były dokończone 2023 roku. Uniejów, to bardzo atrakcyjne miejsce, które już od dawna jest takim miejscem, które przyciąga ludzi fantastycznie do siebie, ale oprócz tych basenów termalnych, które państwo pewnie znacie, mamy też, mamy w tej chwili coś kompletnie nowego, które właśnie na przełomie 2023 - 2024 roku, teraz to zostało oddane do użytku. No jeszcze może nie do użytku, tam jeszcze burmistrz nad tym pracuje, ale praktycznie biorąc są to rzeczy już na ukończeniu. Było to pokazane w tej chwili już do opinii publicznej, zachwyconej tym kolejnym dodatkiem do tego obrazu, miejsca, które jest niezwykle atrakcyjne, które przyciąga tłumy zarówno z województwa łódzkiego, ale i wielkopolskiego, mazowieckiego, z całej Polski praktycznie biorąc i o to chodzi generalnie rzecz biorąc w rozwoju, jak myślę, województwa. Myślę, że znajdziemy, można znaleźć zawsze wspólny język, można znaleźć elementy współpracy, jeżeli tylko będziemy pamiętali o pewnych granicach tej współpracy, bo dla nas np. kwestie rozwoju służby zdrowia/ szpitali to jest jednak granica. granicą nieprzekraczalną jest zamykanie szpitali. Ja mam takie obawy po już wypowiedziach. To znowuż nie do państwa, to jakby spojrzenie w przyszłość, ale jeżeli mówiliśmy o takich możliwościach wspólnej pracy nad pewnymi projektami, no to obawiam się, że padły tutaj niestety w tej dyskusji, także te argumenty, że myśmy błędnie jakoby popełnili inwestując w sprzęt dla szpitali, no to był nasz obowiązek. Szpitale należące do województwa. Nie można zostawić takiego szpitala samemu sobie, no bo jakiś plan być może ktoś gdzieś w Warszawie miał żeby ten szpital czy to zlikwidować, czy to przenieść do pod kuratelę tego wielkiego podmiotu, który tutaj w Łodzi powiem niestety, doprowadza powoli do upadku inne szpitale. I to jest pytanie bardzo trudne do państwa: jak zechcecie z tym postępować? I tutaj współpraca może być niezwykle ciężka, ale jeżeli tę granicę postawimy i obrona naszych szpitali, wzmacnianie szpitali wojewódzkich będzie waszym celem, to na pewno z naszej strony współpracę będziecie mieli zapewnioną, Szanowni państwo radni, tylko mały drobiazg, bo w tych planach to trzeba oczywiście powiedzieć, 2023 rok czym ważnym się jeszcze zaznaczył. Rozpoczęliśmy praktycznie w 2023 roku nabory nowej perspektywy finansowej 2021-2027. To jest początek praktycznie rzecz biorąc działań, intensywny początek działań. Oczywiście możemy mówić, dlaczego niektóre rzeczy tak późno zwłaszcza dlaczego ten plan transformacji został tak późno przyjęty, ale to już sami państwo sobie odpowiedzcie, dlaczego tak wasi przyjaciele polityczni blokowali te sprawy. I to ciekawe - ja muszę to powiedzieć państwu, żebyście też widzieli na przyszłość, żebyście nie powtarzali takich marnych argumentów o tym, że PiS jakieś blokujące uchwały przyjmował. Szanowni państwo, uchwała, która była rzekomo powodem nie przyznania nam tych środków, nie została ani o jotę zmieniona. Ta uchwała, którą myśmy jako sejmik przyjęli w poprzednim okresie czy poprzedniej kadencji do 2022 roku, bo to w grudniu 2022 roku Timmermans przyjechał do

Chorzowa i podpisał z nami tych 5 planów transformacji dla terenów górniczych. Do tego momentu inne województwa, tak - inne województwa, zmieniały te uchwały. Były tam być może... Nie wiem, nie moja rola, żeby recenzować je, jakieś powody do tego, żeby zmienić. Nasze województwo takiego powodu do końca nie miało. Nie było żadnego fragmentu, który musieliśmy zmienić, a więc myśmy byli praktycznie karani za nic. To przedłużenie nie było z naszej winy, jak tylko można było, jak tylko uznano, że... no bo być może chodziło też o prezentację całości, o to, żeby wszystkie 5... przy czym tam był także Śląsk i Wielkopolska, wszystkich 5 obszarów górniczych z nimi podpisać tę umowę na transformację. Być może o to chodziło. Nie znam tego pomysłu, aczkolwiek stało się to na przełomie 2022 - 2023 roku. To był grudzień, pamiętam, połowa grudnia, a więc można powiedzieć, że działania wynikające z tej zmiany także nastąpiły w 2023 roku i były one tymi poważnymi kwestiami, którymi się zajmowaliśmy, które rzeczywiście budowały województwo w tamtym czasie. Myślę, że na pewno jeszcze wielu rzeczy nie powiedziałem, ale biorąc pod uwagę, ile słów wcześniej przede mną padło, a gdyby były jakiegokolwiek pytania od państwa, to oczywiście w innej sekwencji, bo nie teraz, nie spodziewam się ich, ale zawsze chętnie odpowiem i pomogę, jeżeli będę potrafił w jakimkolwiek zakresie. Natomiast cieszę się z tego, że mimo wszystko wszyscy radni tej kadencji pozytywnie zaopiniowali ten dokument pokazujący pracę, zaangażowanie w rozwój województwa łódzkiego z 1 strony zarządu województwa, ale także całego sejmiku, wszystkich radnych sejmiku, ale przecież nie sposób tutaj nie wymienić i nie podziękować wszystkim pracownikom, dyrektorom, wszystkim osobom, które były bardzo mocno zaangażowane w pracę na rzecz województwa w 2023 roku. Bardzo serdecznie wszystkim państwu dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Radny Dariusz Rogut, bardzo proszę.

**Dariusz Rogut (Radny SWŁ)**

Pani przewodnicząca, tak ad vocem króciutko, bo mobilizuje mnie do wypowiedzi pani radna Hanna Gil-Piątek. Ja powiem w ten sposób: szanowni państwo i pani radna, ja jestem zaskoczony tym, że pani neguje tak naprawdę współpracę z wojskiem polskim, z młodzieżą i podnosi kwestię, że źle, że ci ludzie, te środowiska uczestniczyli w życiu artystycznym naszych instytucji kultury. Naprawdę mnie totalnie zaskoczyło. Ja rozumiem, że teraz jak państwo przejęliście władzę, to nie będzie tych środowisk dowożonych autokodami, może ŁKA nie będą przyjeżdżali. Nie wiem, bardzo mnie to zaskoczyło, co pani powiedziała i oby to się nie stało i mam nadzieję, że zarząd do tego nie dopuści i dalej będą te środowiska przyjeżdżały do naszych instytucji kultury. Na marginesie, proszę państwa, tylko powiem jedną rzecz: trudno mi się zgodzić jest właśnie z panią radną w tych ocenach dotyczących repertuaru naszych instytucji kultury, ponieważ to jest bardzo subiektywne. Pani się coś mogło nie podobać nam też albo mi będzie się kiedyś coś nie podobać, ale to jest zawsze subiektywne. Ja bym bardzo prosił o obiektywne oceny tych działalności i również dyrektorów obecnych czy przyszłych tych instytucji, bo jak to panie powiedziała: każdy jest nominatem i za jakiś czas też tak może ktoś będzie mówił, a akurat znów ten dyrektor będzie starał się lepiej czy gorzej realizować pewne działania. Więc bardzo bym prosił o obiektywnie wyważone opinie na ten temat, a ja swojego zdania w poprzedniej swojej wypowiedzi nie zmieniam. Uważam, że te działania w zakresie wsparcia instytucji kultury u nas były na tym poziomie, który mógł być realizowany przez zarząd w tych czasach. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję. Na tym wyczerpaliśmy listę zgłoszeń w dyskusji nad Raportem o stanie Województwa Łódzkiego.

## *Punkt 5.2*

*Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Województwa Łódzkiego*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Proszę państwa, przechodzimy do pkt 5.2 rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania

Zarządowi Województwa Łódzkiego druk nr 5.2. Projekt tej uchwały został pozytywnie zaopiniowany na Komisji Statutowo-Regulaminowej. Teraz zadam pytanie, czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tym punkcie. Radna Wendrowska, bardzo proszę.

**Ewa Wendrowska (radna SWŁ)**

Szanowni państwo w imieniu klubu Prawa i Sprawiedliwości chciałabym przekazać, że obecne wotum zaufania, które za chwileczkę będziemy głosowali, dotyczy roku 2023. Radni klubu Prawa i Sprawiedliwości udzielają zaufania zarządowi z 2023 roku zjednoczonej prawicy. Jednocześnie, szanowni państwo, rozumiejąc obecną sytuację polityczną i zmiany, i prawo, które tak skonstruowało i absolutorium, i naszą debatę o Raporcie o stanie Województwa Łódzkiego chcielibyśmy, by nasz pozytywny głos w tym wotum był również dla zarządu naszą odpowiedzią na tak liczne głosy, które tu dzisiaj na tej sali padały z państwa ust o wzajemnej współpracy. Mam nadzieję, że te głosy przekujecie państwo w decyzje i to, co się wydarzyło na ostatniej sesji, nie będzie miało już miejsca i faktycznie będziecie chcieli tej współpracy. Z naszej strony ten pozytywny głos w tym głosowaniu jest właśnie takim otwarciem na współpracę z państwem i nadzieją, że będziecie państwo kontynuować tą dobrą passę zarządu zjednoczonej prawicy. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pan radny Adam Nowak.

**Adam Nowak (radny SWŁ)**

Pani przewodnicząca, wysoki sejmiku, pani marszałek wraz z zarządem, w imieniu klubu radnych PSL-PL 2050 chciałbym poinformować i wyrazić stanowisko klubu w sprawie wotum zaufania dla zarządu województwa za ten okres. I to, o czym wspomniała radna Wendrowska w pewien sposób ma odzwierciedlenie w odpowiedzi z Regionalnej Izby Obrachunkowej podpisanej przez pana prezesa Ryszarda Pawła Krawczyka. Myślę, że tutaj ustawodawca tak konstruując zapis spowodował, że zarówno partie opozycyjne, jak i koalicyjne dla obecnego zarządu czy dla poprzedniego, zagłosują za tym wotum, bo głosujemy za wotum dla obecnego zarządu, więc nie sposób, abyśmy nie poparli działań zarządu, który 11 czerwca powołaliśmy, ale analogicznie mówimy o podsumowaniu roku 2023, którego nie sposób, żeby państwo nie poparli, ponieważ koalicja z udziałem państwa środowiska wtedy rządziła. Mając na uwadze tę sytuację natury organizacyjno-prawnej informuję o tym pozytywnym stanowisku naszego klubu. Natomiast chciałbym też, żeby w tych sprawach ważnych dla województwa, ten konsensus udawało nam się utrzymywać i osiągać w innych równie ważnych działaniach, w innych równie ważnych głosowaniach, bo myślę, że tego oczekują od nas wszyscy wyborcy, którzy zaufali nam jako radnym Sejmiku Województwa Łódzkiego w tych wyborach. Nie będę odnosił się merytorycznie do tych wszystkich kwestii, ponieważ myślę, że ta dyskusja w ramach Raportu nad stanem Województwa Łódzkiego była obszerna, każdy z nas miał okazję wyrazić swoje pozytywne spostrzeżenia, kwestie, które docenia, swoje wątpliwości, uwagi, swoje rekomendacje na przyszłość. Stąd też dziękuję za to, że w ramach tej dyskusji każdy mógł przedstawić swoje stanowisko i informuję, że to wotum nasi radni udzielą. Dziękuję, bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo panu radnemu i bardzo proszę pan przewodniczący Piotr Bors.

**Piotr Bors (radny SWŁ)**

Pani przewodnicząca, pani marszałek, szanowni państwo. Od kilkunastu dni województwem łódzkim rządzi nowa koalicja i to nie jest tak proszę państwa, że my możemy powiedzieć, że w ciemno kwitujemy pracę tamtego zarządu i go popieramy z punktu widzenia merytorycznego, bo gdyby tak było, to parę miesięcy temu nikt z nas naszym wyborcom nie przedstawiałby alternatywy co do państwa rządów i chęci stworzenia nowej koalicji. Natomiast są kwestie natury formalno-prawnej. My tutaj nie mamy wpływu na ustawodawcę i widać, że ustawodawca nie przewidział tak kuriozalnej sytuacji, do której doszło. Doszło do niej ze względu na przedłużenie kadencji samorządu i stało się tak, że dzisiaj w opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej nieskwitowanie pracy tamtego zarządu powoduje odwołanie tego zarządu i to jest jedyny argument, który będzie powodował, że Lewica

będzie głosować za udzieleniem tego wotum zaufania. Możemy mówić o współpracy, ja jestem cały za. Natomiast proszę państwa, to co powiedziałem, to gdybyśmy tak do tego podchodzili, to nie przedstawilibyśmy tej alternatywy naszym wyborcom, powiedzielibyśmy no jest fajnie, tak jak rządzi Prawo i Sprawiedliwość, a fajnie nie było. I podobnie jak panu przewodniczący Nowak dzisiaj nie chce odnosić się do kwestii merytorycznych. Pani marszałek wraz z zarządem zapowiedziała, że będzie raport otwarcia i tak naprawdę merytorycznie on pokaże jak oceniamy tę pracę? Mamy opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej i ja przyznam szczerze, że gdybym miał wypowiedzieć moje osobiste zdanie, to uważam, że dokonanie tylko i wyłącznie interpretacji semantycznej tego przepisu. To zbyt mało. bo chyba wszyscy na tej sali się zgodzimy, że gdyby dokonać analizy celowościowej, no to celem ustawodawcy było to, żeby niejako ukarać zarząd, który nie dostał absolutorium tym, że zostaje odwołany, no ale ten, który realizował, a nie inny. No ale dobrze, Regionalna Izba Obrachunkowa przyjęła taką interpretację, wyraziła je w oficjalnym stanowisku i my to szanujemy. Możemy się nie do końca z czymś zgadzać, ale to szanujemy i będziemy to wykonywać, więc dzisiaj nie dopuścimy do hucpy politycznej, która powodowałaby odwołanie tego zarządu po 2 tygodniach, bo nie ma go za co odwołać i nie można odwoływać tego zarządu za grzechy innego zarządu. Jak pan marszałek będzie miał większość, to pan marszałek będzie mógł próbować. Na razie nie, ale wszystko przed panem marszałkiem, więc tutaj oczywiście Lewica zgłasza za, ale tylko i wyłącznie z tego powodu, że nie interesuje nas hucpa polityczna i nie jest merytoryczne skwitowanie pracy tego zarządu, to jest tylko i wyłącznie kwestia tego, że zgadnijmy, kto uchwalał takie prawo po nocach, że jedną ustawę zmienił, a drugiego zapomniał zmienić. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo, bardzo proszę pan radny Maciej Sulgan, przewodniczący klubu Koalicji Obywatelskiej.

**Maciej Sulgan (radny SWŁ)**

Dziękuję. Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, Szanowni Państwo. Ja oczywiście przedstawię stanowisko klubu radnych Koalicji Obywatelskiej. Myślę, że moi przedmówcy już wyczerpali tutaj to zagadnienie i to w całej materii tak że nie będę już zabierał państwu więcej czasu, po prostu chcę powiedzieć, że my dzisiaj zgłoszujemy oczywiście za udzieleniem wotum zaufania, ale traktujemy to tak, jak powiedział to mój przedmówca radny Adam Nowak, że udzielamy tego wotum zaufania, ale obecnemu zarządowi i przy tym zostaniemy. Dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo i teraz bardzo poproszę panią marszałek Joannę Skrzydlewską jako ostatnią zabierającą głos.

**Joanna Skrzydlewska (Marszałek Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni! Szanowni państwo dyrektorzy, wicedyrektorzy, pracownicy urzędu. Za chwilę tak naprawdę po tym projekcie uchwały przejdziemy do procedowania dalszych punktów dzisiejszego porządku obrad, które w mojej ocenie są już bardziej techniczne. Natomiast teraz jest chyba właściwa chwila, abym jako Marszałek Województwa Łódzkiego spróbowała podsumować dyskusję, która przez ostatnie kilka godzin miała miejsce. Z państwa ust padało wiele sformułowań, które słyszeliśmy już nie pierwszy raz. Mogliśmy się z nimi zapoznać również w trakcie kampanii, w różnych materiałach, które były dystrybuowane, mogliśmy również usłyszeć o większości z nich podczas pierwszej sesji przy wyborze Marszałka Województwa Łódzkiego. Ja powiem tak, to nie chyba czas i miejsce, żebym ja teraz próbowała to w jakikolwiek sposób usystematyzować, ponieważ było kilka sformułowań, które lekko mijały się z prawdą albo leżały obok tej prawdy. Chyba z jednym z nich jest sformułowanie "darmowy transport publiczny". Nie ma takiego pojęcia, panie radny. On może być bezpłatny, ale on nigdy nie jest darmowy. Na to się chyba wszyscy zgadzamy, bo jeżeli ktoś za niego nie płaci, to ktoś inny musi za niego zapłacić. To tak, żebyśmy się trzymali faktów. Państwo mnie już trochę znają i wiedzą, że jestem osobą dość prostolinijną, która stara się trzymać konkretów i do nich się staram odnosić, więc nie mówmy nigdy o darmowym transporcie publicznym, bo takiego nie ma. On może być najwyżej bezpłatny.

Druga kwestia, do której się pozwolę odnieść tak szybko, żeby państwa nie zanudzić to jest kwestia in vitro. Panie radny, panie marszałku Adamczyk, no tu też się z panem do końca nie pozwolę zgodzić, ponieważ kwota 200 000 zł została wydatkowana w 2018 roku. Skorzystało z niej 39 par i udało ostatecznie 15 parom, więc to nie jest tak, że nigdy województwo łódzkie nie wspierało programu in vitro. Drugą kwestią jest to, co było w projekcie budżetu na 2019 rok i co głosami ówczesnej większości zostało z tego budżetu wykreślone. To chciałabym, żeby wszyscy, którzy słuchają bądź oglądają, bo nie mają już nic innego do robienia o tej godzinie mieli jasny i szczerzy i prawdziwy przekaz. Tego się trzymajmy na przyszłość. Bardzo państwa o to proszę, bo to nie jest tak, że ja zawsze będę negować to, co państwo mówią, albo szukać miejsca, gdzie leży prawda, bo prawda zawsze leży tam, gdzie jest miejsce. Ogromnie się również cieszę z faktu deklaracji z państwa strony, że mogę liczyć na współpracę, jeżeli ta współpraca będzie dotyczyć rozwoju województwa łódzkiego i stoję przed państwem radnymi, ale i przed ponad 2 000 000 mieszkańców województwa łódzkiego z kredytem zaufania, który dostałam będąc wybraną radną i sprawując zaszczytną funkcję Marszałka Województwa Łódzkiego. Wspólnie z zarządem, który państwu rekomendowałam na ostatniej sesji, stoję w poczuciu odpowiedzialności za rozwój naszego regionu, w tym stolicy województwa - Łodzi, bo powtórzę: nie ma silnego województwa, bezsilnej stolicy. W normalnych warunkach powiedziałabym dziś do państwa, że podejmujemy jeśli nie najważniejszą, to jedną z najważniejszych decyzji, która stoi przed sejmikiem województwa. Głosujemy bowiem nad absolutorium dla zarządu województwa za ubiegły rok. Byłaby to więc albo jasna aprobata dla działań władz województwa w minionym roku, albo negatywna ocena. I tutaj mieliśmy okazję usłyszeć jakie jest państwa zdanie. Zostaliśmy postawieni jednak w niekomfortowej sytuacji prawnej. Jeśli nie udzielimy poprzedniemu zarządowi absolutorium za 2023 rok, zmarnujemy głosy tych mieszkańców województwa, którzy wybierając w wyborach samorządowych nas - Koalicję 15 października, wybrali rozwój i zmiany dla naszego województwa. Tymczasem my chcemy w najbliższych latach rozwijać małe, ale jakże potrzebne mieszkańcom inicjatywy, np. budżet obywatelski, współpracować z uczelniami, by dla naszego regionu mogły kształcić dobrze przygotowane i celowane pod potrzeby naszych pracodawców kadry. Tutaj też z państwa strony padało wiele uwag pod tym adresem. Postawić na opiekę geriatryczną oraz opiekuńczą nad seniorami. Nie uciekniemy od tego problemu, że jesteśmy najszybciej starzejącym się województwem na mapie Polski, ale i postawić na rekreację dla rodzin, chociażby wybudować oplatającą cały region sieć dróg rowerowych. Mogę powiedzieć, coś dobrego o moich poprzednikach? Tak mogę, nie mam z tym, szanowni państwo, większego problemu. Program grantów dla sołectw wprowadziliśmy jeszcze my. Dobrze, że państwo go kontynuowali. To samo dotyczy budżetu obywatelskiego czy infrastruktury sportowej. Dobrze, że te programy zostały zachowane, ale czas by przywrócić im pierwotny wymiar. Oddać w ręce tych, którzy powinni decydować na co potrzebują pieniędzy, czyli samym mieszkańcom, bo nie ma nic lepszego jeżeli coś współtworzymy razem z nimi, a nie zawsze narzucamy im naszą własną wizję. Szanowni państwo, nie udzielając dziś absolutorium poprzednikom oddalibyśmy województwo w ręce zarządu komisarycznego i nie zrealizowalibyśmy obietnic złożonych naszym wyborcom ani my, ani państwo.

Z przyczyn formalnoprawnych i w poczuciu odpowiedzialności za przyszłość województwa łódzkiego wnioskuję za zgłoszeniem za absolutorium dla poprzedniego zarządu. Ze swojej strony deklaruję zaś gotowość do dialogu, otwartość i budowę, a nie burzenie. W takim duchu chcę pracować ze wszystkimi radnymi przez kolejne 5 lat i mam nadzieję, że wspólnie nam się to uda. Dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo, pani marszałek. Wszystkie siły polityczne będące na tej sali wyraziły swoje opinie na temat udzielenia wotum zaufania. W takim razie przechodzimy do głosowania nad wotum zaufania. Bardzo proszę, kto z państwa jest za, kto przeciw, kto się wstrzymał i ja już zarządziłam głosowanie. Przykro mi.

Dziękuję bardzo. 32 głosy za, 1 przeciw wotum zaufania zostało udzielone. Dziękuję państwu, bardzo.

*Udzielenie absolutorium dla Zarządu Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok.*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Jesteśmy w punkcie 6 udzielenie absolutorium dla Zarządu Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok.

6.1 przedstawienie sprawozdania z wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok, sprawozdania o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich na podstawie art. 267 i 269 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz sprawozdania z wykonania za 2023 rok planów finansowych jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 10, 13 i 14. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Zarząd województwa w ustawowym terminie przedłożył sejmikowi uchwałę nr 366/24 z 29 marca 2024 roku w sprawie przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok oraz sprawozdania z wykonania planów finansowych jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 10, 13 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych druk nr 6.1. W dniu 14 czerwca br. Odbyła się Komisja Budżetu i Finansów oraz Komisja Rewizyjna, które zaopiniowały Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok.

Przechodzimy do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu województwa łódzkiego, który zaprezentuje nam pan Skarbnik Województwa Łódzkiego, pan Michał Miazek. Bardzo proszę

**Michał Miazek (Skarbnik Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję. Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Państwo! Postaram się w pani syntetyczny sposób przedstawić podstawowe kategorie dotyczące wykonania budżetu województwa łódzkiego za ubiegły rok. Szanowni państwo, budżet został uchwalony 20 grudnia 2022 roku. Początkowo po stronie dochodów opiewał na kwotę 1 680 633 428 zł, po stronie wydatków z kolei nieco ponad 1 706 000 000 zł. Planowany deficyt wynosił początkowo około 1,5% planowanych wydatków. Była to kwota nieco ponad 25 000 000 zł. Oczywiście, w trakcie roku dokonano wielu zmian, zarówno wykorzystując kompetencje Sejmiku Województwa Łódzkiego, jak i zarządu. Ostatecznie plan dochodów zamknął się kwotą 1 819 326 000 zł. Z kolei plan wydatków 1 866 643 000.

Tak jak powiedziałem o kwotach globalnych. Wychodzi z nich, że w trakcie 2023 roku zwiększenie planu dochodów nastąpiło o kwotę ponad 138 000 000 zł, z kolei zwiększenie planu wydatków o ponad 160 000 000 zł. Wykonanie planu dochodów ogółem to kwota ponad 1 843 000 000 zł. Procentowo w stosunku do planu na koniec ubiegłego roku, to było wykonanie na poziomie ponad 101,3%. Największe dochody zostały wykonane oczywiście w ramach zadań własnych. Tutaj kwota 1 421 000 000, zadania z zakresu administracji rządowej ponad 105 000 000 zł, znaczące wydatki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego ponad 255 000 000 zł. Również w ramach nowej perspektywy zadania realizowane w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego tutaj blisko 46 000 000 zł.

Kolejny slajd pokazuje struktury wykonanych dochodów i tutaj potwierdza kilka moich ostatnich zdań. Największe wykonanie planu dochodów w ramach zadań własnych, następnie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Wykonanie dochodów własnych za 2023 rok - łącznie kwota 1 421 000 000 zł, procentowo blisko 103% planu. Najważniejsze nasze źródła dochodów to udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa. Tutaj łącznie podatek PIT i CIT łączna kwota ponad 842 000 000 zł. Bardzo znaczące dochody z tytułu subwencji ogólnej. Blisko 322 000 000 zł, z tego część oświatowa ponad 34 000 000 blisko 213 000 000 zł, część wyrównawcza i część regionalna ponad 48 000 000 zł, a także uzupełnienie subwencji ogólnej ponad 26 000 000 zł.

Kolejny slajd wskazuje na udział naszych głównych źródeł dochodów w ramach dochodów własnych. Potwierdza fakt, że prawie 82% naszych dochodów własnych stanowią dochody z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód skarbu państwa, a także subwencja ogólna. Szanowni Państwo, wykonanie wydatków w 2023 roku łączna kwota 1 805 237 000, wykonanie na bardzo wysokim poziomie w stosunku do planu 96,71%. Z tego wydatki bieżące ponad, blisko 1 100 000 000 zł, wydatki majątkowe ponad 707 000 000 zł i na uwagę zasługuje fakt, że wydatki majątkowe stanowiły ponad 39% wszystkich wydatków realizowanych w ubiegłym roku przez nasz samorząd.

Wykonanie planu wydatków. Ogółem. Jak już powiedziałem wcześniej, ponad 1 805 000 000 zł z tego zadania własne wydatki na zadania własne ponad 1 377 000 000 zł, zadania z zakresu administracji rządowej ponad 105 000 000 zł, znaczące wydatki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego ponad 227 000 000 zł, blisko 46 000 000 zł w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego. I to są te główne typy zadań, w ramach których dokonywane były wydatki w ubiegłym roku. Szanowni Państwo, udział we wpływach podatku CIT w ubiegłym roku to bardzo znaczące ponad 840 podatku PIT i CIT. Łącznie ponad 842 000 000 zł. No jest to bardzo znacząca kwota biorąc pod uwagę dynamikę w ostatnich latach. Praktycznie od roku 2018 te udziały zostały podwojone. Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o wykonanie planu wydatków, ogółem, były one kierowane głównie w kierunku działu 600 Transport i łączność. Tutaj największe wydatki ponad 786 000 000 zł, bardzo znaczące wydatki na ochronę zdrowia 215 000 000, ponad 215 000 000, na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, ponad 131 000 000 zł na zadania związane z oświatą, blisko 50 000 000 zł, rolnictwo i łowiectwo dział 0 10 ponad 63 000 000 zł.

Wykonanie planu wydatków majątkowych kształtuje się podobnie. Tutaj również największe wydatki były realizowane w ramach działu 600 transport i łączność, ponad 442 000 000 zł. Znaczące wydatki na ochronę zdrowia, ponad 75 000 000 zł. Na rolnictwo i łowiectwo, ponad 36 000 000 zł. Łącznie wykonanie planu wydatków majątkowych to kwota ponad 707 000 000 zł. I w stosunku do planu wydatków na koniec roku wykonanie stanowiło 96,5%.

#### **Michał Miazek (Skarbnik Województwa Łódzkiego)**

Wykonanie wydatków ogółem na zadania własne. Tutaj również transport i łączność przoduje - ponad 603 000 000 zł. Ochrona zdrowia ponad 144 blisko 145 000 000 zł. Kultura i ochrona dziedzictwa ponad 121 000 000 zł. Łącznie na zadania własne wydatkowano 1 377 000 000 zł. Wykonanie planu wydatków na zadania własne. Blisko, no ponad 96,68%. Zadania z zakresu administracji rządowej - tutaj łączna kwota ponad 105 000 000 zł, wykonanie na poziomie ponad 98%.

#### **Michał Miazek (Skarbnik Województwa Łódzkiego)**

Wydatki na zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. No tutaj niezbyt duża kwota, nieco ponad 12 000 zł, wykonanie na poziomie 100%. Na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego wydatkowano ponad 31 000 000 zł, wykonanie na poziomie ponad 93%. Zadania realizowane na mocy porozumień zawarte z organami administracji rządowej - plan został wykonany w wysokości.... Wykonanie wydatków za ubiegły rok to kwota ponad 9 318 000 zł, wykonanie blisko 95%. Zadania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego kwota 227 631 000, procentowo 97,6%. Zadania w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, wykonanie na poziomie 98,6%, kwotowo nieco ponad 6 200 000 zł. Zadania w ramach Funduszy Europejskich dla Łódzkiego ponad blisko 46 000 000 zł, procentowo 92,6%.

Szanowni Państwo. Jeżeli chodzi o zobowiązania na koniec 2023 roku - nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, jedyne zobowiązania, które wystąpiły w kwocie nieco ponad 23 000 000 zł. Były one związane z.... Czy dotyczyły takich przedsięwzięć, których termin płatności był już określony na rok 2024. Także powtarzam żadne

zobowiązania wymagalne nie wystąpiły. Zadłużenie województwa łódzkiego. Na koniec 2023 roku z tytułu wyemitowanych obligacji wynosiło 155 000 000 zł. Na uwagę zasługuje fakt, że w 2023 roku nie były zaciągane żadne zobowiązania z tytułu emisji obligacji czy też długoterminowych kredytów. Dług systematycznie w ciągu ostatnich kilku lat maleje i w stosunku do budżetu, który zamknął się kwotą ponad 1 000 840 000, te 155 000 000 zł stanowi tylko 8,4%. Szanowni państwo, to są te podstawowe kategorie dotyczące wykonania budżetu za zeszły rok. Myślę, że na tę chwilę.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Bardzo proszę państwa radnych o powrót na salę posiedzeń.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

I bardzo proszę jeszcze o chwilę zdyscyplinowania, abyście państwo nie wychodzili, jak nie ma przerwy.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Wszyscy jesteśmy zmęczeni, ale powoli zbliżamy się do końca. Więc proszę bardzo, abyście jednak nie opuszczali swoich miejsc.

Dziękuję bardzo panu skarbnikowi za sprawozdanie.

6.2. Przedstawienie sprawozdania finansowego województwa łódzkiego za 2023 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023, druk 6.2.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Zarząd Województwa Łódzkiego przedłożył sejmikowi z zachowaniem ustawowego terminu, uchwałę nr 621/24 z dnia 17 maja br, w sprawie przekazania sprawozdania finansowego województwa łódzkiego za 2023 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego z badania rocznego sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023, druk nr 6.2. W dniu 14 czerwca br. Komisja Budżetu i Finansów oraz Komisja Rewizyjna zapoznały się z wyżej wymienionymi dokumentami.

Proszę pana skarbnika Michała Miazka o omówienie sprawozdania.

**Michał Miazek (Skarbnik Województwa Łódzkiego)**

Szanowni Państwo! Kilka zdań na temat sprawozdania finansowego. Zostało ono sporządzone, oczywiście na podstawie przepisów, które regulują tworzenie tego takiego dokumentu, a więc rozporządzenia Ministra Rozwoju, i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, państwowej funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawozdanie składa się z kilku części. Na sprawozdanie składa się bilans z wykonania budżetu województwa. Łączny bilans obejmujący dane wynikające z bilansów jednostek budżetowych, łączny rachunek zysków i strat łącznie z, łączne zestawienie zmian funduszu i informację dodatkowa.

Oczywiście, sporządzając sprawozdanie finansowe, dokonywane były stosowne wyłączenia rozliczeń pomiędzy jednostkami pomiędzy jednostkami, które funkcjonują w ramach naszego samorządu. Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego podlega obowiązkowemu badaniu przez biegłego rewidenta. Takiego rewidenta, firmę audytową wybiera organ zatwierdzający sprawozdanie. A więc w naszym przypadku Sejmik Województwa Łódzkiego. W naszym przypadku wybór padł na firmę KPW audytor spółka z siedzibą w Łodzi. Firma ta dokonała badania sprawozdania finansowego po dokonaniu czynności sprawdzających. Wydała stosowną opinię i pozwolę sobie państwu przytoczyć kilka zdań z tej

opinii. Zgodnie z opinią niezależnego biegłego przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego za 2023 rok we wszystkich istotnych aspektach sprawozdanie przedstawia rzetelny, jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa oraz statutem jednostki i zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału drugiego ustawy o rachunkowości. Szanowni Państwo, biegli nie wnieśli żadnych uwag do sporządzonego sprawozdania finansowego województwa łódzkiego. Dziękuję bardzo.

6.3. Przedstawienia uchwały nr 1/57/2024, składu orzekającego regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 16 maja 2024 roku w sprawie opinii o sprawozdaniu Zarządu Województwa Łódzkiego z wykonania budżetu za 2023 rok

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

W dniu 16 maja 2024 roku podjęto uchwałę nr 1/57/2024 składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w sprawie opinii o Sprawozdaniu Zarządu Województwa Łódzkiego z wykonania budżetu za 2023 rok. Uchwała ta została przesłana radnym w wersji elektronicznej w dniu 11 czerwca br. W związku z tym wszyscy państwo mieli możliwość zapoznania się z tą opinią. Komisja Budżetu i Finansów oraz Komisja Rewizyjna zapoznały się z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej na posiedzeniu w dniu 14 czerwca. Czy Państwo Radni życzą sobie odczytywania tej uchwały w całości?

Jeżeli nie widzę takiej woli, to zrezygnujemy tak jak mówiłam, Państwo wszyscy otrzymali tę opinię i jeżeli jest zgoda na nie odczytywanie, to bardzo się cieszę. Uznam, że ta uchwała, ta opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej została Państwu przedstawiona. Dziękuję. Przechodzimy w takim razie do pkt 6.4 informacji o stanie mienia województwa łódzkiego za 2023 rok, czyli druk 6.4. Materiał został omówiony i zaopiniowany pozytywnie na następujących komisjach, czyli Komisji Budżetu i Finansów oraz Komisji Rewizyjnej. Czy życzą państwo sobie zreferowania tego punktu przez Panią Dyrektor, przez Pana Dyrektora, przepraszam?

Nie, dziękuję bardzo. W takim razie uznaje, że się państwo zapoznali. W takim razie przechodzimy do pkt 6.5. Przedstawienie Uchwały Nr 1/06/2024 Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 14 czerwca 2024 roku w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok, druk nr 6.5. I tą opinię... Poproszę o odczytanie tej opinii Wiceprzewodniczącego Komisji Rewizyjnej Pana Radnego Tomasza Karaudę.

**Tomasz Karauda (radny SWŁ)**

Pani Przewodnicząca, czy mam przeczytać całą tę opinię?

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Czy Państwo życzą sobie, żeby Pan Przewodniczący odczytał? Bo też otrzymaliście tę uchwałę, jeżeli nie.

**Tomasz Karauda (radny SWŁ)**

Komisja Rewizyjna zaopiniowała w konkluzji - za.

6.6 przedstawienie opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w sprawie uchwały Komisji Rewizyjnej w Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

W dniu 20 czerwca br. Do Kancelarii Sejmiku dostarczona została Uchwała nr 1/101/2024 składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 20 czerwca 2024 roku w sprawie wniosku Komisji Rewizyjnej

Sejmiku Województwa Łódzkiego o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego za 2023 rok.

Opinia została przekazana radnym, jak poprzednio w wersji elektronicznej w dniu wczorajszym. Czy Państwo Radni życzą sobie odczytania opinii? Czy każdy zapoznał się sam i mogę uznać, że zaznajomiliście się Państwo z tą opinią, który dostaliście drogą elektroniczną? Nie widzę, nie widzę opinii, aby ją czytać. W takim razie uznaje za państwa zgodą, że opinia została na sesji przedstawiona?

Słucham, Pani Radna Beata Drózd.

**Beata Drózd (radna SWŁ)**

Proszę o precyzyjne określenie, jeśli już zawarcie to w protokole. Opinia nie została nam przedstawiona na sesji. Dziękuję, Pani zapytała, czy się wszyscy zapoznali, ale nie została ona nam tutaj na sesji przedstawiona. Dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

W takim razie przedstawię państwu opinię na sesji. Uchwała nr 1/10/2024 składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 20 czerwca 2024 roku w sprawie wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Łódzkiego o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego za 2023 rok, na podstawie art. 13 pkt 8 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 92 - go roku o Regionalnych Izbach Obrachunkowych. Skład orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Pierwszy punkt Anna Kazimierczak - Przewodniczący, drugi Roman Drozdowski - członek, trzeci Iwona Kopczyńska - członek. Uchwała, co następuje, nie zgłasza zastrzeżeń do wniosku Komisji Rewizyjnej w Sejmiku Województwa Łódzkiego o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego za 2023 rok. Uzasadnienie w dniu 14 czerwca 2024 roku Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi doręczono Uchwałę nr 1/06/2024 Komisji Rewizyjnej w Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 14 czerwca 2024 roku w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok wraz z opinią Komisji Rewizyjnej o wykonaniu budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok, stanowiącą załącznik do wyżej wymienionej uchwały.

Izbie przedłożono również protokół z posiedzenia Komisji Rewizyjnej z dnia 14 czerwca 2024 roku, listę obecności radnych uczestniczących w posiedzeniu Komisji Rewizyjnej, opinię Komisji Budżetu i Finansów o sprawozdaniu z wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok i o informacji o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich oraz o sprawozdaniu z wykonania planów finansowych jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 10, 13 i 14 ustawy o finansach publicznych w dniu 18 czerwca 2024 roku. W odpowiedzi na wniosek Izby skierowany do Przewodniczącej Sejmiku Województwa Łódzkiego. Izbie przedłożono również Uchwałę nr 1/11/24 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 11 czerwca 2024 roku w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rewizyjnej wraz z porządkiem obrad I sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego oraz z wynikami głosowania. Uchwałę nr 1/20/24 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 12 czerwca 2024 roku w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Komisji Rewizyjnej oraz wyjaśnienia o przyczynienie powołania Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej na sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego w dniu 11 czerwca br.

Pismo numer KSI. 0004.27.2024, z dnia 18 czerwca 2024 roku. Na podstawie przedłożonych dokumentów, skład orzekający ustalił, że Komisja Rewizyjna, w której uczestniczyli wszyscy i członkowie, co potwierdzone zostało listą obecności oraz protokołem z posiedzenia komisji z dnia 14 czerwca 2024 roku, rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok wraz z opinią składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. O tym sprawozdaniu, informację o stanie mienia województwa łódzkiego za 2023 rok oraz sprawozdanie finansowe województwa za 2023 rok wraz z opinią biegłego rewidenta o tym sprawozdaniu. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Komisja Rewizyjna w dniu 14 czerwca 2024 roku podjęła uchwałę w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

Uchwałę podjęto następującym stosunkiem głosów: za udzieleniem absolutorium - 3 głosy, przeciw udzieleniu absolutorium - 0 głosów, wstrzymujących się - 0 głosów. Z przedstawionych dokumentów wynika, że 2 członków Komisji Rewizyjnej nie brało udziału w głosowaniu. Na podstawie przedstawionych przez Komisję Rewizyjną dokumentów skład orzekający stwierdził, że Komisja Rewizyjna Sejmiku Województwa Łódzkiego wypełniła obowiązek wynikający z art. 270 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Izby w terminie 14 od dnia doręczenia uchwały. Rozumiem, proszę Państwa, że uznajemy, iż opinia została Państwu przedstawiona na dzisiejszej sesji.

6.7. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie stwierdzenia sprawozdania, zatwierdzenia, przepraszam, oczywiście zatwierdzenia sprawozdania finansowego województwa łódzkiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok. Druk o numerze już wspomnianym 6.7.

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Budżetu i Finansów oraz Komisję Rewizyjną na posiedzeniach w dniu 14 czerwca br. I bardzo proszę, czy ktoś by chciał zabrać głos w tym punkcie?

Nie widzę. W takim razie przechodzimy do głosowania nad zatwierdzeniem sprawozdania finansowego województwa łódzkiego.

Dziękuję bardzo. Głosowanie zakończone, 33 głosy za. Tym samym sprawozdanie finansowe zostało przez Państwa zatwierdzone.

#### **Uchwała Nr II/42/24**

6.8. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok. Druk nr 6.8.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Komisja Rewizyjna Sejmiku Województwa Łódzkiego, na posiedzeniu dnia 14 czerwca br., podjęła Uchwałę nr 1/06/2023, w której pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok. Biorąc pod uwagę powyższe, Komisja Rewizyjna wnioskuje o podjęcie przez Sejmik Województwa Łódzkiego uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany na Komisji Statutowo - Regulaminowej.

I bardzo proszę, otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, Pani radna Beata Drózdź.

#### **Beata Drózdź (radna SWŁ)**

Widzę, że dzisiaj ja jestem wywoływaczem do głosu, ale dobrze. Szanowni Państwo. Ponownie w imieniu klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości pozwolę sobie na krótkie wystąpienie. Tym razem gwarantuję, że nie będzie, nie będzie długie. Po zapoznaniu się, Szanowni Państwo, mieli okazję wysłuchać Pana Skarbnika. To jest misja i służba. Tak dokładnie, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, jednoznacznie, Szanowni Państwo, musimy stwierdzić, że Zarząd Województwa Łódzkiego, Zarząd Prawa i Sprawiedliwości już dodam. Rzeczywiście, pracował skupił się na osiągnięciu określonych wskaźników zawartych w budżecie.

Dzięki odpowiednim działaniom, skutecznemu zarządzaniu. Jak Państwo wiecie, blisko dwumiliardowy budżet został zrealizowany bez mała, na stuprocentowym poziomie. Można by tam przyjrzeć się i zauważyć, że w niektórych działach rzeczywiście jest ta realizacja. Patrząc tu w kierunku Pana Skarbnika na poziomie 100%, łącznie chyba tam jest 96 i 7. Jak dobrze, pamiętam. Pan Skarbnik bardzo szczegółowo przypominał, jak wyglądał budżet i ten zaplanowany, jak i ten, jaki zakończył rok budżetowy 2023.

Jak Państwo już wiecie, z raportu, co udało nam się tutaj Państwu przedstawić, we wcześniejszej dyskusji budżet

był wymagający i został zrealizowany, rzeczywiście z dużym nakładem pracy zarówno zarządu, sejmiku, większości sejmiku, którą stanowiło Prawo i Sprawiedliwość, Zjednoczona Prawica, ale także, ale także dyrektorów departamentów i wszystkich urzędników Urzędu Marszałkowskiego i jednostek podległych. Ale jest jedna rzecz w tym sprawozdaniu, na którą zwróciłam szczególną uwagę i tam był zawarty taki wykres prezentacji dotyczący zadłużenia województwa łódzkiego w latach 2011 - 2023. I jak Państwo zwrócili uwagę, może nie zaczniemy od lat 2011 2018, gdzie zadłużenie sięgało blisko 500 000 000 zł. Przypomnijcie mi Państwo Radni w czyich rękach spoczywa wówczas zarząd województwa i większość koalicyjna.

Wiecie Państwo w czyich rękach? Zdaje się, że to było Platforma Obywatelska i PSL? Jeszcze wówczas nie koalicja? A jak wyglądała sytuacja w latach 2019 - 2023? Zadłużenie już w samym 2023 roku to kwota jedynie rzędu około 150 000 000 i blisko dwumiliardowy budżet. I kto wówczas zarządzał województwem skutecznie, szanowni Państwo, Prawo i Sprawiedliwość. Oczywiście. Klub Prawa i Sprawiedliwości pozytywnie ocenia kwestie formalno - rachunkowe sprawozdania. Trudno oczywiście dyskutować z opinią RIO, które są wynikiem, jak się okazuje, doskonałej pracy Pana Skarbnika, jego współpracowników, pod baczным okiem zarządu. Klub tym samym pozytywnie ocenia sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z wykonania budżetu, które spełniają wszystkie wskazane przepisami prawa wymogi formalne. Wykonanie budżetu po stronie dochodowej jest niezwykle precyzyjne, co bez wątpienia jest sukcesem biorąc pod uwagę całą sytuację. Można powiedzieć, ekonomiczną, społeczną, która miała miejsce już od 2020 roku, a mimo to rok 2023 okazał się wielkim sukcesem, jak i budżet na rok 2024. Wszelkie dane finansowe, które zostały nam przekazane w materiałach, do których mieliśmy dostęp, wskazują na bezpieczną i gospodarną politykę finansową, realizowaną przez zarząd w roku 2023. Na uwagę zasługuje fakt znaczącej współpracy i wsparcia finansowego organizacji pozabudżetowych, co pozytywnie wpływa na integrację środowisk społecznych i uzyskanie znaczących efektów prorozwojowych.

Szanowni Państwo, procedowane przez sejmik, co już mówiłam wcześniej, dokumenty należy rozpatrzyć przez pryzmat minionych lat. Reasumując, budżet został zaplanowany, wykonywany zarówno w sferze dochodów i wydatków, z wyjątkową starannością. I tak jak zrobiłam to w pierwszym wystąpieniu, tak i teraz zakończę moje wystąpienie kilkoma, jednym cytatem: "Szanowni Państwo, to nie sztuka wybudować nowy dom, sztuka sprawić, by miał w sobie duszę. Podków szczęścia nie wyrzuca się na złom, nie wynosi się na śmietnik snów i wzruszeń to nie sztuka wytrenować sobie mózg, sztuka sprawić by rozumiał ludzi". Dziękuję bardzo.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo czy...

Bardzo proszę. Pan radny Adam Nowak, przedstawiciel Polskiego Stronnictwa Ludowego i PL 2050.

#### **Adam Nowak (radny WL)**

Dziękuję bardzo, Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, Szanowna Pani Marszałek wraz z Zarządem, Szanowni Państwo! W imieniu klubu radnych PSL i PL 2050 informuje, że zgłoszujemy za udzieleniem absolutorium, czyli pozytywnie przychylamy się do złożonego wniosku o udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Łódzkiego, z tytułu wykonania budżetu za rok 2023. W poczuciu odpowiedzialności za zachowanie ciągłości władzy oraz realizację ważnych zadań dla wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego tych zadań, które realizowane są przez samorząd wojewódzki. Nie będę powtarzał się, że powody są te same, które wskazywałem przy głosowaniu nad wotum zaufania dla zarządu. Oczywiście, w wielu obszarach mamy negatywną ocenę realizacji tych zadań. Mieliśmy tą negatywną ocenę już na etapie przygotowania budżetu na rok 2023, co wyrażaliśmy. Co wyrażali koleżanki i koledzy radni w ówczesnej kadencji. Natomiast potrafimy oddzielić politykę, dyskusję polityczną od merytorycznego zachowania ciągłości władzy. Stąd klub podjął jednogłośnie decyzję i będzie to wyrażone w głosowaniu o udzieleniu absolutorium. Nie chcę tutaj odnosić się do tych politycznych wcześniej wyrażonych sformułowań przez panią radną, bo to wiecie, z tą prawdą, to jest tak, że każdy ma swoją. Natomiast dziękuję

bardzo również wszystkim zaangażowanym od strony formalnej, proceduralnej przygotowanie budżetu w jego realizacji, przygotowanie sprawozdań. Bo to często są ludzie doświadczeni, którzy mają odpowiedni warsztat, wieloletni staż pracy w samorządzie wojewódzkim, są tej pracy oddani i myślę, że tym osobom poprzez te wotum, przepraszam. Poprzez to absolutorium dla zarządu też chcemy pokazać, że szanujemy pracę tych, którzy pracowali na rzecz zarządu, gdy marszałkiem jeszcze był pan Grzegorz Schreiber, którzy zapewne będą też pracowali teraz, bo właśnie na tym polega odpowiedzialność i zachowanie ciągłości władzy, ciągłości dowodzenia w bardzo dynamicznych uwarunkowaniach zewnętrznych. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Przewodniczący Piotr Bors.

**Piotr Bors (Wiceprzewodniczący SWŁ)**

Szanowni Państwo! Musimy sobie odpowiedzieć na najważniejsze pytanie: dlaczego tu jesteśmy? No jesteśmy tutaj, dlatego, że tak zdecydowali mieszkańcy województwa łódzkiego. I tak zdecydowali zarówno co do partii, które dzisiaj stanowią większość, jak i co do tych, które zasiadają w opozycji. Stało się tak, że po 5 latach rządów w Sejmiku Województwa Łódzkiego mieszkańcy województwa łódzkiego negatywnie skwitowali tamten zarzut i stracił on większość.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Proszę, bardzo proszę o spokój radnych. Radny może mieć swoje zdanie i je teraz wyraża.

**Piotr Bors (Wiceprzewodniczący SWŁ)**

Ja państwu nie przeszkadzałem. Mieliście państwo władzę decyzją suwerenną, na którą wielokrotnie się powoływaliście. Tę władzę straciliście i to jest fakt bezsporny.

I gdybyśmy mieli do czynienia z głosowaniem w normalnych warunkach, to nikt by tego absolutorium państwu nie udzielił, to absolutorium jest wynikiem tylko i wyłącznie takiej, a nie innej, takiego, a nie innego otoczenia prawnego. I musimy to sobie bardzo jasno powiedzieć. I oczywiście państwo nie musicie się z tym zgadzać, ale dzisiaj tak wygląda rzeczywistość polityczna. Kiedy państwo przejmowaliście władzę w 2018 roku ja też nie byłem zadowolony. Ale tak było.

Wtedy tamten zarząd tracił władzę i przekazał państwu i nie ma co się na to obrażać, ani mówić, że ja państwu mówię, coś niemilego. No tak wygląda rzeczywistość polityczna. Wtedy ona była nefajna dla mnie, dzisiaj jest nefajna dla was. I tyle, więc to buczenie jest zupełnie niepotrzebne. Wracając do meritum. Najważniejszego skwitowania dokonali mieszkańcy województwa łódzkiego. I ono jest jasne. Dzisiaj, tak naprawdę, chcemy zamknąć pewien etap i żeby go zamknąć skutecznie, ten zarząd musi otrzymać absolutorium, bo inaczej beneficjentem nieudzielenia absolutorium będzie nowy zarząd. Więc tutaj jest jasne, czemu tak głosujemy. I tylko i wyłącznie z tego względu tak. To nie jest żaden państwa sukces. Ten zarząd województwa de facto w normalnych warunkach nie otrzymałby absolutorium. Bardzo dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że ostatnia wypowiedź jako przedstawiciela klubu. Bardzo proszę, pan radny Maciej Sulgan, przedstawiciel klubu Koalicji Obywatelskiej. Bardzo proszę.

**Maciej Sulgan (radny WŁ)**

Dziękuję. Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoki Sejmiku, Szanowni Państwo! W imieniu klubu radnych Koalicji Obywatelskiej chciałbym powiedzieć, że my również mamy negatywną ocenę w stosunku do wykonania budżetu 2023 roku. I żeby to było jasne. Gdyby nie, tak jak powiedział mój przedmówca, i pani marszałek, zresztą

wszyscy mówimy jasno i wyraźnie, że to wynika z przepisów prawa, że musimy zagłosować za, bo nie będziemy głosować przeciw. Nie będziemy głosować przeciwko swojemu zarządowi, który wybraliśmy tydzień temu. Ale to nie oszukujemy się szanowni państwo, to wy spowodowaliście ten zamęt prawny, przesuwając wybory na kwiecień i to wy teraz doprowadziliście do sytuacji bez precedensu, która jeszcze wcześniej się nigdy nie wydarzyła. Dlatego musimy zagłosować za, mimo że tak jak powiedziałem na wstępie, mamy wiele zastrzeżeń, czekamy na audyty, czekamy tutaj na kontrolę i wtedy będziemy mogli się odnieść do wykonania tego budżetu.

I dziękuję Panie Przewodnicząca, to tyle co chciałem powiedzieć.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że następne zgłoszenia to są zgłoszenia indywidualne, dlatego przypominam, nie ograniczam, ale ogranicza Państwa regulamin, przypominam, że macie Państwo najwyżej dwie wypowiedzi zgodnie z regulaminem w § 28 pkt 2 i 3, pierwsza wypowiedź do 7 minut, druga już ostatnia do minut 3. I bardzo proszę, pan radny Piotr Adamczyk.

#### **Piotr Adamczyk (radny SWŁ)**

Szanowni Państwo, Wysoki Zarządzie! To dość przednie usłyszeć od radnego pojedynczego lewicy, że Prawo i Sprawiedliwość, które wprowadziło 16 radnych przegrało. To naprawdę dość ekwilibrystyczne wypowiedzi, które tutaj mają miejsce. Cały czas próbujecie udowodnić, że wygraliście wybory. Nie, nie wygraliście ich. Prawo i Sprawiedliwość je wygrało, choć z władzy objęło połączone siły. Jeżeli bylibyście tacy silni, pewni swoich głosów, to czemu nie startowaliście jako jeden komitet? No przecież mogliście. No właśnie. Także tutaj już chyba zdefiniowaliśmy, kto był zwycięzcą tych wyborów, choć nie objął władzy. To są dwie różne rzeczy. Druga rzecz to tutaj cały czas trwa przepychanka. Dlaczego wy chcecie zagłosować za wcześniej wotum zaufania, teraz za absolutorium, że taka argumentacja jest, że jeżeli tego nie zrobicie, to będzie odwołany zarząd.

Proszę państwa, kolejna wielka ekwilibrystyka. No nie. Otóż, dla was jest to kwestia wizerunkowa. Jeszcze raz powtarzam, to jest tylko proces wizerunkowy dla was, który nie chcecie, żeby ten zarząd nie otrzymał absolutorium, czy wcześniej wotum zaufania. I żeby się w mediach później tłumaczyć, że no jakies, tu nastąpiły kontrowersje. My jako klub Prawa i Sprawiedliwości pozytywnie opiniujemy to wykonanie budżetu, a wcześniej również sprawozdanie z raportu o stanie województwa i tutaj rzeczywiście merytorycznie się zachowujemy. Myślę, że już ustaliliśmy, kto, jak się zachowuje i jak to głosuje. Dziękuję bardzo.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan radny rady Michał Król.

#### **Michał Król (radny SWŁ)**

Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Państwo! Ja z pewnym zaskoczeniem słuchałem tych ostatnich wystąpień, które mówiły o tym, jak zagłosujecie państwo. Są państwo za, a nawet przeciw, to znaczy zagłosujecie za absolutorium, ale w normalnych sytuacjach to byście głosowali przeciwko. I to wszystko z taką argumentacją, która wskazywała na przepraszam, bo nie chcę nikogo obrazić, ale kompletny brak zrozumienia instytucji, absolutorium, versus, instytucji wotum zaufania. Po to ustawodawca w 2018 roku wprowadził nowelizację wprowadzając nową instytucję wotum zaufania, tak, aby ograniczyć kwestię połączonych ze sobą kwestii przyjęcia sprawozdania finansowego i udzielenia absolutorium, które dotyczą rozliczenia czysto finansowego i argumentację za brakiem absolutorium. No to trzeba by było rzeczywiście wskazać, że gdzieś tam mamy duże przekroczenie np. w stosunku do wykonania budżetu. Z jakiegoś powodu niesłuszne albo gdzieś tam niewykonanie, tak i tutaj takich argumentów żadnych nie ma, jeżeli w ogóle te kwestie kierunków politycznych, sposobu wydatkowania itd.

Uważacie, że mogłyby mieć miejsce to byłaby to argumentacja, ale dla kwestii wotum zaufania za albo przeciw i

dlatego też ja mam taki postulat, bo myślę, że oczywiście to nie przesądza, ale nieprzypadkowo też w kolejności wpierw mamy art 34, później art. 34 ustawy o samorządzie województwa. I także z pewną filozofią tych dwóch instytucji, że na przyszłość, ja nawet się zastanawiałem, czy nie proponować zmiany porządku, ale stwierdziłem, że nie chcę robić większego zamieszania, bo i tak za dużo go. Ale na przyszłość tak, do rozważenia, nie żeby na siłę państwu to narzucać w prezydium, ale do rozważenia, czy w przyszłych latach niesłusznej byłoby rozpocząć kwitowanie roku budżetowego, wpierw absolutorium, a później dopiero do wotum zaufania. Taka kolejność zgodnie z no po prostu z filozofią tych dwóch.

Istota tych dwóch instytucji byłaby właściwsza. Więc tylko tyle i aż tyle i myślę, że wszyscy zagłosujemy za tym absolutorium, dlatego, że brak jest jakichkolwiek merytorycznych podstaw do tego, żeby ktokolwiek głosował przeciwko. Bo żaden argument i tutaj właśnie była opinia RIO tak, bo nie wiem, kwestie opinii RIO się zaczęły, pojawiały, nie wiem, czemu właśnie przy dyskusji nad wotum zaufania tutaj jest jednoznaczna, tu nie ma po prostu powodów do głosowania przeciwko. Można się było zastanawiać nad wotum, ale przy absolutorium, jeżeli ktoś podchodzi poważnie do swojego mandatu i merytorycznie, przy tym w wykonaniu budżetu, po prostu innego głosu być nie może.

Dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan radny Waldemar Wojciechowski.

#### **Waldemar Wojciechowski (radny SWŁ)**

Bardzo dziękuję. Pani Przewodnicząca, ja króciutko, bardzo króciutko odniosę się tylko do słów pana radnego Piotra Borsy. Panie radny, kilka liczb. 361 000 głosów w województwie łódzkim Prawo i Sprawiedliwość, Koalicja Obywatelska 290.

Polskie Stronnictwo Ludowe i PL 2050 - 136 000. No i na ostatnim miejscu skromna lewica 60 000. Dziękuję, Pani Przewodnicząca. Dziękuję.

#### **Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Pan radny Maciej Riemer, a przepraszam Pan radny Adam Nowak.

#### **Adam Nowak (radny WŁ)**

Ja troszkę gwoli takiego uzupełnienia. Ja myślę, że tutaj choćbyśmy, nie wiem, jak zaklinali rzeczywistość, Zarówno w ramach dyskusji nad udzielonym już wotum zaufania czy nad absolutorium, to nie zmienia faktu, szanowni państwo radni, że 17 niezmiennie jest więcej niż 16. Kwestia druga - kolega radny, mój serdeczny druh Waldemar Wojciechowski, powiedział że tyle głosów otrzymała PiS, Zjednoczona Prawica, bo wiem, że tu mamy ludzi o różnych poglądach, nie mamy samych członków partii Prawo i Sprawiedliwość, co pozwoliło państwu osiągnąć 16 mandatów. I jak tak teraz dam do porównania czy 4 może znaczyć więcej niż 16. No tak, jak jest w koalicji. Powiem więcej nawet 1 głos i wpływ kolegi radnego Borsy, jednoosobowego radnego klubu lewicy znaczy per saldo, więcej niż 16 głosów radnych PiS i na tym polega demokracja. Więc chcę zauważyć jedną rzecz, czy zagłosujemy za, czy przeciw chodzi o to, że chcemy pokazać, że jest ta kontynuacja w tym obszarze, bo stanowisko, które otrzymaliśmy od Regionalnej Izby Obrachunkowej, nie jest w pełni jednoznaczne. A po co tracić energię na spory prawne. Przerabialiśmy tu już w poprzednich kadencjach Sejmu, również sejmiku, było to obecne. Czas brać się do roboty i my do tej roboty będziemy się brali, dlatego podtrzymuję wcześniej wyrażone stanowisko i pamiętajcie 1 czy 4 może znaczyć więcej niż 16. Gdy jest się w koalicji, ma wpływ na rzeczywistość. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan radny Maciej Riemer. Bardzo proszę o spokój i każdy naprawdę się wypowie.

**Maciej Riemer (radny WŁ)**

Chciałbym się odnieść do kwiecistości wypowiedzi pana radnego Króla, który chyba polemizuje sam z sobą, bo tak się składa, że my popieramy zarówno absolutorium, jak i wcześniejsze, we wcześniejszych głosowaniach udzielaliśmy skwitowania poprzedniemu zarządowi. Nie wiem, czemu służy ta wielogodzinna, kwiecista debata z państwa strony, która ma chyba wykazać totalną niechęć do głosowania razem z nami, mimo że głosujemy tak jak pan radny Nowak powiedział nad ciągłością organu władzy w województwie. Ja mam jednocześnie wniosek o to, żebyśmy przeszli do tego ostatniego głosowania i proponuję zamknąć dyskusję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Pan radny Dariusz Rogut. Bardzo proszę.

**Dariusz Rogut (radny WŁ)**

Dziękuję Pani Przewodnicząca! Może już tak na zakończenie tej dyskusji chyba może kogoś sprowokujemy do dalszej, ja tylko chciałem powiedzieć, że proszę Państwa, to jest służba i misja. Pamiętajcie, dla naszych mieszkańców województwa łódzkiego i dla naszych wyborców, a więc będziemy tak długo pracowali wspólnie, razem, jak będzie to potrzebne. Pomimo że niektórzy może są zmęczeni, zniechęceni. Ale ja pamiętam pierwszą sesję poprzedniej kadencji, gdzie pracowaliśmy do ..... która to była 1:30 była, chyba, tak 2:00. Ale nie, nie, w pierwszej kadencji kiedy my się poznaliśmy, to kończyliśmy, ale była Pani radną Skrzydlewska wtedy. I pamiętam to była 1:30, potem była druga sesja, też koło 2:00 skończyliśmy, nie odpuszczaliśmy nigdy. Tak więc ja uważam, że jak trzeba będzie, Pani Przewodnicząca, to pracujemy dalej dłużej. Dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Bardzo proszę, radny Adam Nowak.

**Adam Nowak (radny WŁ)**

Nie, może zrozumiałem błędnie intencje, że koledzy radni z Prawa i Sprawiedliwości skłaniają nas do głosowania przeciwko absolutorium. Ale chyba błędnie to odczytałem, więc przepraszam.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Pan radny się wycofuje. Proszę Państwa! Z tego, co widzę, wyczerpaliśmy listę zgłoszeń do dyskusji w tym punkcie. W takim razie, szanowni państwo, przechodzimy do głosowania nad uchwałą w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Łódzkiego z tytułu wykonania budżetu województwa łódzkiego za 2023 rok. Dziękuję bardzo. 33 głosy za, absolutorium zostało udzielone. Dziękuję Państwu bardzo.

**Uchwała Nr II/43/24**

*Punkt 7*

*Informacja Marszałka Województwa o działalności Zarządu Województwa Łódzkiego w okresie między sesjami oraz informacja o pracach Sejmiku Województwa Łódzkiego w okresie między sesjami.*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Ta informacja została Państwu przekazana przed sesją. Informacja obejmuje okres międzysesyjny czyli od ostatniej sesji minionej kadencji do dzisiejszej sesji, przy czym nowy skład zarządu działa faktycznie dopiero od 12 czerwca. Bardzo proszę, mamy taki wniosek do protokołu. Obydwie informacje w tym punkcie. Co do zasady nie przewiduje się dyskusji. W razie ewentualnych pytań bardzo proszę o skierowanie je na piśmie.

*Punkt 8*

*Interpelacje i zapytania*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Czy w tym punkcie ktoś chce zabrać głos? Nie widzę.

*Punkt 9*

*Wolne wnioski*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Czy ktoś w tym punkcie chce zabrać głos? Bardzo proszę radna Beata Dróżdż.

**Beata Dróżdż (radna SWŁ)**

Szanowni Państwo! Dzisiaj jest wielki, szczególny dzień w zasadzie dla całej Polski. Jak powiedział bohater konspiracyjnego wojska polskiego, którego dzisiaj upamiętniam tą koszulką, czyli kapitana Armii Krajowej Stanisław Sojczyński Warszyc: "W walce tej trwać jest naszym obowiązkiem". Szanowni Państwo, właśnie dzisiaj, jeszcze dzisiaj mogę powiedzieć tak, telewizja Republika uzyskała koncesję na multiplexie. I z tego miejsca chciałam serdecznie podziękować wszystkim, którzy wsparli działania największej polskiej konserwatywnej telewizji. To oznacza zasięg telewizji Republika w całym województwie łódzkim. Wpisuje się to w zrównoważony rozwój. Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Pani radna, ale naprawdę, takie komunikaty proszę przekazywać w telewizji Republika. Na pewno będzie interesowało to wszystkich tych, którzy ją oglądają.

*Punkt 10*

*Komunikaty*

Z komunikatów, jakie chcę Państwu przekazać.....

Przepraszam bardzo. Dariusz Rogut bardzo proszę.

**Dariusz Rogut (radny WŁ)**

Mam pytanie natury formalnej, jeśli możecie państwo mi tutaj podpowiedzieć, kiedy jest planowana najbliższa sesja sejmiku?

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

W poniedziałek prześlę Państwu datę i godzinę następnej sesji.

**Dariusz Rogut (radny WŁ)**

Jeszcze takie pytanie może też praktyczne, czy wg pani przewodniczącej, marszałek będziemy mieli sesję w stałych dniach miesiąca? Czy te dni będą zmienne od poniedziałku do piątku? Czy będzie tak jak poprzedniej kadencji, że mamy konkretny dzień i konkretną godzinę od do.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Jeszcze nie usiedliśmy nad planem. Pani Marszałek, bardzo proszę.

**Joanna Skrzydlewska (Marszałek WŁ)**

Szanowny Panie Radny! Na pewno w okresie wakacyjnym to będzie raczej ruchome, a myślę, że już po wakacjach wrócimy do stałego dnia miesiąca.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pan radny Król.

**Michał Król (radny SWŁ)**

Pani Przewodnicząca Sejmiku! Chciałem się zwrócić z takim apelem, żeby w ramach prowadzenia sesji nie ingerować w swobodę wypowiedzi radnych. Tym bardziej, że jest to czynione przez Panią Przewodniczącą nader wybiórczo, ale bardzo często, po prostu po swojej sympatii politycznej przeszkadzając radnym Prawa i Sprawiedliwości w wypowiedziach. Natomiast tam, gdzie nawet i w jakiś sposób radni z koalicji, którą pani reprezentuje, dość daleko odbiegają, czy ten związek z przedmiotem wypowiedzi jest troszeczkę jest troszeczkę dalszy, pani nie reaguje. Ale generalnie jest tak, że radny ma swobodę wypowiedzi i nie powinno się w to ingerować. Zgodnie z art. 20 ust. 3 "Zadaniem Przewodniczącego Sejmiku Województwa jest wyłącznie organizowanie pracy sejmiku oraz prowadzenie obrad sejmiku". I praktyka uczy tego, że jeżeli da się w miarę swobodnie wypowiedzieć radnym, to nie będzie niepotrzebnych dyskusji, pokrzykiwań, poza zwykłą wypowiedzią i dzięki temu summa summarum to wszystko będzie trwało krócej. Więc z pełną sympatią, ja wiem, że to może nie wynikać po prostu z jakiejś złej woli, to tylko z jakiś tam odruchów serca. Ale prosba, żeby jednak nie przyjmować, że Przewodniczący to jest tak jak nauczyciel, który sobie strofuje uczniów, tylko to jest primus inter pares, czyli ten ktoś, kto organizuje tutaj naszą pracę, ale pierwszy pośród równych, bo tak to jest przyjęte w ustawie o samorządzie województwa. Dziękuję.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję panu radnemu. Ja bym prosiła, żeby radny też nie pouczał mnie. Jestem przewodniczącą i tak samo radną, ja mam też prawo do wypowiedzi, a swobodne wypowiedzi państwa radnych są ograniczone regulaminem, statutem. I na to będę zwracała uwagę, żeby państwo radni tego statutu i regulaminu przestrzegali. Regulaminu, który sami wcześniej uchwaliliście. Pewnie niektórzy z Was brali w tym udział, w uchwaleniu tych wszystkich przepisów, które Państwa obowiązują. Ja do tej pory spotkałam się chyba częściej ze śmiechem, z kpinami ze mnie i z pewnymi bardzo nieładnymi zachowaniami. Ja to wytrzymuję, ale nie jesteście państwo w stanie mnie obrazić. I też proszę mnie nie pouczać. Dziękuję bardzo. Jeszcze radny Nowak. Bardzo proszę.

**Adam Nowak (radny WŁ)**

Raz jeszcze, Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, Szanowni Państwo. W odniesieniu do tego zwrotu, do tych słów pani radnej, koleżanki radnej, bo myślę że jednak o tym koleżeństwie, niezależnie od klubów, możemy w sejmiku wojewódzkim mówić. I do postawy dowódcy konspiracyjnego wojska polskiego Warszycy Stanisława Sojczyńskiego, ja też mówię o tym na podstawie jakiś rodzinnych doświadczeń. Mój dziadek był żołnierzem konspiracyjnego wojska polskiego, bardzo zasłużonej formacji w rejonie Radomska, Pajęczna, Częstochowy. Zresztą pani radna doskonale to wie. Sugerowałbym, aby nie łączyć tego z aktywnością podmiotów prowadzących działalność w sferze medialnej, tym bardziej z uwagi na pewne zależności, powiązania natury personalnej Pani radnej, bo myślę, że może to zostać odebrane jako lokowanie produktu? Dziękuję bardzo.

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Dziękuję bardzo. Proszę Państwa, z komunikatów jeszcze mam dla Państwa zgłoszony komunikat przez radnych Prawa i Sprawiedliwości, że zmienił się Przewodniczący Klubu Radnych z radnego Wojciechowskiego na radnego Adamczyka. Dziękuję bardzo.

*Zamknięcie II sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego*

**Małgorzata Grabarczyk (Przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego)**

Zamykam II sesję Sejmiku Województwa Łódzkiego.

Godz.23.20

Protokołowały:

Daria Frontczak

Monika Kaczmarek Hałas

Agnieszka Sasiak

Monika Szydźiak